STUDIU PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

Studiu de fundamentare a documentației de urbanism Plan Urbanistic General

"Actualizare PUG Municipiul Dorohoi, Județul Botoșani"

Amplasament: UAT Municipiul Dorohoi, Județul Botoșani

U.A.T. MUNICIPIUL DOROHOI | J U D E Ț U L BOTOȘANI

Proiectant general P.U.G
Asocierea S.C. ARIA42 STUDIO S.R.L. și S.C. KXL Studio S.R.L.

Proiectant specialitate
S.C. DEA URBISDESIGN S.R.L.

Proiect nr.	22/2024
FAZA	PUG – Studii de fundamentare
Adresa	Municipiul Dorohoi, Județul Botoșani
Beneficiar	Primăria Municipiului Dorohoi
Editia / Revizia din	Martie 2025

DATE GENERALE

Denumirea obiectivului de investiții:	P.U.G. – Actualizare PUG Municipiul Dorohoi, Județul Botoșani
Amplasament:	Municipiul Dorohoi, Județul Botoșani
Beneficiarul lucrării:	UAT Dorohoi, Județul Botoșani
Proiectant general:	S.C. ARIA42 STUDIO S.R.L. și S.C. KXL STUDIO S.R.L.
Data elaborării	2024- 2025

COLECTIV DE ELABORARE / FOAIE DE SEMNĂTURI

Partea din proiect	Titulatură / Specialitate / responsabil	Echipa, numele și prenumele	
Studiu privind Evoluția activităților economice	Șef proiect / coordonator P.U.G.	Arh. Timur Mihăilescu	
	Șef proiect specialitate	Ms.Ec. Adrian Mihai Necșulescu	
	Întocmit și verificat	Ms.Ec. Adrian Mihai Necșulescu Dr.urb. Andreea Necșulescu	

CUPRINS

1. INTRODUCERE 7

1.1. POZIȚIA MUNICIPIULUI DOROHOI ÎN SPAȚIUL NAȚIONAL ȘI REGIONAL 10

1.2. SURSE DOCUMENTARE 11

2. EVOLUȚIE ECONOMICĂ ÎN CONTEXT JUDEȚEAN/REGIONAL 13

2.1. PRODUSUL INTERN BRUT 13

2.2. PRODUCTIVITATE 15

2.3. PREZENTAREA ECONOMIEI JUDEȚULUI BOTOȘANI 17

3. RESURSE UMANE 26

3.1. POPULAȚIA ACTIVĂ 26

3.2. POPULAȚIA OCUPATĂ 27

3.3. NUMĂR MEDIU DE SALARIAȚI 29

3.4. ȘOMAJUL 30

4. EVOLUȚIA ECONOMIEI LOCALE 32

4.1. AGRICULTURĂ 34

4.2. INDUSTRIE 40

4.3. CONSTRUCȚII 42

4.4. COMERŢ/SERVICII 43

4.5. INVESTIȚII, COMERȚ EXTERIOR 46

4.5.1. INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE 46

4.5.2. COMERȚ INTERIOR/EXTERIOR 47

4.6. TURISM 49

5. ECONOMIE LOCALĂ 53

4.1. PROIECTE INVESTIȚII 60

4.2. PERFORMANȚA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL 61

5. ANALIZĂ S.W.O.T. ECONOMIE 67

6. DIRECȚII DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ. CONCLUZII 72

Lista tabelelor

Tabel 1 Productivitatea medie la nivelul Regiunii Nord-Est 15

Tabel 2 Top 10 companii din județul Botoșani după cifra de afaceri realizată în anul 2023 18

Tabel 3 Lista unităților de producție e energiei electrice din județul Botoșani la 1 ianuarie 2020. 21

Tabel 4 Parcuri eoliene în funcțiune din județul Botoșani 25

Tabel 5 Populația activă în Regiunea Nord-Est 1990-2023 26

Tabel 6 Populația ocupată din Regiunea Nord-Est 1992- 2023 27

Tabel 7 Evoluția numărului șomerilor înregistrați in localitatea Dorohoi în perioada 2010-2024 30

Tabel 8 Ponderea suprafețelor în funcție de destinație în localitatea Dorohoi 1990- 2014 34

Tabel 9 Suprafața cultivată cu principalele culturi în Regiunea Nord-Est în anul 2023 36

Tabel 10 Producția medie/hectar în cadrul Regiunii Nord-Est în anul 2023 37

Tabel 11 Sectorul zootehnic pe tipuri de animale la nivel regional și județean 37

Tabel 12 Suprafața fondului forestier la nivel regional și pe județean în anul 2023 38

Tabel 13 Volumul lemnului recoltat Regiunea Nord-Est în anul 2023 39

Tabel 14 Capacitate de cazare din Municipiul Dorohoi 2001- 2023 51

Tabel 15 Clasamentul principalelor sectoare economice după populația ocupată, Municipiul Dorohoi în anii 2011 și 2021 54

Tabel 16 Top 10 agenți economici după cifra de afaceri 61

Tabel 17 Top 10 agenți economici după profitul realizat 62

Tabel 18 Rentabilitatea primelor 10 companii din Municipiul Dorohoi în funcție de profitul raportat ... 63

Tabel 19 Top agenți economici după numărul de angajați 64

Tabel 20 Marja profitului și rentabilitatea obținută de cele mai profitabile domenii din Dorohoi, 2023 . 66

Lista figurilor

Figură 1 Poziționare geografică în cadrul județului – Municipiului Dorohoi, județul Botoșani 11

Figură 2 Evoluția PIB-ului în județul Botoșani în perioada 2000-2022 13

Figură 3 Evoluția PIB/ locuitor în județul Botoșani în perioada 2012-2022 14

Figură 4 PIB/ locuitor înregistrat în Regiunea Nord-Est în anul 2022 14

Figură 5 Cifra de afaceri obținută în Regiunea Nord-Est în anul 2023 16

Figură 6 Productivitatea medie la nivel județean în Regiunea Nord-Est în anul 2023 16

Figură 7 Harta potențialului eolian al României cuprinde distribuția vitezei medii anuale a vântului pe teritoriul României calculate la înălțimi de 50 m deasupra solului. 23

Figură 8 Ponderea populației active în Regiunea Nord-Est în anul 2023 27

Figură 9 Ponderea populației ocupate în Regiunea Nord-Est în anul 2023 28

Figură 10 Populația ocupată din județul Botoșani pe structuri ale activității în anul 2023 29

Figură 11 Evoluția numărului de salariați din Municipiul Dorohoi în perioada 2010-2023 29

Figură 12 Evoluția numărului mediu de șomeri în Dorohoi în perioada 2010- 2024 30

Figură 13 Câștigul salarial mediu net pe ramuri ale economiei în Jud. Botoșani- Regiunea Nord-Est- România în anul 2023 31

Figură 14 Ponderea suprafețelor în funcție de destinație în Municipiul Dorohoi în anul 2014 35

Figură 15 Ponderea suprafețelor cultivate cu principalele culturi agricole în județul Botoșani în anul 2023 36

Figură 16 Suprafața fondului forestier în Regiunea Nord-Est în anul 2023 38

Figură 17 Volumul de lemn recoltat în Regiunea Nord-Est în anul 2023 39

Figură 18 Numărul locuințelor finalizate în Mun. Dorohoi în perioada 1990-2022 42

Figură 19 Distribuția soldului ISD la nivelul regiunii Nord-Est 46

Figură 20 Evoluția comerțului exterior în județul Botoșani în perioada 2015-2023 47

Figură 21 Produse având balanța comercială pozitivă în județul Botoșani în anul 2023 48

Figură 22 Evoluția indicatorului RCA – avantaj competitive relevant 48

Figură 23 Numărul sosirilor și înnoptărilor în Municipiul Dorohoi, perioada 2015-2023 52

Figură 24 Distribuția în teritoriu a agenților economici din Municipiul Dorohoi 54

Figură 25 Ponderea agenților economici din Dorohoi pe ramuri ale economiei 2023 56

Figură 26 Ponderea companiilor din sectorul industrial din Mun Dorohoi 57

Figură 27 Cifra de afaceri realizată pe sectoarele economiei în Mun. Dorohoi în anul 2023 58

Figură 28 Evoluția firmelor nou înființate în Municipiul Dorohoi în perioada 2010-2022 59

Figură 29 Marja profitului celor mai profitabile sectoare de activitate din Dorohoi 66

1. INTRODUCERE

Obiectul prezentului studiu de fundamentare se refera la Studiul Potențialului economic și turistic al Municipiului Dorohoi, în toate componentele sale: agricultură, infrastructură industrială și activități existente, servicii, dotări publice, investiții existente și potențiale în vederea determinării stării actuale a economiei locale și precum și stabilirea obiectivelor ce trebuie urmărite în vederea unei evoluții pozitive.

Lucrarea se elaborează cu scopul definirii principalelor avantaje de dezvoltare ale localității, economice și relaționate resursei de muncă, precum și a unui set de direcții de acțiune și principii de dezvoltare destinate creării premiselor de dezvoltare sustenabilă a comunei corespunzător vocației acesteia utilizând resursele existente.

Obiectivul lucrării li constituie elaborarea unui studiu privind potențialul economic și turistic care să orienteze dezvoltarea viitoare a municipiului și să fundamenteze deciziile de dezvoltare/ propunerile/ reglementările planului urbanistic general

Obiective de dezvoltare durabilă

Dezvoltarea actuală privită de la nivel național până la nivel de UAT trebuie să respecte obiectivele de dezvoltare durabilă formulate de Organizația Națiunilor Unite și adoptate de Uniunea Europeană. Elaborarea oricărui document de analiză și prognoză trebuie să aibă în vedere obiectivele de dezvoltare durabilă precum și trasarea de directive în vederea unei dezvoltări locale sustenabile.

Conceptul de dezvoltare durabilă a pornit de la necesitatea ca generațiile actuale să își poată acoperi nevoile fără să compromită capacitatea generațiilor viitoare de a face același lucru. El subsumează dimensiunile economice, sociale și de mediu pe care le recunoaște ca elemente interdependente, a căror evoluție se susține reciproc.

Organizația Națiunilor Unite a adoptat la 25 septembrie 2015 Agenda 2030 care este, în fapt, noul cadru global de dezvoltare durabilă, al cărui scop declarat este eradicarea sărăciei și asigurarea dezvoltării durabile la nivel global în limita de timp propusă.

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă înlocuiesc cele 8 Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) și promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu, acțiunile lor vizând atât țările dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare.

Acțiunile concrete pe care statele membre ale Organizației Națiunilor Unite care au adoptat

Agenda 2030 și le vor seta pentru a atinge deziderateleе celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă sunt menite a proteja demnitatea umană, a asigura o cât mai mare stabilitate regională și globală, a dezvolta societăți reziliențe și echitabile cu economii prospere, păstrând concomitent o planetă sănătoasă

Obiectivul 1 de Dezvoltare Durabilă- FĂRĂ SĂRĂCIE stabilit prin Agenda 2030 recunoaște sărăcia ca fiind o problemă prezentă la toate nivelurile – global, regional, local. Prin acest obiectiv se dorește asigurarea unei vieți demne și prospere pentru toate persoanele, mai ales pentru segmentele periferice din societate. Se încurajează reducerea numărului persoanelor aflate la risc ridicat de sărăcie și transformarea societăților în sensul incluziunii sociale.

Obiectivul 2 de Dezvoltare Durabilă – FOAMETE „ZERO” are în vedere consolidarea unei agriculturi sustenabile, eradicarea foametei și securitatea alimentară prin asigurarea creșterii productivității agricole, respectiv reducerea deșeurilor alimentare. La nivel global aproximativ 9% din populație suferă de foame. După decenii de descreștere constantă a numărului

persoanelor care suferă de foame, măsurate prin raportare la prevalența celor subnutrite, aceste cifre au început să crească din nou din anul 2015. Programul Mondial pentru Alimentație estimează că 135 de milioane de persoane suferă de foame acută, cele mai frecvente cauze fiind conflictele generate de om, schimbările climatice și declinul unor economii.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 3- SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE recunoaște că pentru a funcționa durabil o societate trebuie să îmbunătățească accesul populației la servicii medicale de calitate, moderne, cu un caracter umanist, pe de o parte, dar să și asigure o ambianță care să permită promovarea bună-stării și o viață sănătoasă pentru toți, indiferent de vârstă. Este inclusă și abordarea bolilor psihice, cu accent pe eliminarea stigmei asociate lor. Obiectivul pune accent pe partea de prevenire, de promovare a stilului de viață sănătos și combaterea obiceiurilor nocive, încurajarea unui stil proactiv și favorizarea activităților sociale.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 4 – EDUCAȚIE DE CALITATE pornește de la premisa că accesul la educația de calitate este crucial în asigurarea unei funcționări adecvate a oricărei societăți durabile și că trebuie încurajate inovația, meritocrația, conduita și emanciparea. Educația ocupă un loc central în preocupările circumscrise Agendei 2030, focusul fiind îndreptat spre reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea sistemului educațional la nivel global.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 5- EGALITATE DE GEN are în vedere faptul că deși la nivel global femeile reprezintă peste 50%, există în continuare o serie de inegalități care afectează negativ femeile în termeni de remunerație, emancipare, violență domestică. Se are în vedere că genul nu ar trebui să influențeze demnitatea și calitatea vieții niciunei persoane.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 6- APA CURATĂ ȘI SANITAȚIE se subsumează responsabilității statelor în acest domeniu, cu toate temele subsecvente, pornind de la asigurarea aprovizionării populației cu apă potabilă și curată, până la protecția ecosistemelor acvatice și creșterea eficienței cu privire la managementul apei etc.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 7- ENERGIE CURATĂ LA PREȚURI ACCESIBILE- pune semnul egal între energia durabilă și cea regenerabilă, fiind încurajată nu doar utilizarea acesteia, ci și inovația în domeniu pentru a putea ține pasul cu cerințele crescute de energie electrică în contextul progresului tehnologic și a asigura atât protejarea naturii, cât și atenuarea efectelor schimbărilor climatice.

România a cunoscut un progres semnificativ în acest domeniu, conform datelor furnizate de Eurostat: în 2006 aportul energiei regenerabile era de 17,1%, în vreme ce în anul 2015 acesta crescuse la 24,8%, depășind astfel cu cinci ani procentul stabilit de Uniunea Europeană pentru anul 2020.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 8-MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ sprijină creșterea economică de o manieră sustenabilă și prietenoasă cu mediul, cu accent pe aspectele sociale, nediscriminatorii pe criterii de gen, locație geografică și/sau descendență, în contextul în care peste 13% din populație la nivel mondial nu are acces la electricitate, 3 miliarde de oameni încă se bazează pe lemne, cărbune sau reziduuri animaliere ca sursă de căldură sau combustibil pentru prepararea hranei. Emisiile de gaz sunt în responsabile de efectul de seră sunt în procent de 60% cauzate de energie, fiind astfel principalul contribuitor la schimbările climatice.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 9 -INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ are în vedere adaptarea statelor la modul de viață accelerat impus de inovațiile tehnologice și competitivitatea crescută din zilele noastre. În acest context se impune ca țările să aibă în vedere dezvoltarea industriilor durabile, cu o infrastructură reziliență, cu accent pe

interconectivitatea acestor dimensiuni. În continuare 16% din populația globului nu are acces la servicii de telefonie mobilă, deși în 2018 peste 96% trăia în zonă cu semnal. Țările mai puțin dezvoltate prezintă un mare potențial în termeni de agro-industriali, dar și în ceea ce privește industria textilă, ceea ce le oferă perspective excelente pentru o productivitate mai mare și o sustenabilitate a ratei de angajare.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 10 - REDUCEREA INEGALITĂȚILOR are în vedere eliminarea unuia dintre cele mai mari obstacole în procesul de dezvoltare durabilă al unei societăți și eliminarea disparităților generate de lipsa accesului egal la resurse din diferite motive (gen, educație, aspecte financiare). Acest obiectiv pune accent pe caracterul meritocratic al societății și accesul tuturor la resurse, în contextul în care datele statistice din țările aflate în curs de dezvoltare relevă faptul că copiii din procentul de 20% din populația cea mai săracă se află la risc de trei ori mai crescut să moară înainte să împlinească 5 ani decât cei din păturile mai avute ale societății.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 11 -ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE se circumscrie creșterii la nivel global a aportului populației urbane și a necesității de adaptare la această situație inclusivi în termeni de combatere a formelor de înstrăinare și a asigurării cetățenilor de condiții demne de viață, indiferent de ambianța aleasă de ei pentru a trăi – în mediul urban sau în cel rural, ținând cont de faptul că la momentul actual jumătatea din populația globului trăiește în orașe și este previzionat că numărul lor va crește cu 1,5 miliarde, până la 5 miliarde în 2030, iar 95% din expansiunea urbană va avea lor în statele dezvoltate. Este important de avut în vedere faptul că orașele lumii ocupă doar 3% din suprafața terestră a Pământului, dar este responsabilă de un procent situat între 60 și 80% din totalul consumului de energie și de 75% din emisiile de carbon globale, punând o mare presiune pe sursele de apă potabilă, pe sistemele de canalizare și de sănătate publică deopotrivă.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 12- CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE – vizează asigurarea unei creșteri economice fără inducerea de schimbări climatice, prin conștientizarea caracterului finit al resurselor și aplicarea măsurilor sustenabile printr-un comportament mai conștient, o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor, toate acestea în concordanță cu principiile circumscrise protecției mediului. Dacă ritmul de creștere actual se menține, populația globului ar putea crește până la 8,5 miliarde de oameni în 2030, respectiv 9,7 miliarde în anul 2050 – ar fi nevoie de trei planete Pământ pentru a asigura resursele necesare la nivelul actual de consum al lor.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 13 ACȚIUNE CLIMATICĂ a fost stabilit având în vedere necesitatea luării de măsuri urgente pentru limitarea impactului schimbărilor climatice, dar și descifrarea factorilor antropici generatori. Se impune o coordonare a acțiunilor la nivel global pentru a anticipa problemele și înainta soluții viabile, în condițiile în care impactul este resimțit pe multiple paliere, pornind de la calitatea vieții, la sănătate și ritmul alert de scădere a biodiversității. 175 de entități au ratificat în aprilie 2018 Acordul de la Paris, primul acord universal, obligatoriu din punct de vedere juridic privind schimbările climatice, în contextul în care din 1880 până în 2012 temperatura medie globală a crescut cu 0.85°C.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 14 VIAȚA ACVATICĂ are în vedere necesitatea protejării naturii din perspectiva mediului acvatic în contextul în care 70% din oxigenul din atmosferă este produs de plantele marine. Ecosistemul uman depinde de resursa acvatică nu doar din perspectiva activităților economice legate de pescuit, comerț și transport și trebuie combătut activ comportamentul nedurabil. Emisiile de carbon produse de activitățile umane generează încălzirea și creșterea acidității apei oceanelor, dar și pierderea de oxigen. La momentul actul s-au atins niveluri record în ceea ce privește gradul de căldură al apelor marine. Traiul a peste trei milioane de oameni depinde de biodiversitatea marină și costală, în contextul în care, la nivel global, valoarea de piață anuală a resurselor marine și costa.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 15 – VIAȚA TERESTRĂ are în vederea protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate. Se impune ca societatea umană să își asume în mod conștient necesitatea introducerii unui management conștientizat și o creștere a responsabilității, ca parte intrinsecă a biosferei și covârșitor responsabilă de schimbările climatice produse – peste trei sferturi din suprafața Pământului a fost afectată de activitatea umană, viața sălbatică fiind forțată să supraviețuiască pe teritorii tot mai minuscule, dând naștere la riscuri crescute de transmitere a bolilor de la animale la oameni, cum este cazul COVID-19.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE se circumscrie noii paradigme despre funcționarea societății pentru o dezvoltare durabilă, în care beneficiile sunt accesibile tuturor. Aceasta presupune crearea și menținerea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile, dar și promovarea accesului la justiție pentru toți – este esențială internalizarea acestei abordări pentru a asigura funcționalitate și sustenabilitatea. Focusul va trebui îndreptat către poliție și justiție, care se numără printre instituțiile cele mai afectate de corupție. Există o corelare strânsă între statul de drept și gradul de dezvoltare al unei societăți, ele nu doar coexistând, dar și potențându-se reciproc, fiind esențiale pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă.

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA ODD-URILOR are în vedere consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizare a parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, în contextul în care problemele globale impun soluții globale pentru care este necesară atât cooperare, cât și finanțare internațională. Acest lucru a creat cadrul pentru Agenda 2030 și necesitatea demarării unui proces transformațional bazat pe principiile subsidiarității și modificarea comportamentelor și a politicilor în direcția dezvoltării durabile.

1.1. POZIȚIA MUNICIPIULUI DOROHOI ÎN SPAȚIUL NAȚIONAL ȘI REGIONAL

Pe glob, poziția municipiului Dorohoi este marcată de intersecția paralelei de 47˚58’ latitudine nordică și a meridianului de 26˚ 24’ longitudine estică. Situat în nordul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, în extremitatea de nord - est a țării, la granița cu Ucraina (la nord) și Republica Moldova (la est), pe cursul râului Jijia, municipiul Dorohoi este al doilea municipiu ca mărime din județul Botoșani.

Figură 1 Poziționare geografică în cadrul județului – Municipiului Dorohoi, județul Botoșani

Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Dorohoi

Distanța față de reședința județului este de 36 km iar față de capitala României, București este de 493 km.
Municipiul Dorohoi se situează în vecinătatea zonei de contact dintre Podișul Sucevei (regiunea de dealuri înalte Bour-Ibănești de pe stânga Siretului) și Câmpia Moldovei, în depresiunea Dorohoi, pe cursul superior al râului Jijia, în aval de confluența acestuia cu pârâul Buhai.

1.2. SURSE DOCUMENTARE

Studii. Surse alternative. Documente și documentații de urbanism:

- Strategia de dezvoltare teritorial a României- România Policentrică 2035
- Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030, 2008.
- Strategia energetică a României 2025-2035
- Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Botoșani 2021-2027
- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Dorohoi pentru perioada 2021-2027
- Strategia de Dezvoltare Durabilă Dorohoi orizont de timp 2023

Webografie

https://www.primariadorohoi.ro/
https://en.wikipedia.org/wiki/Dorohoi
http://www.insse.ro/
https://www.cjbotosani.ro/
https://cciabt.ro/
https://www.adrnordest.ro/regiunea-nord-est/
https://turism.gov.ro/web/
http://www.enciclopediaromaniei.ro/
https://www.ghidulprimariilor.ro
https://www.topfirme.com
www.listafirme.ro

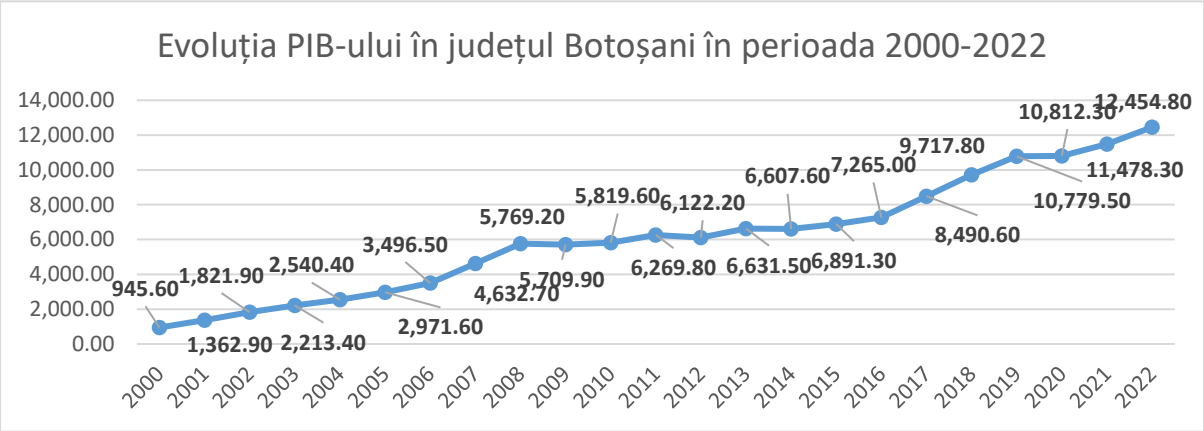
2. EVOLUȚIE ECONOMICĂ ÎN CONTEXT JUDEȚEAN/REGIONAL

2.1. PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul Intern Brut reprezintă valoarea de piață a tuturor bunurilor și serviciilor din cadrul granițelor unei țări dintr-o anumita perioadă de timp, inclusiv producția companiilor străine care își desfășoară activitatea pe teritoriul țării, dar exclusiv producția companiilor autohtone în afara țării.

PIB indică puterea unei economii prin afișarea valorii de piață a bunurilor și serviciilor produse în cadrul unei economii într-un anumit an. Principalele componente ale PIB sunt consumul, investițiile, exporturile nete, cheltuielile și bunurile guvernamentale, din care consumul individual reprezintă circa doua treimi din PIB. Indicele deflator PIB este folosit adesea în legătură cu PIB-ul pentru a măsura modificările în costul nominal al bunurilor și serviciilor dintr-o țară.

Analiza dinamicii PIB total în perioada 2000-2022, conform datelor furnizate de INS, evidențiază creșterea valorii PIB de aproximativ 13 ori la nivel județean (de la 945.6 mil RON în anul 2000 la valoarea de 12.454,8 mil RON în anul 2022), existând un trend crescător în intervalul studiat.

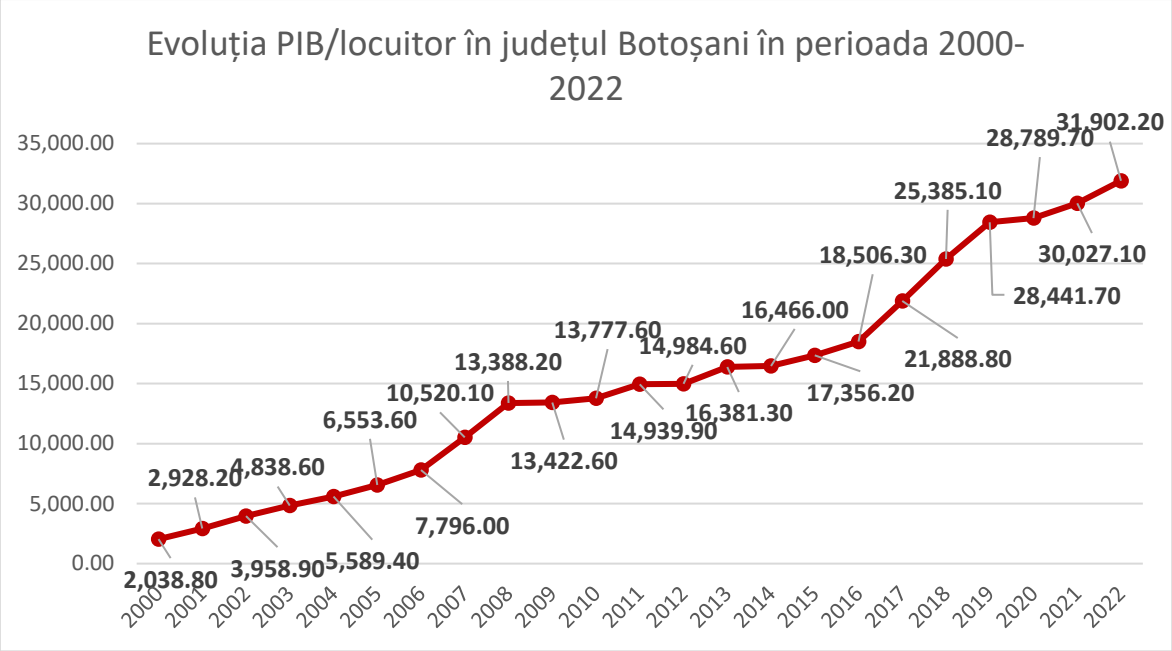

Figură 2 Evoluția PIB-ului în județul Botoșani în perioada 2000-2022

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

PIB-ul total înregistrat la nivelul județului Botoșani în anul 2022 reprezintă aproximativ 8,9% din PIB-ul regional, ocupând al cincilea loc din punct de vedere a contribuției la PIB-ul Regiunii Nord-Est. Valoarea înregistrată de PIB în anul 2022 în județul Botoșani situează județul pe locul 5 în regiune.

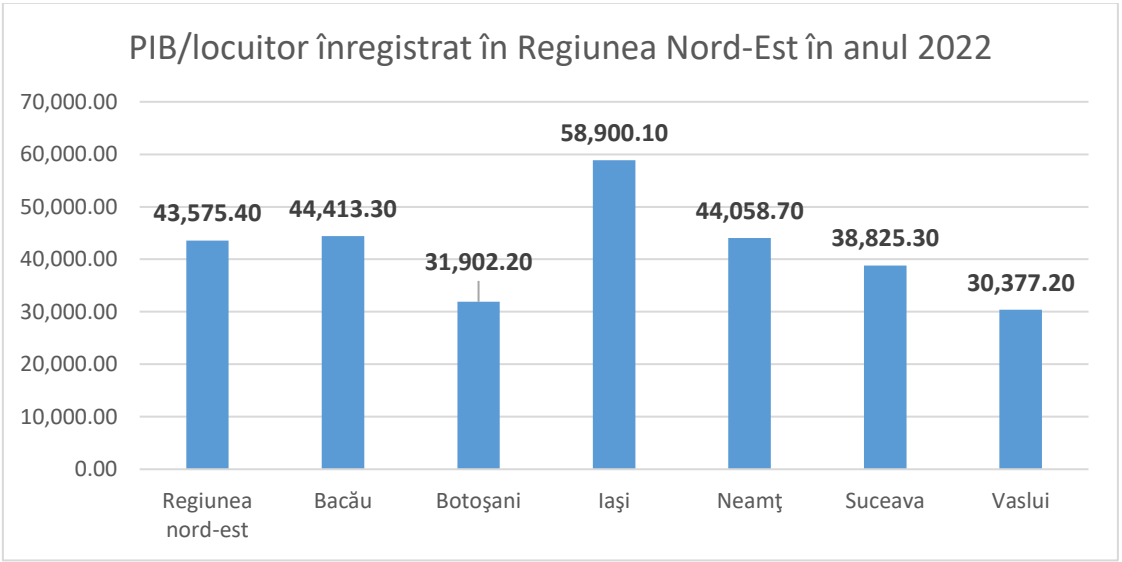
În vederea stimulării unei creșteri continue a PIB-ului județean, sunt necesare măsuri concertate vizând pe de o parte diversificarea economiei locale dar și stimularea agriculturii, a industriei prelucrătoare și a turismului, sectoare competitive pe plan județean, corelate cu măsuri de creștere a productivității muncii în mediul rural.

Figură 3 Evoluția PIB/ locuitor în județul Botoșani în perioada 2012-2022

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Curba care reprezintă PIB/locuitor la nivelul județului Botoșani a avut o traiectorie ascendentă în intervalul 2012-2022 rezultând creșterea indicatorului în intervalul temporar analizat. Dacă în anul 2012 valoarea PIB/locuitor in județul Botoșani a fost în valoare de 2.038,8 lei, în anul 2022 valoarea înregistrată a fost de 15 ori mai mare, atingând valoarea de 31.902,2 lei.

Figură 4 PIB/ locuitor înregistrat în Regiunea Nord-Est în anul 2022

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Indicatorul PIB/locuitor înregistrat în județul Botoșani în anul 2022 a fost în valoare de 31.902,20 lei, valoare care plasează județul Botoșani pe locul 5 în Regiunea Nord-Est. Acesta valoare înregistrată se datorează faptului ca valoarea indicatorului PIB din Botoșani înregistrează o valoare redusă, reprezentând aproximativ 9% din valoarea regională.

Creșterea PIB și a PIB/locuitor reflectă o expansiune economică. Creșterea PIB al unei regiuni față de o alta, o face pe prima mai atrăgătoare pentru investitori. PIB are rolul întăririi monedei naționale.

În cazul PIB-ului obținut de județul Botoșani indică o îmbunătățire a condițiilor economice din județ, valoarea în creștere, indică condiții economice mai bune înregistrate la nivel județean. Privind comparativ cu județele din regiune valoarea redusă a indicatorului indică faptul că județul Botoșani este mai slab productiv și mai puțin dezvoltat economic comparativ cu județele învecinate, înregistrându-se o dezvoltare economică locală modestă. Conform indicatorilor analizați, județul Botoșani are un grad de atractivitate redus atât pentru investitori, cât și pentru forța de muncă din regiune, comparativ cu județele din regiune mai dezvoltate, economia județului Botoșani fiind într-un stadiu redus de dezvoltare.

2.2. PRODUCTIVITATE

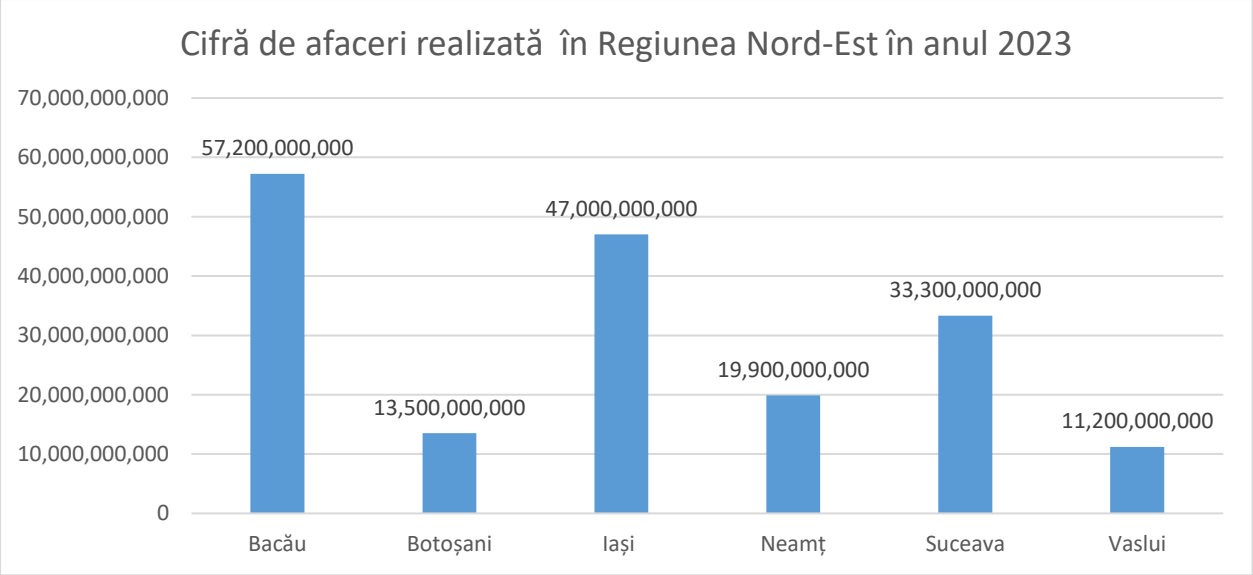
Productivitatea muncii este inseparabilă de activitatea economică, deoarece aceasta presupune, pe de o parte, cheltuiala de muncă, iar pe de alta parte, obținerea de rezultate. În orice societate, fără cheltuiala de muncă nu este posibilă obținerea de rezultate economice; munca este întotdeauna cauza, iar produsul obținut, efectul ei.

Eficiența cu care este cheltuită munca, redată de numărul de personal, activitatea economică și cheltuielile pentru remunerarea muncii, este exprimată de indicatorii: productivitatea medie și productivitatea marginală, fiecare caracterizând o relație dintre factorul uman și volumul de activitate.

Tabel 1 Productivitatea medie la nivelul Regiunii Nord-Est

	Regiunea Nord-Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Cifra de afaceri (mil lei)	182,100	57,200	13,500	47,000	19,900	33,300	11,200
Număr salariați	615,034	119,083	59,155	182,643	87,043	111,816	55,294
Productivitate medie	296,081	480,337	228,214	257,333	228,623	297,811	202,554
Agenți economici	80,144	14,759	5,808	25,033	10,894	16,663	6,987

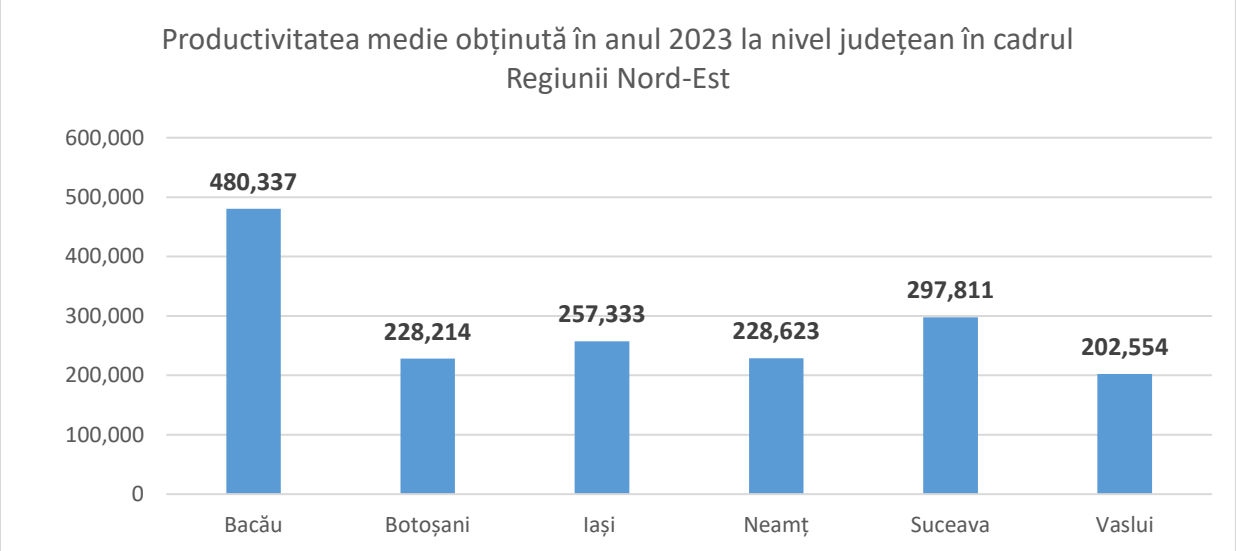
Sursa: prelucrare proprie date www.topfirme.com

Figură 5 Cifra de afaceri obținută în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor www.topfirme.com

Cifra de afaceri raportată de județul Botoșani a fost în anul 2023 de 13,5 miliarde lei, înregistrând a cincea valoare din Regiunea Nord-Est.

Figură 6 Productivitatea medie la nivel județean în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: prelucrare proprie date www.topfirme.com

Productivitatea medie rezultată ca raport între valoarea totală a vânzărilor și numărul de salariați care au lucrat pentru obținerea produselor/serviciilor destinate vânzării reprezintă eficiența muncii prestate pentru obținerea unei valori ridicate ale veniturilor companiilor.

În cazul productivității medii obținute în Regiunea Nord-Est, județul Botoșani se situează pe locul 5 în regiune, în județele Bacău, Iași, Suceava, Neamț s-au înregistrat valori mai mari. În anul 2023 valoarea productivității medii obținute în județul Botoșani a fost de 228.214 lei.

2.3. PREZENTAREA ECONOMIEI JUDEȚULUI BOTOȘANI

In județul Botoșani, există o populație ocupată preponderent în sectorul primar agricultură, sectoarele secundar și terțiar fiind dezvoltate în localitățile urbane.
Datorită suprafețelor mari cultivate cu cereale, sunt dezvoltate și activitățile în domeniul panificației.

Industrie

În județ sunt reprezentate numeroase ramuri industriale, realizându-se o varietate de produse: industria ușoară și confecții (31%), industria alimentară (22%), aparataj electric (10%), articole tehnice din cauciuc (8,4%), mobilă (2,4%). Populația ocupată reprezintă 72% din totalul populației și este distribuită, în principal, după cum urmează: 18,1% în industrie; 53,9% în agricultură; 10,9% în comerț și prestări servicii; 4,85% în învățământ; 3,5% în sănătate. În județ sunt înregistrate 6.544 companii, din care 5.615 sunt societăți comerciale, 19 regii autonome, 1.162 asociații familiale; 14 societăți cu capital integral străin etc.
În județ există producători de produse lactate în Municipiul Dorohoi, Orașul Săveni, Orașul Flămânzi și în comunele Vlăsinești, Răchiți, Şendriceni, Păltiniş, Coțușca, Mihai Eminescu. Activități economice semnificative se remarcă in domeniul prelucrării cărnii, a exploatării resurselor naturale pentru producerea materialelor de construcții (nisipuri cuarțoase, argilă, balast).

Agricultură

Agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei județului Botoșani. An după an, creste preocuparea în ceea ce privește asigurarea unor condiții standard pentru agricultură. Fânețele se întind pe o suprafață de 14635 ha și asigură, în bună parte, furajele necesare șeptelului. De asemenea, județul este bogat în vii (1690 ha) și livezi (2559 ha). S-a constatat că in ultimii ani a crescut suprafața cultivată cu legume și cu plante tehnice.
Deși în ceea ce privește creșterea animalelor s-a remarcat o descreștere în ultimii ani, totuși județul se înscrie printre cei mai mari crescători de oi din țară. De asemenea există un număr mare de porci și vite, dar cu preponderență în sectorul privat.

Comerț

Comerțul de mărfuri este un sector distinct în economie și este într-o relativă dezvoltare în comparație cu alte sectoare. În ultimii ani a crescut numărul de oameni de afaceri care lucrează în comerț. Dintre aceștia, cei mai importanți sunt cei care au capital privat. În acest sector a avut loc o infuzie de capital străin, formându-se societăți mixte.
Evoluția viitoare a dezvoltării economice va influenta și comerțul din județ.

Vânatul și pescuitul

Ca ramuri complementare ale economiei județului, vânatul și pescuitul reprezintă domenii de mare atracție turistică. Vânatul se leagă în mare parte de păduri unde trăiesc multe vietăți de interes cinegetic.
Pescuitul s-a extins mai mult în iazuri, unde se practică o piscicultură sistematică. De altfel pescuitul are tradiții vechi în această parte a țării.

Resurse naturale

Dintre resursele naturale ale Județului Botoșani fac parte:

• Nisipuri cuarțoase de calitate superioară, unice în țară, la Miorcani, Hudești, Suharău și Bajura; primele două sunt deja în exploatare.
• Ipsos- Păltiniș și Crasnaleuca, exploatate în trecut în carieră.
• Sulf - Păltiniș, pe Valea Ursoaia
• Agregate pentru construcții: nisipuri (Stînceşti, Baisa), balast (Huțani, Corni), pietriș (Dersca), calcar (Ștefănești, Hudești, Vorona)
• Roci de construcție: calcare recifele, gresii calcaroase, nisipuri și pietriș de construcții, calcare oolitice, argile pentru olărit, cărămizi și teracotă.
• Soluri propice agriculturii ce se găsesc pe suprafețe întinse.
• Alte resurse: păduri de foioase, șleauri de deal și câmpie, cu o structură sănătoasă, plante hidrofile (papura, rogozul, pipirigul, stuful, plopul și salcia).10

• Fauna este reprezentată de căprioare, lupi, iepuri de câmp, mistreți, care permit practicarea vânatului sportiv. Din lumea păsărilor în județul Botoșani trăiesc: mierla, sturzul, gaița, ciocănitoarea, pițigoiul. Bogat în iazuri și ape curgătoare, județul este o sursă de pești: biban, crap, mreană, somn.

Principalele domenii de activitate și cifra de afaceri general la finele anului 2023 la nivelul județului Botoșani sunt:

1. Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun – CA 23,1 miliarde lei
2. Comerț cu ridicata nespecializat – CA 4,3 miliarde lei
3. Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale – CA 3,3 miliarde lei
4. Transporturi rutiere de mărfuri – CA 2,5 miliarde lei
5. Fabricarea utilajelor pentru extracție și construcții – CA 1,5 miliarde lei
6. Fabricarea produselor din carne – CA 1,4 miliarde lei
7. Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor – CA 1,4 miliarde lei
8. Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule – CA 1,4 miliarde lei
9. Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale – CA 1,2 miliarde lei
10. Activități de servicii anexe extracției petrolului brut și a gazelor naturale – CA 1.2 miliarde lei

Tabel 2 Top 10 companii din județul Botoșani după cifra de afaceri realizată în anul 2023

SECTOR	DOMENIU	COMPANIE	LOCALITATE	CIFRĂ DE AFACERI
CONSTRUCȚII	LUCRĂRI DE CONSTRUCȚII A CLĂDIRILOR REZIDENȚIALE ȘI NEREZIDENȚIALE	CORNELL S FLOOR	ROMA	468,401,759
INDUSTRIE	FABRICAREA APARATELOR DE CONTROL ȘI DISTRIBUȚIE A ELECTRICITĂȚII	ELECTRO ALFA INTERNAȚIONAL	BOTOȘANI	432,988,904
INDUSTRIE	PRODUCȚIA ȘI CONSERVAREA CĂRNII	DOLY COM DISTRIBUȚIE	BOTOȘANI	429,296,227
CONSTRUCȚII	LUCRĂRI DE CONSTRUCȚII A PROIECTELOR UTILITARE PENTRU FLUIDE	ELSACO ELECTRONIC	BOTOȘANI	425,529,326
CONSTRUCȚII	LUCRĂRI DE CONSTRUCȚII A CLĂDIRILOR REZIDENȚIALE ȘI NEREZIDENȚIALE	SIMION TEHNOCONSTRUCT	CURTEȘTI	402,608,586
COMERȚ	COMERȚ CU RIDICATA AL ALTOR MAȘINI ȘI ECHIPAMENTE	VESTRA INDUSTRY	CATAMARESTI DEAL	351,180,988
DEPOZITĂRI	DEPOZITĂRI	PROAGRO	DOROHOI	315,024,122
INDUSTRIE	PREGĂTIREA FIBRELOR ȘI FILAREA FIBRELOR TEXTILE	ROLANA TEX	BOTOȘANI	297,210,831
COMERȚ	COMERT CU RIDICATA AL CĂRNII LI PRODUSELOR DIN CARNE	SAMCOM AS	RACHITI	294,495,091
COMERȚ	COMERȚ CU RIDICATA AL PRODUSELOR ALIMENTARE	GRUPUL DE DISTRIBUTIE ETA	BOTOȘANI	273,815,087
				3,690,550,921
			TOTAL JUDEȚ	**27.34%**

Sursa: www.topfirme.ro

Companiile din județul Botoșani care au raportat cele mai mari valori ale cifrei de afaceri în anul 2023 au avut venituri cumulate in valoare de 3,69 miliarde lei, reprezentând 27,34% din valoarea toată a cifrei de afaceri raportată la nivelul județului.

Clasamentul este împărțit între companii din sectorul construcții – 3 companii, companii din sectorul industrial – 3 companii, companii din sectorul comercial – 3 companii și o firmă din sectorul depozitări.

Principalele companii din sectorul industrial

1. **ELECTRO-ALFA INTERNATIONAL** - furnizează produse și servicii în domeniul energiei, industriei, infrastructurii și al clădirilor. Electroalfa activează pe piața de profil prin intermediul a trei divizii de business. Diviziile Echipamente Electrice și Confecții Metalice gestionează portofoliul de produse al companiei. Producția de echipamente se realizează folosind capacitățile de producție ale celor trei fabrici din Botoșani, România. Activitatea de antreprenorial, realizată de Divizia Antrepriză, asigură înglobarea produselor Electroalfa în lucrări complexe, livrabile „la cheie", care implică proiectarea și execuția

În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 432,9 milioane lei și un profit net în sumă de 36,14 milioane lei, cu un număr mediu de 232 salariați.

2. **DOLY-COM DISTRIBUȚIE – are ca obiect de activitate producția și conservarea cărnii de vita**

În anul 2023 firma a realizat o cifră de afaceri de 429,3 milioane lei și un profit net în sumă de 3,3 milioane lei, cu un număr mediu de 450 salariați, fiind a treia firmă ca mărime din județ după cifra de afaceri

3. **ROLANA TEX –** este o companie producătoare de fibre și fire artificiale și naturale din România

În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 297 milioane lei și un profit de 5,2 milioane lei, cu un număr mediu de 319 salariați.

4. **DADYCOM**- are ca obiect de activitate producția și conservarea cărnii

În anul 2023 firma a realizat o cifră de afaceri de 240,35 milioane lei și un profit net în sumă de 5,9 milioane lei, cu un număr mediu de 117 salariați.

5. **CARREMAN ROMANIA** – are ca obiect de activitate producția de țesături

În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 151,7 milioane lei, profit net în sumă de 3,65 milioane lei, cu un număr mediu de 290 salariați.

6. **FIVE CONTINENTS GROUP** – are ca obiect de activitate producția de produse lactate. în anul 2005 a demarat activitatea unei noi fabrici de produse lactate, amplasată pe fosta platformă industrială din Răchiți. O fabrică ridicată de la zero, în urma unei investiții de 1,4 mil. euro. În anul 2008 s-a făcut o nouă investiție semnificativă, în vederea extinderii spațiului de producție, vizate fiind producția de lapte la PET., brânzeturile frământate și ambalare.

În urma celei de a treia etape de investiție în tehnologizare, de aproximativ 5 mil. euro în 2017, capacitatea de producție s-a dublat, simultan cu o diversificare majoră a portofoliului de produse.

În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 122,45 milioane lei, profit net în sumă de 8,32 milioane lei, cu un număr mediu de 129 salariați.

7. SAGROD Compania, înființată în urmă cu 28 de ani în orașul Darabani, județul Botoșani, s-a dezvoltat de la o carmangerie unde se produceau câteva sortimente de salamuri și cârnați, la producția de mezeluri și preparate tradiționale, comercializate atât în magazinele proprii, cât și distribuite în mai multe localități din zona Moldovei. Magazinele Sagrod sunt localizate în orașele Darabani, Dorohoi, Botoșani, Iași, Bacău, Comăneşti, Moinești și Suceava

În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 83,3 milioane lei, profit net în sumă de 1,97 milioane lei, cu un număr mediu de 203 salariați.

8. LACTO-SOLOMONESCU – are ca obiect de activitate fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor este o companie 100% românească care continuă o tradiție de familie ce datează de două generații. Folosind o tehnologie automatizată de ultimă oră, Lacto Solomonescu are capacitatea de a produce zilnic 150.000 litri de lapte. Spațiile de producție ocupă o suprafață de 4.000 m², iar întreaga activitate a firmei se desfășoară pe mai bine de 50.000m². În anul 2023 compania a realizat o cifră de afaceri de 56.84 milioane lei, profit net în sumă de 7,4 milioane lei, cu un număr mediu de 116 salariați.

9. ELECTRO ALFA CM- are ca obiect de activitate fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice.
În anul 2023 firma a realizat o cifră de afaceri de 51,3 milioane lei și un profit de 0,2 milioane lei, prin utilizarea unui număr mediu de 171 salariați.

10. FREEFASHION- are ca obiect principal de activitate Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp) . În anul 2023 firma a realizat o cifră de afaceri de 47,7milioane lei și un profit net în sumă de 4,77 milioane lei, cu un număr mediu de 240 salariați.

Relieful este reprezentat - în jumătatea nordică printr-o parte deluroasă a Depresiunii Jijiei, cu coline domoale care nu depășesc 200 metri altitudine, - spre est se întinde o zonă de câmpie în lungul Prutului, iar - spre vest, regăsim zona de terase înalte de pe malul stâng al Siretului, care fac parte din zona sud-estică a podișului Sucevei, cu înălțimi mai mari, de circa 300 metri și culminează în sud-vest cu prelungirea nordică a culmii Dealu Mare care atinge altitudinea maximă de 593m.
Județul Botoșani este din punct de vedere agricol prielnic tuturor culturilor, este de asemenea propice sectorului pomicol, viticol și sectorului zootehnic.
Potrivit INS, suprafața agricolă a județului este de 392.761 ha, reprezentând 78,77% din suprafața totală a județului și 2,7% din suprafața agricolă totală a țării. Din aceasta, 76% reprezintă terenuri arabile, 19% pășuni, 3,7% fânețe, 0.5% vii și pepiniere viticole, iar 1% livezi și pepiniere pomicole.
Activitățile de transport desfășurate pe teritoriul județului Botoșani sunt transportul pe calea ferată și transportul rutier, pentru mărfuri și persoane.

Ramurile industriale dezvoltate la nivelul județului Botoșani sunt: industria alimentară, industria textilă, sectorul construcțiilor, industria producătoare de aparate de control și distribuție a electricității, industria mobilei, industria maselor plastice, industria construcțiilor metalice

Producția de energie electrică

In județul Botoșani nu prea sa investit înainte de 1989 dar nici după revoluție in dezvoltarea rețelei de producție a energiei electrice. Singura investiție majora realizata in județ o reprezintă construcția barajului si hidrocentralei Stanca-Costești, lacul de acumulare generat in spatele acestuia a devenit cel mai mare din Romania din punct de vedere al volumului de apa stocat. Intre timp vechiul CET din Botoșani a fost înlocuit de unul nou si performant.

Tabel 3 Lista unităților de producție e energiei electrice din județul Botoșani la 1 ianuarie 2020.

				TOTAL		**32.409**	**25.9** in MW		
Denumire Centrala	**AN PIF**	**AN SIF**	**Localitate centrala**	**Judeţ centrala**	**Nr Grup**	**Putere electrica actuala (MW)**	**Putere electrica 1989 (MW)**	**Denumire Energie Primara**	**Tip combustibil**
CEF Botoşani Rediu [BT]	2012		Rediu [BT]	Botoşani	1	3.409		Solar	
CET Botoşani	2010		Botoşani	Botoşani	1	8.8		Hidrocarburi	gaz metan
CET Botoşani	1960	2010	Botorani	Botoşani	1	0	6.5	Hidrocarburi	gaz metan
CHE ROGOJESTI	1988		ROGOJESTI	Botoşani	3	3.2	3.2	Hidro	
CHE STANCA COSTESTI	1978		STANCA	Botoşani	1	15	15	Hidro	
MHC Bucecea	1984		Bucecea	Botoşani	2	1.2	1.2	Hidro	
MHC Stanca	2013		Ştefăneşti (BT)	Botoşani	1	0.8		Hidro	

Sursa: https://romania594.blogspot.com/2020/02/capacitati-de-productie-energiei_96.html

În anul 2018 la nivelul județului Botoșani producția de energie electrică a fost de 88 GWh, în timp ce consumul mediu a fost de 1.219 GWh, rezultând astfel un deficit energetic anual de 1.131 GWh.

Pe fondul majorării costurilor cu energia electrică, dar și a creșterii consumului de energie, există un interes crescut atât pentru investitori cât și pentru autoritățile centrale și locale pentru dezvoltarea de parcuri eoliene și fotovoltaice care să producă energie verde.

Potențialul energetic al surselor regenerabile de energie
Prin poziția geografică, condițiile climatice și bazinul hidrografic, județul Botoșani are un potențial energetic semnificativ al surselor regenerabile de energie în domeniul solar, eolian, hidraulic și de biomasă.

Energia solară

Energia solară se referă la o sursă de energie regenerabilă care este direct produsă prin lumina și radiația solară. Aceasta poate fi folosită pentru a genera electricitate utilizând celule solare (fotovoltaice) și să încălzească un agent termic din panouri solare cu tuburi vidate.
Energia solară este disponibilă în cantități imense, este inepuizabilă (cel puțin pentru câteva miliarde de ani) și este ecologică. Mijloacele de captare a energiei solare nu sunt poluante și nu au efecte nocive asupra atmosferei, iar în condițiile în care degradarea Terrei atinge un nivel din ce în ce mai ridicat, această problemă începe să fie luată în seamă.

Energia eoliană

Energia eoliană a devenit tot mai populară atât la nivel mondial, cât și în România, unde există regiuni care îndeplinesc toate condițiile necesare pentru producerea energiei eoliene. Cu o putere de producție incredibilă a energiei, instalațiile eoliene sunt răspândite peste tot în lume și contribuind la producția de energie verde și resurse naturale. Ea reprezintă o alternativă

excelentă pentru eliminarea combustibililor fosili sau a altor modalități periculoase și poluante de producere a energiei.

Energia hidraulică

Energia hidraulică reprezintă capacitatea unui sistem fizic (apa) de a efectua un lucru mecanic la trecerea dintr-o stare dată în altă stare (curgere). Datorită circuitului apei în natură întreținut de energia Soarelui, este considerată o formă de energie regenerabilă.

Energia hidraulică este de fapt o energie mecanică, formată din energia potențială a apei dată de diferența de nivel între lacul de acumulare și centrală, respectiv din energia cinetică a apei în mișcare. Exploatarea acestei energii se face curent în hidrocentrale, care transformă energia potențială a apei în energie cinetică, pe care apoi o captează cu ajutorul unor turbine hidraulice care acționează generatoare electrice care o transformă în energie electrică.

Biomasa

Biomasa include materialul biologic ce poate fi utilizat ca și combustibil sau pentru producția industrială. Biomasa este reprezentată de materia organică vegetală, reziduurile metabolice de origine animală (gunoiul) precum și microorganismele. Biomasa agricolă include produsele secundare ale plantelor cultivate precum: paiele, ciocălăii, tulpinile (floarea- soarelui, soia) frunzele (sfeclă), păstăile (soia, fasole), cojile (nuci, alune), semințele (prun, piersic, cais) și gunoiul din fermele de animale. Pe lângă sursele de biomasă agricolă mai există și cele forestiere, materialul principal și secundar din exploatarea pădurilor și a plantațiilor de rășinoase și foioase.

În acest context, biomasa poate fi arsă pentru a genera căldură și electricitate sau poate fi folosită ca material grosier pentru producția de biocombustibili (biodiesel, bioetanol) și a unor compuși chimici. Biomasa este biodegradabilă și regenerabilă. Producerea de biomasă reprezintă un domeniu în plină expansiune datorită creșterii interesului pentru sursele alternative de energie.

Resursele de biomasă care pot fi folosite pentru producerea de energie sunt foarte diverse. O clasificare poate fi făcută din punct de vedere al reziduurilor (deșeurilor) primare, secundare și biomasa care este special cultivată pentru scopuri energetice:

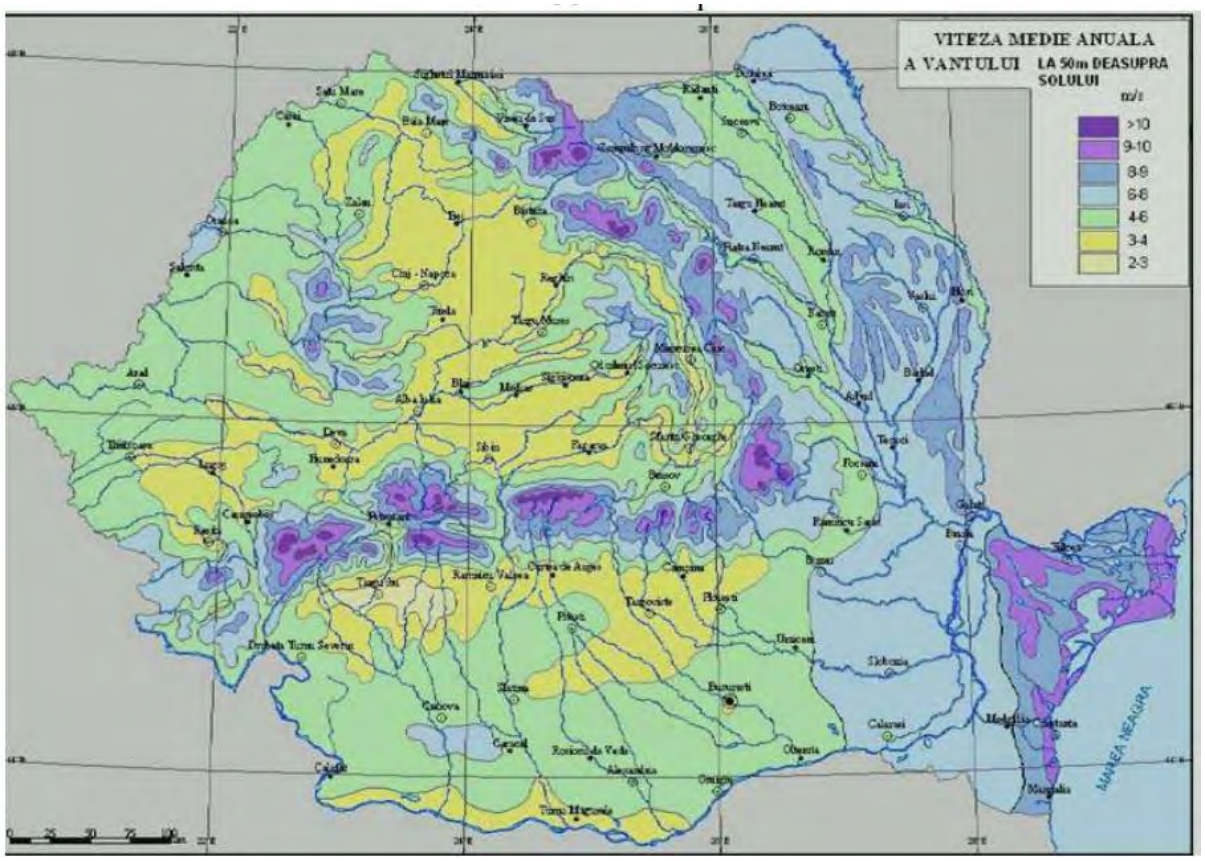
1. Reziduurile primare sunt produse din plante sau din produse forestiere. Astfel de biomasă este disponibilă “în câmp” și trebuie colectată pentru utilizarea ei ulterioară.
2. Reziduurile secundare devin disponibile după ce un produs din biomasă a fost folosit. Reprezintă diferite deșeuri, care variază din punct de vedere al fracției organice, incluzând deșeuri menajere, deșeuri lemnoase, deșeuri de la tratarea apelor uzate, etc.
3. Deșeurile forestiere includ deșeuri care nu mai pot fi folosite, copaci imperfecți din punct de vedere comercial, copaci uscați și alți copaci care nu pot fi valorificați și trebuie tăiați pentru a curăța pădurea.

Obținerea de energie (bioenergie) din biomasă se realizează prin:

- arderea directă cu generare de energie termică;
- arderea prin piroliză, cu generare de singaz (CO plus H2);
- fermentarea cu generare de biogaz (CH4) sau bioetanol (CH3-CH2-OH); biogazul se poate arde direct, iar bioetanolul, în amestec cu benzina, poate fi utilizat în motoarele cu combustie internă.
- transformarea chimică a biomasei de tip ulei vegetal prin tratare cu un alcool și generare de esteri, de exemplu, metil esteri (biodiesel) și glicerol; în etapa următoare, biodieselul purificat se poate arde în motoarele diesel; de asemenea, uleiul vegetal se poate arde în motoarele diesel ca atare sau în amestec cu motorina în diferite proporții, dar cu calități inferioare biodieselului.
- degradarea enzimatică a biomasei cu obținere de etanol sau biodiesel.

Obiectivele Județului Botoșani în domeniul energiei electrice și a eficienței energetice și modalitățile de realizare a acestora, în condițiile asigurării unei dezvoltări durabile sunt de a eficientiza consumurile de energie și de a oferi o alternativă marilor și micilor consumatori de energie din surse epuizabile, în vederea obținerii unui consum rațional de energie prin retehnologizare, utilizarea eficientă a diferitelor surse de energii regenerabile, existente la nivelul județului precum și măsuri de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice.

Județul Botoșani urmărește creșterea securității energetice prin economisirea resurselor epuizabile și înlocuirea graduală a acestora în timp pe baza conceptului dezvoltării durabile.

Figură 7 Harta potențialului eolian al României cuprinde distribuția vitezei medii anuale a vântului pe teritoriul României calculate la înălțimi de 50 m deasupra solului.

Sursa: ANM

Conform hărții potențialului eolian al României se observă că județul Botoșani deține posibilități de exploatare a potențialului eolian de nivel mediu.
Localitățile din județul Botoșani, care prezintă potențial în ceea ce privește energia eoliană, conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, sunt următoarele: Bucecea, Darabani, Săveni, Ștefănești, Albești, Avrămeni, Cândești, Coțușca, Dângeni, Dersca, Gorbănești, Manoleasa, Mitoc, Sulița, Todireni, Tudora, Viișoara, Vlădeni, Păltiniș, Rădăuți Prut.
Județul Botoșani dispune de 98,21 % biomasă agricolă și 1,79 % biomasă forestieră, ceea ce reprezintă echivalentul a 8069 TJ energie. Localitățile din Județul Botoșani care prezintă potențial în ceea ce privește energia din biomasă, conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 sunt: Municipiul Dorohoi și Orașul Flămânzi.

Îmbunătățirea eficienței energetice a județului Botoșani pe perioada 2017 – 2020, are ca scop oferirea unei alternative atât marilor cât și micilor consumatori de energie din surse epuizabile, în vederea obținerii unui consum rațional de energie prin retehnologizare și utilizarea eficientă a diferitelor surse de energii regenerabile, existente la nivelul județului. Este necesar ca aceste noi resurse să înlocuiască treptat resursele tradiționale epuizabile, asigurând protecția mediului natural și securitatea energetică. Sectorul energetic are o importantă vitală pentru

dezvoltarea economică și socială și pentru îmbunătățirea calității vieții populației. Asigurarea alimentării cu energie în volum suficient și accesul larg la serviciile energetice, în special la cele ecologice provenite din surse regenerabile, este o exigență de bază a dezvoltării durabile.

Programele proprii de eficiență energetică vor include acțiuni în următoarele direcții:
- promovarea celor mai eficiente tehnologii energetice care să fie viabile din punct de vedere economic și nepoluante;
- aplicarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale de eficiență energetică;
- creșterea eficienței energetice în clădirile publice, îndeosebi în cele care înregistrează consumuri energetice mari, aflate în domeniul public al Județului Botoșani;
- implementarea unor sisteme de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea clădirilor publice;
- utilizarea surselor de energie regenerabilă pentru asigurarea necesarului de energie a clădirilor publice;
- promovarea achizițiilor publice eficiente energetic care urmăresc integrarea considerentelor privind îmbunătățirea eficienței energetice în investiții, în mentenanța acestora precum și în realizarea cheltuielilor aferente echipamentelor care utilizează energie și a serviciilor care implică furnizarea de energie.
Clădirile aflate în administrarea județului Botoșani sunt în marea majoritate vechi, construite la începutul secolului XX, parțial izolate termic, cu ferestre vechi, în ansamblu, construcții mari consumatoare de energie, datorită pierderilor energetice mari. Rețelele electrice interioare ale clădirilor sunt învechite, realizate în general din aluminiu, amplasate sub tencuială fără a fi trase prin tuburi interioare și nu mai suportă conectarea de noi consumatori. Radiatoarele de căldura sunt în general din fontă și instalațiile din țeavă metalică și sunt fie înfundate fie au mulți elemente nefuncționali. Un număr redus de radiatoare sunt de ultima generație din aluminiu și sunt întâlnite în clădirile cu centrale proprii pe gaze sau care au fost reabilitate.
Obiective principale în context județean sunt:
• îmbunătățirea eficienței energetice atât prin retehnologizare pentru reducerea consumului de resurse epuizabile, cât și prin asigurarea necesarului de energii regenerabile pentru activități social economice;
• promovarea strategiei de producere a energiei pe bază de resurse regenerabile;
• reducerea impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului înconjurător, prin folosirea cu prioritate a resurselor de energii regenerabile de care dispune județul Botoșani;
• alinierea la standardele și normele tehnice de protecție a mediului, având în vedere condițiile impuse de asocierea României la Uniunea Europeană;
• distribuția de energie electrică produsă din resurse regenerabile în rețelele existente, în condiții de eficientă economică;
• protecția stratului de ozon;
• adaptarea la schimbările climatice de lungă durată;
• protecția cursurilor de apă transfrontaliere și respectiv, utilizarea potențialului hidro al râurilor Prut, Siret sau afluenții acestora, pe care se pot instala capacități de producție energetică;
• se va continua reabilitarea termică a elementelor de anvelopă a clădirilor, a sistemelor de încălzire și a sistemului de furnizare a apei calde pentru clădirile aflate în proprietatea publică a județului Botoșani

Tabel 4 Parcuri eoliene în funcțiune din județul Botoșani

Nr. crt	Denumire investitor	Denumire centrale electrice eoliene	Puterea aprobată (MW)	Data CR.	Data PIF	Act APM
1	NORTH EOLIAN PROJECT SRL	CEE DERSCA 1 (47.7MW), EXTRAVILANUL LOC. DERSCA, COM. DERSCA, JUD. BOTOSANI	46.9	10/27/2021	12/31/2024	
2	SOUTH EOLIAN PROJECT SRL	CEE DERSCA 2 (31.8MW), EXTRAVILANUL LOC. DERSCA, COM. DERSCA, JUD. BOTOSANI	31.2	10/29/2021	12/31/2024	
	2	Total Delgaz	78.1			

Sursa: https://ecowatch.ro/2024/01/13/situatia-parcurilor-eoliene-pe-judete/

Proiecte aflate în derulare:
Eurowind Energy România confirmă dezvoltarea unui proiect de energie eoliană cu o capacitate instalată de aproximativ 1.200 MW în județul Botoșani, consolidând poziția României pe harta producției de energie regenerabilă din Europa, potrivit unui comunicat. Inițiativa, aflată în fază incipientă de planificare, ar putea transforma România într-un exportator important de energie verde în regiune.

Proiectul include construcția etapizată a nouă parcuri eoliene și are un calendar de implementare care se întinde până în 2031. Printre etapele preliminare deja finalizate se numără securizarea drepturilor de utilizare a terenurilor, depunerea cererii pentru racordarea la rețeaua electrică și obținerea certificatului inițial de urbanism.

Din județul Botoșani, comunele Avrămeni, Călărași, Păltiniș și Șendriceni vor avea propriile parcuri fotovoltaice, acestea au fost aprobate de Ministerul Energiei pentru obținerea de finanțări.

Construirea parcului fotovoltaic județean de la Bucecea, de 1 MW, și a celor două centrale fotovoltaice de la Sanatoriul Podriga (99,36 kW) și Unitatea Medico-Socială Sulița (59,76 kW) au fost admise la finanțare din Fondul pentru Modernizare. Valoarea celor două proiecte este de aproximativ 2 milioane de euro, din care finanțarea nerambursabilă este de 500 de mii de euro.

La nivelul Municipiului Dorohoi se află în implementare Proiectul “Parc fotovoltaic pentru consum propriu în municipiul Dorohoi, județul Botoșani”, contract de finanțare 114/07.06.2024, finanțat prin Fondul pentru Modernizare , are o valoare totală de 3.017.530,51 lei, din care valoarea maximă asigurată din Fondul pentru modernizare este până la 100% din cheltuielile eligibile, respectiv 2.589.725,21 lei, valoarea de 427.805,30 lei fiind asigurată de Beneficiar.

***Indicatorii vizați** de prezenta investiție sunt:*
- Producția medie de energie din surse regenerabile: 454,91MWh/an;
- Factorul de capacitate al centralei:13,02%;

- Reducerea gazelor cu efect de seră- scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră: 278,36 echivalent tone de CO_2/an
- Producția totală de energie din surse regenerabile pentru perioada de referință: 8.638,15MWh.

3. RESURSE UMANE

3.1. POPULAȚIA ACTIVĂ

Din punct de vedere al resurselor de muncă, la nivelul anului 2023 județul Botoșani se situa pe a doua poziție din Regiunea Nord-Est, cu o pondere de 12% din totalul populației active din regiune, pondere proporțională cu numărul de persoane înregistrate la nivelul județului. Resursa de muncă raportată la nivel județean poate fi mai mica sau mai mare decât valoarea reala, multe persoane stabilite în județ nedeclarându-și domiciliul aici, precum si persoanele care au părăsit localitatea si au rămas cu domiciliul in județul Botoșani.

Tabel 5 Populația activă în Regiunea Nord-Est 1990-2023

Populația activă	1990	2000	2010	2023
Regiunea Nord-Est	1,719.2	1,622.7	1,309.5	1,029.8
Bacău	327.6	276	226.4	188.2
Botoșani	208.3	210.6	154.8	110
Iași	363.2	357	307.2	276.6
Neamț	277.7	269.7	206.9	151.8
Suceava	340	311.2	257.3	195.9
Vaslui	202.4	198.2	156.9	107.3

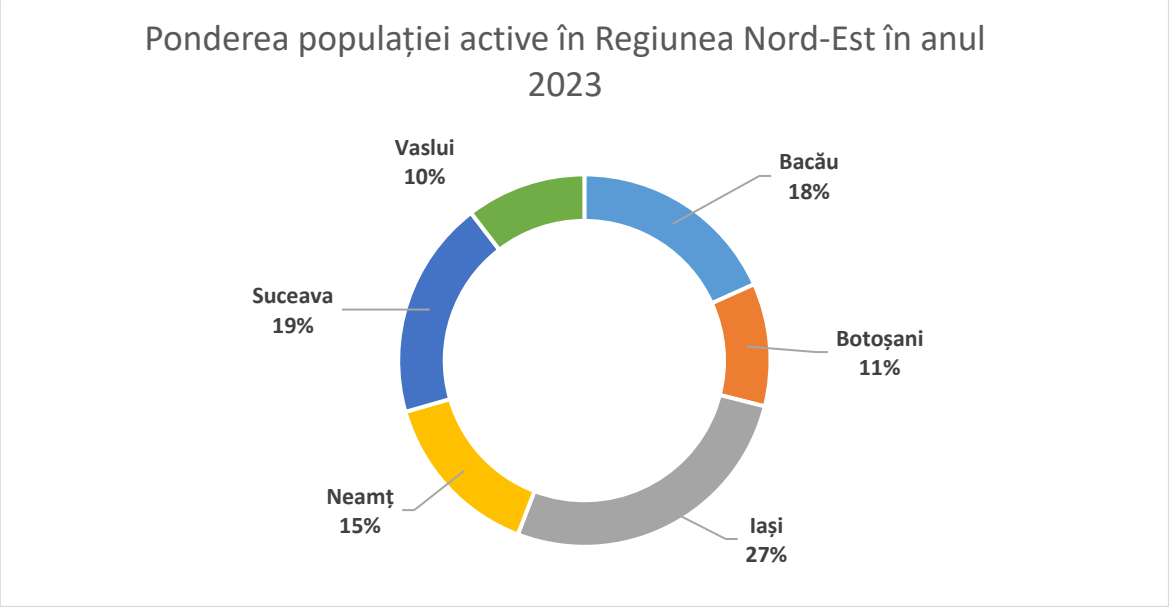
Sursa: INS baza de date TEMPO

Privind populația activă raportata in anii 1990, in 2000 se constata o creștere a populației active din județul Botoșani. În anul 2010 populația activă din județul Botoșani a scăzut față de anii anteriori , ajungând in anul 2020 la 136,7 mii persoane, valoare mai mică decât cea înregistrată în anul 2010.

Dacă în anul 1990 populația activă număra 208,3 mii persoane, peste 10 ani populația activă a județului Botoșani a crescut cu 1% până la valoarea de 210,6 mii persoane. În 2010 populația activă din Botoșani a scăzut cu 55.800 persoane față de raportarea din 2000. Iar în 2023 populația activă a scăzut până la valoarea de 110 mii persoane, valoare cu 29% mai mică decât cea înregistrată în anul 2010.

Comparând populația activă din anul 2023 cu populația activă din 1990 se constată o scădere de 47%, populația activă raportată în anul 2023 este pe un trend descrescător. Această tendință de scădere a numărului populației active se poate datora migrației forței de muncă din județ, reducerea numărului locurilor de muncă, îmbătrânirii populației.

Se constată o scădere continua a populației active din Regiunea Nord-Est, cât și la nivelul celorlaltor județe, fapt ce indică migrarea forței de muncă din regiune, și tendințe de depopulare.

Figură 8 Ponderea populației active în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Populația activă a județului Botoșani are o pondere de 11% din populația activă totală a Regiunii Nord-Est, situând județul pe locul 5 în regiune.

Piața muncii din Romania a suferit transformări majore în urma procesului de restructurare economică început după anii 90, constând în reducerea populației active și a populației ocupate, menținerea șomajului la valori ridicate dar și creșterea șomajului de lungă durată ,aspecte cu conotații puternic negative-creșterea populației inactive.

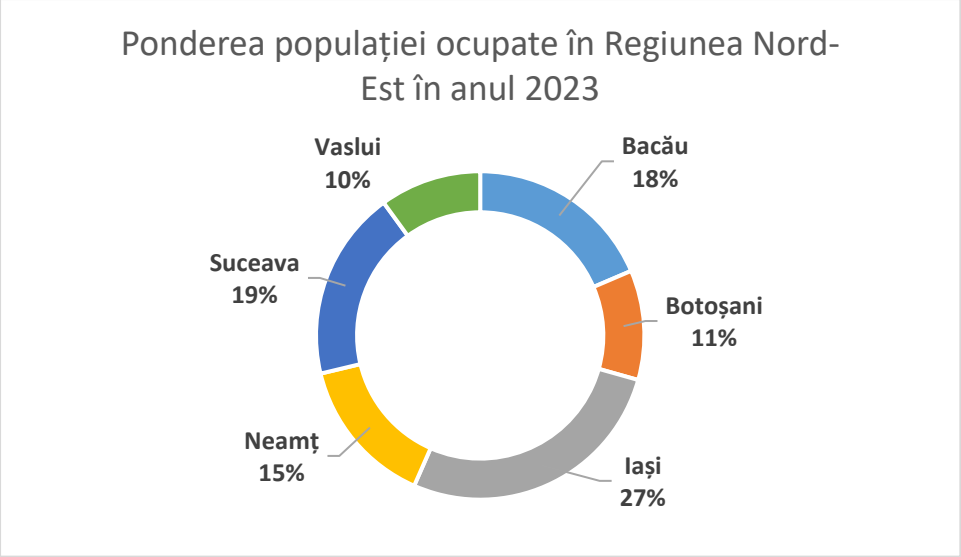
Impactul fenomenelor demografice asupra evoluției resurselor de munca (scăderea natalității, menținerea mortalității ridicate, creșterea migrației externe) a fost însoțit de efecte economice cum ar fi restructurarea economică, accentuând migrația urban-rural și ocuparea în agricultura de subzistentă, dezvoltarea pieței muncii informale sau constituirea unui segment important de populație inactive.

3.2. POPULAȚIA OCUPATĂ

Tabel 6 Populația ocupată din Regiunea Nord-Est 1992- 2023

Populația ocupată	1992	2000	2010	2023
Regiunea Nord-Est	1,606.3	1,409.1	1,207.2	986.6
Bacău	301.5	249.8	208.8	183.2
Botoșani	198.4	175.5	145	106.6
Iași	344.2	318	285.7	268.5
Neamț	261.1	224.8	191	144.8
Suceava	312.6	273.4	238.4	184.8
Vaslui	188.5	167.6	138.3	98.7

Sursa: INS baza de date TEMPO

Figură 9 Ponderea populației ocupate în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Populație ocupată a județului Botoșani deține o pondere de 12% în totalul populației ocupate din Regiunea Nord-Est, ocupând locul 5 în regiune. Comparând datele furnizate de INSSE, constatăm că la nivelul anului 2020, populația activă a județului Botoșani este mai mare decât populația ocupată cu 3.900 persoane, putând concluziona ca exista șomaj la nivelul județului, si o rata în scădere de ocupare a forței de muncă.

Se remarcă o scădere însemnată a populației ocupate în perioada 1992-2000, numărul persoanelor angajate scăzând cu 12%. În anul 2010 piața muncii din județul Botoșani a continuat să scadă, numărul persoanelor ocupate fiind de 145 mii, cu 17% mai mică față de anul 2000. În 2020 numărul persoanelor ocupate din Botoșani a scăzut până la valoarea de 132.7 mii angajați, valoare mai mica cu 9% față de cea înregistrata in 2010.

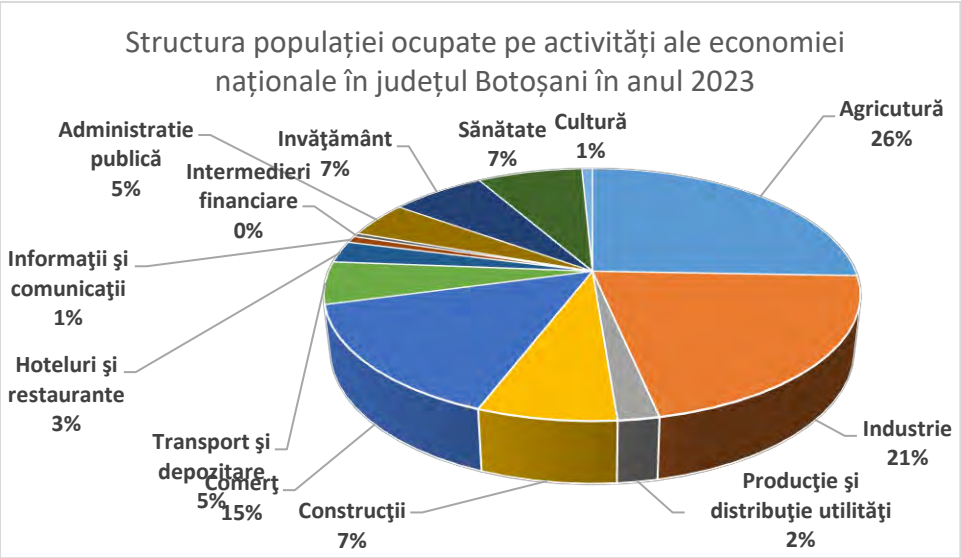
Scăderea numărului persoanelor ocupate în anul 2020 în condițiile economiei de piață (nu economiei socialiste) indică o contracție a economiei județului, pe piața, agenții economici reducând oferta de locuri de muncă, datorită eficientizării/închiderii afacerilor. Din punct de vedere al salariaților o reducere a ofertei de locuri de muncă poate indica competiție mai mare pe piața muncii pentru un loc de muncă bine remunerat, și posibila înrăutățire a condițiilor de muncă și de viață.

Aceste aspecte indică următoarele modificări socio-economice:

- Scăderea numărului locurilor de muncă și înrăutățirea condițiilor de muncă existente la nivelul județului (scăderea economiei)
- creșterea numărului șomerilor
- scăderea populației active (pe baza migrației din localitatea Flămânzi a forței de muncă)
- migrarea forței de muncă în regiunile învecinate

Ponderea populației ocupate în sectoarele terțiar și secundar (cumulate) în total populație ocupată – este expresia capacității de diversificare a activităților economice și implicit de obținere de venituri ridicate; o slabă reprezentare a sectoarelor industrial și de servicii poate fi asociată unui grad scăzut de independență în ceea ce privește asigurarea bunurilor și serviciilor necesare populației. Deși existența unei economii locale bazate strict pe

agricultură poate constitui o oportunitate, o economie în care s-au manifestat deja tendințe de diversificare și consolidare este mai atractivă din punctul de vedere a investitorilor și are un potențial mai ridicat de creștere.

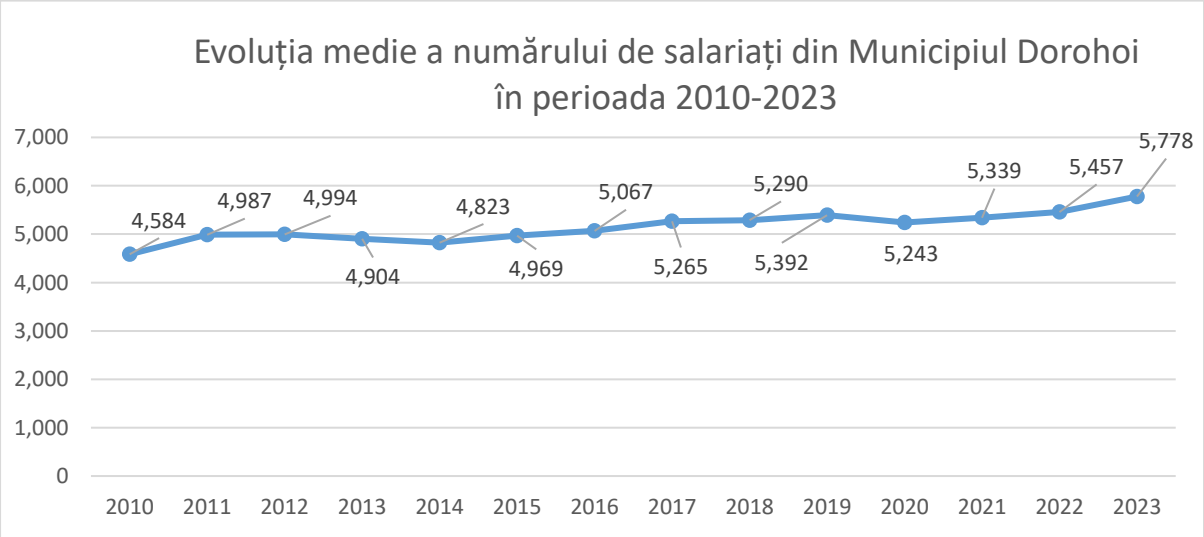

Figură 10 Populația ocupată din județul Botoșani pe structuri ale activității în anul 2023

Sursa: INS baza de date TEMPO

Cea mai mare pondere a populației ocupate din județul BOTOȘANI lucrează în sectorul agricultură – 26%, industrial– 21% urmată de populația ocupată în sectorul comercial 15%, construcții – 7,4%, sănătate -7%, învățământ -7%. transporturi și depozitare -5%,

3.3. NUMĂR MEDIU DE SALARIAȚI

Figură 11 Evoluția numărului de salariați din Municipiul Dorohoi în perioada 2010-2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Numărul mediu al salariaților înregistrat la nivelul localității Dorohoi a avut o evoluție crescătoare în intervalul analizat 2010-2023 dacă în anul 2010 la nivelul localității erau 4.584 salariați, numărul salariaților a crescut până la valoarea de 5.392 angajați înregistrați în anul

2019. În anul 2020 pe fondul efectelor economice produse de pandemia SARS COV-2, numărul salariaților din Dorohoi a scăzut până la valoarea de 5.243 persoane, începând cu anul 2021 numărul salariaților și-a continuat evoluția pozitivă. În anul 2023 s-au raportat 5.778 salariați, valoarea fiind cea mai mare din intervalul analizat. Creșterea numărului salariaților din orașul Dorohoi se datorează dezvoltării companiilor din sectoarele industriei prelucrătoare, construcții, transporturi, creșterea capacităților de producție a condus la crearea de noi locuri de muncă. Dezvoltarea sectorului turistic, creșterea capacității de cazare, dezvoltarea sectorului alimentației publice a determinat crearea de noi locuri de muncă în localitate.

3.4. ȘOMAJUL

Tabel 7 Evoluția numărului șomerilor înregistrați in localitatea Dorohoi în perioada 2010-2024

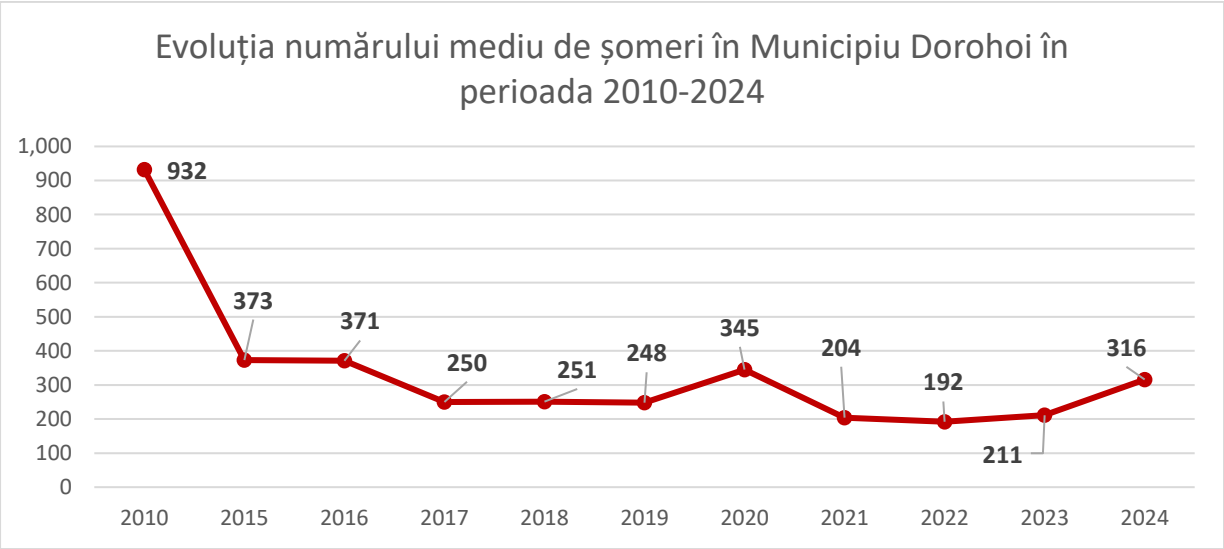
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	932	373	371	250	251	248	345	204	192	211	316
Masculin	523	207	216	136	135	122	142	108	109	102	135
Feminin	409	166	155	114	116	126	203	96	83	109	181

Sursa: INS baza de date TEMPO

Graficul evoluției numărului șomerilor din localitatea Dorohoi are o traiectorie descrescătoare în perioada 2010-2024 indicând o scădere a numărului șomerilor înregistrați la nivelul localității. O scădere a numărului șomerilor în cazul localității indică creșterea numărului locurilor de muncă, populația activă putând să lucreze în localitate

La nivelul anului 2010 în localitatea Dorohoi au fost raportați 932 șomeri, numărul lor scăzând până la valoarea de 192 șomeri înregistrată în anul 2022. În perioada 2023-2024 numărul șomerilor a crescut față de anii anteriori.

Datorită înrăutățirii condițiilor de pe piața muncii ca urmare a contractării economiei la nivel național, dar și a creșterii costurilor cu materiile prime, utilitățile, precum și costurile în creștere cu forța de muncă, numărul șomerilor ar putea crește în perioada următoare.

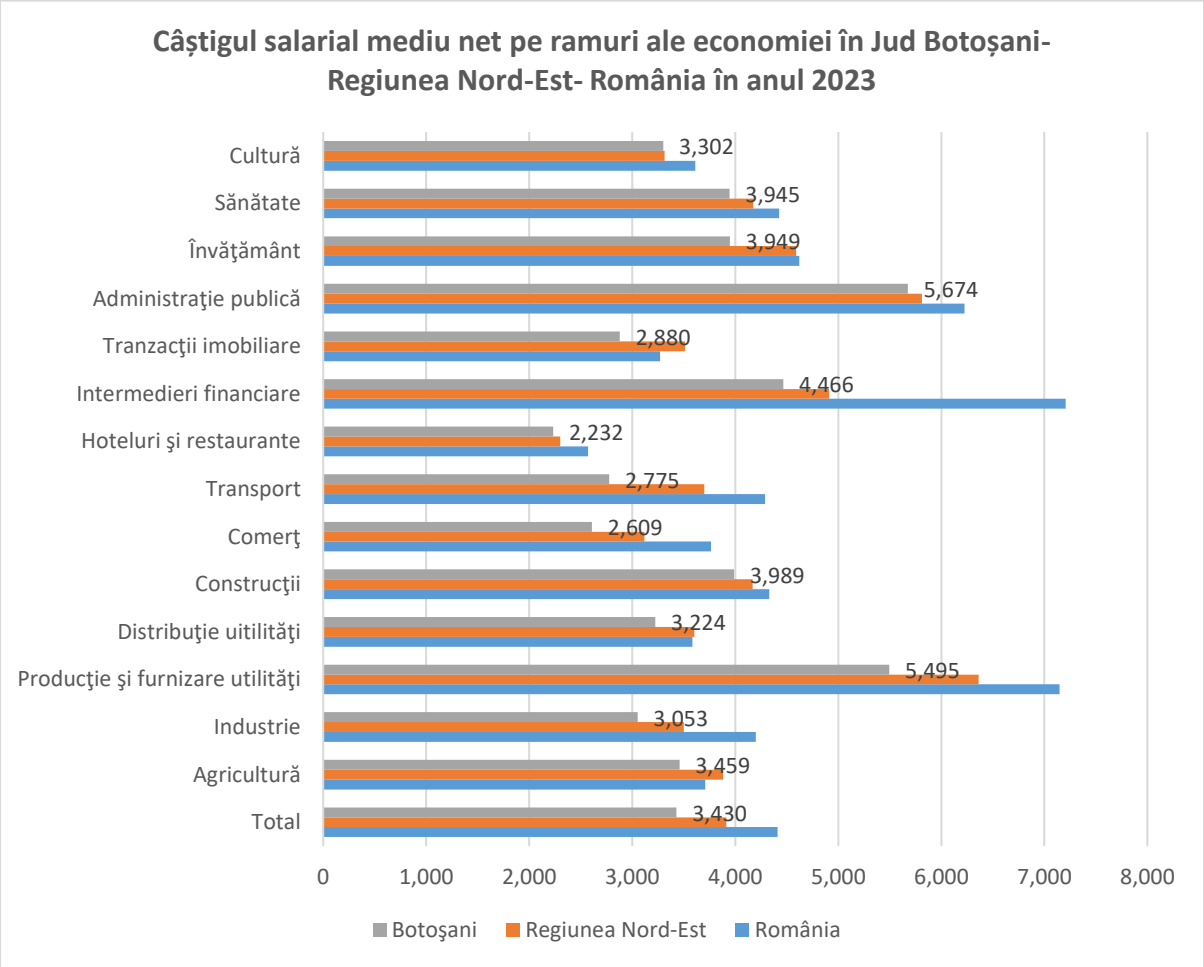
Figură 12 Evoluția numărului mediu de șomeri în Dorohoi în perioada 2010- 2024

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Graficul evoluției numărului șomerilor din Municipiul Dorohoi a fost dominat de o accentuată tendință descrescătoare în intervalul 2010-2019, în anul 2019 înregistrându-se cel mai mic număr de șomeri al intervalului – 248 persoane indicând îmbunătățirea condițiilor economice din localitate. În anul 2020 numărul șomerilor a crescut datorită măsurilor luate de guvernul României ca urmare a pandemiei de Sars-Cov2, măsuri ce au afectat puternic sectoarele economice. Începând cu anul 2021-2022 traiectoria evoluției numărului șomerilor a intrat pe o traiectorie descrescătoare, începând cu anul 2023 numărul șomerilor a început să crească.

Un număr redus al șomerilor poate indica:
- existență locurilor de muncă pentru populația din localitate
- migrația forței de muncă în alte localități
- stabilitatea locurilor de muncă ale persoanelor angajate
- creșterea nivelului de trai al locuitorilor
- venituri mari pentru salariați
- cheltuieli reduse cu asistența socială
- venituri în creștere la bugetul local din taxe și impozite aplicate populației și agenților economici ceea ce poate încuraja proiectele de investiții necesare dezvoltării localității

Nivelul salarial pe ramuri ale economiei privit comparativ Romania-Regiunea Nord-Est–jud Botoșani

Figură 13 Câștigul salarial mediu net pe ramuri ale economiei în Jud. Botoșani- Regiunea Nord-Est- România în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

În agricultură, silvicultură și pescuit, în județul Botoșani câștigul salarial nominal mediu net a fost în anul 2023 de 3.459 lei, mai redus decât cel realizat la nivel regional (3.883 lei), mai mare decât salariul mediu net înregistrat la nivel național (3.709 lei).

În sectorul industrial câștigurile medii nete au fost de 3.053 lei, valoare mai scăzută decât cea raportată la nivel regional (3.501 lei), mai redusă decât salariul din industrie raportat la nivel național (4.198 lei).

Salariul mediu net înregistrat în județul Botoșani în sectorul construcțiilor a fost în anul 2023 de 3.989 lei, mai redus decât salariile din sectorul construcțiilor raportate la nivel regional – 4.168 lei și mai mare decât salariul mediu la nivel național – 4.331 lei.

În sectorul transporturi la nivelul județului Botoșani salariul mediu net a fost de 2.775 lei, valoare mai redusă decât a salariilor nete raportate la nivel regional – 3.698 lei și mai mică decât salariul la nivel național – 4.289 lei.

In sectorul intermedierilor financiare salariul net în anul 2023, în județul Botoșani a fost de 4.466 lei, valoare mai mică decât media națională (7.207 lei), mai redusă decât valoarea salariului mediu raportat pentru acest sector la nivel regional care a fost de 4.910 lei.

Salariul mediu net obținut în administrația publică în județul Botoșani a fost în anul 2023 de 5.674 lei, fiind mai mic decât media salariilor din sector din regiunea Nord-Est (5.813 lei) si mai redus decât media națională (6.225 lei).

Salariul mediu net obținut în sectorul sănătății în județul Botoșani a fost in anul 2023 în valoare de 3.945 lei, fiind mai scăzut decât media regională (4.174 lei) și mai mic decât media națională (4.427 lei)

Salariul total înregistrat în județul Botoșani a fost în anul 2023 în valoare de 3.430 lei, valoarea fiind mai mică decât salariul total raportat la nivelul Regiunii Nord-Est (3.883 lei), mai redus decât salariul raportat la nivel național – 3.709 lei.

4. EVOLUȚIA ECONOMIEI LOCALE

Bunăstarea unei localități este dată de infrastructura rutiera, infrastructura educațională și de sănătate, calitatea locuirii, și poate, în primul rând de gradul de dezvoltare economică a localității.

O localitate unde rata șomajului este mică, unde există locuri de muncă bine remunerate, unde există agenți economici din toate sectoarele economiei: sector primar-industrie, sector secundar-agricultură, sector terțiar- comerț și servicii, iar gradul de atractivitate va atrage noi agenți economici să-și deschidă afaceri, poate spera la o economie locală puternică și dezvoltată în viitor.

Municipiul Dorohoi este caracterizat printr-un profil economic diversificat, fiind o localitate cu activități agricole – industriale – terțiare. Activitățile dominante sunt comerțul și serviciile,. Există un potențial mare pentru dezvoltarea sectorului agricol, datorită potențialului terenurilor, a tradiției și continuității practicării acestei ocupații. In secundar se remarcă prezența industriei alimentare, textile, industria prelucrării lemnului, construcții metalice, fabricarea mobilei.

Până în anul 1989, economia orașului avea un caracter industrial, predominante fiind industria sticlăriei și porțelanului, industria constructoare de mașini, industria textilă, industria alimentară.
După această perioadă, necesitatea adaptării la economia de piață, la cerințele și nevoile impuse de aceasta au condus la o scădere puternică a activității economice și la o inversare a ponderii ramurilor industriale.
Datorită poziției geografice și mărimii sale, municipiul Dorohoi este centrul polarizator al activităților economice ce se desfășoară în zonă prezentând următoarele grupe de activități economice:

- activități de tip industrial;
- activități agricole desfășurate în gospodăriile populației și în societățile comercial-agricole existente;
- activități de servicii, în vederea satisfacerii cerințelor populației din municipiu și zona de influență: comerț, turism, învățământ, cultură, sănătate, transport.

Funcționarea economiei de piață este determinată în principal de un mediu concurențial puternic și cu baze solide în care un rol important este deținut de agenții economici privați și de inițiativele acestora. Se impune astfel, cu preponderență, atragerea inițiativelor și investițiilor private, sprijinirea parteneriatelor public-privat, încurajarea persoanele care doresc să-și deschidă o afacere.

Pe raza Municipiului Dorohoi sunt 3 foste situri industriale, aflate în proprietate privată (Zona de tratare a nisipului, Zona IMUG, Zona Cărămidăriei). În prezent, în municipiu există un incubator de afaceri cu peste 20 de firme din domenii diferite de activitate care va fi inclus în proiectul înființării unui parc industrial în care agenții economici să contribuie la dezvoltarea economiei locale.

Resurse naturale

Resursele localității Dorohoi pot fi clasificate după cum urmează:

Resurse de sol

Solurile existente în Municipiul Dorohoi sunt cele caracteristice silvo-stepei și stepei (solurile de cernoziom levigat, solurile salifere, solurile aluviale), iar spre rama de dealuri din Vestul și Nordul municipiului sunt cele caracteristice silvo-stepei și pădurii (soluri brune și brune podzolite în diferite stadii de solificare).

Cernoziomul este tipul dominant de sol. El este bogat în substanțe fertilizante necesare plantelor și are o activitate biologică destul de intensă. Acoperă majoritatea terenurilor arabile, fiind considerat cel mai fertil sol.

Cernoziomul de pe Platoul Trestiana este un sol foarte fertil, apropiindu-se de calitățile cernoziomului propriu zis.

Pădurile de foioase se găsesc spre Vest și Nord la 4 - 7 km, iar stepa spre est și sud-est. În vecinătatea municipiului se dezvoltă subzona pădurilor amestecate de fag, gorun și stejar pedunculat, alături de care întâlnim carpenul, jugăstrul, teiul alb, arțarul, paltinul, frasinul, plopul alb, sorbul, mărul pădureț, cireşul păsăresc etc.

În perimetrul Municipiului Dorohoi, pe lângă pomi fructiferi, mai cresc arbori și arbuşti ornamentali: teiul argintiu, tuia, pinul, molidul, castanul sălbatic, paltinul, mesteacănul, plopul piramidal, iasomia, liliacul etc. În sudul municipiului se află o pădure tânără cu salcâmi, goruni, arțari și paltini, plantați între anii 1962 – 1964, în scopul combaterii eroziunii solului.

Resurse de apă

Rețeaua hidrografică a Municipiului Dorohoi este formată din râul Jijia cu un debit mediu multianual de 0.665 mc/s și afluenții săi: pâraiele Buhai cu un debit mediu multianual de 0.168 mc/s, Jijioara (Morii, Dorohoi), Lădăriţa – Zahorna, Țipişca – Bezercu și Ghilauca – Putreda, care au dimensiuni reduse ca lungime și ca suprafaţă.

Râul Jijia își are izvoarele la distanta de 23.3 km spre nord-vest de municipiu și curge pe lângă satele Hilişeu Crișan, Corjăuţi, Hilişeu Cloşca, mărindu-și debitul cu apele pâraielor Tinca, Mihăilău, Ivan și Martin, trecând prin zona mlăștinoasă a fostului Iezer, străbătând Dorohoiul pe o lungime de 4 -5 km.

Apa din Jijia poate fi folosită pentru baze sportive, lacuri de agrement și piscicultură, dar nu este recomandată pentru industrie sau ca apă potabilă deoarece este dură.

Pârâul Morii curge prin sectorul sudic al municipiului, pârâul Zahorna izvorăște de lângă Vârful Crucea Roșie de pe dealul Pripor, pârâul Ţipişca își are izvoarele în dealul Dumbrăvița, iar pârâul Ghilauca izvorăște din dealul Dumbrăviţa.

Resursele naturale
Bogățiile subsolului constau în nisipuri cuarțoase de calitate superioară, marne și argile, unele folosite în olărit, producerea cărămizilor, a altor materiale de construcții

4.1. AGRICULTURĂ

La fel ca și în celelalte județe din România, fondul funciar al județului Botoșani a cunoscut schimbări profunde în perioada post-comunistă, marcată de Legea din 1991, schimbarea proprietarilor, fragmentarea terenurilor agricole, lipsa strategiei pe termen lung și neadaptarea practicilor la condițiile fizico-geografice existente.

Conform datelor statistice ale INS suprafața agricolă totală a localității este de 5.076 hectare, localitatea situându-se pe locul 35 din 78 în privința dimensiunii suprafeței agricole în rândul comunelor din județ, media județeană fiind de circa 5.035 de hectare. Suprafața agricolă a orașului Dorohoi este mai ridicată decât suprafața agricolă medie înregistrată la nivel județean.

În ceea ce privește structura dreptului de proprietate în cazul suprafețelor agricole, 98,4% din totalul suprafețelor era în proprietate privată, restul fiind proprietate publică, cooperatistă, obștească, sau altă formă de proprietate neprivată. Din suprafața totală agricolă 71% sunt utilizate ca terenuri arabile, rata pășunilor are o pondere de 9% fânețele ocupând 3%.
Raportul dintre suprafața arabilă a comunei și numărul de locuitori denotă faptul că fiecărui locuitor îi revin aproximativ 0,18 hectare teren arabil, care poziționează localitatea sub media județului Botoșani (0,86 ha), valoare mai redusă decât media națională (0,41 ha). Acest fapt indică suprafețe arabile restrânse, sectorul zootehnic având potențial de creștere.

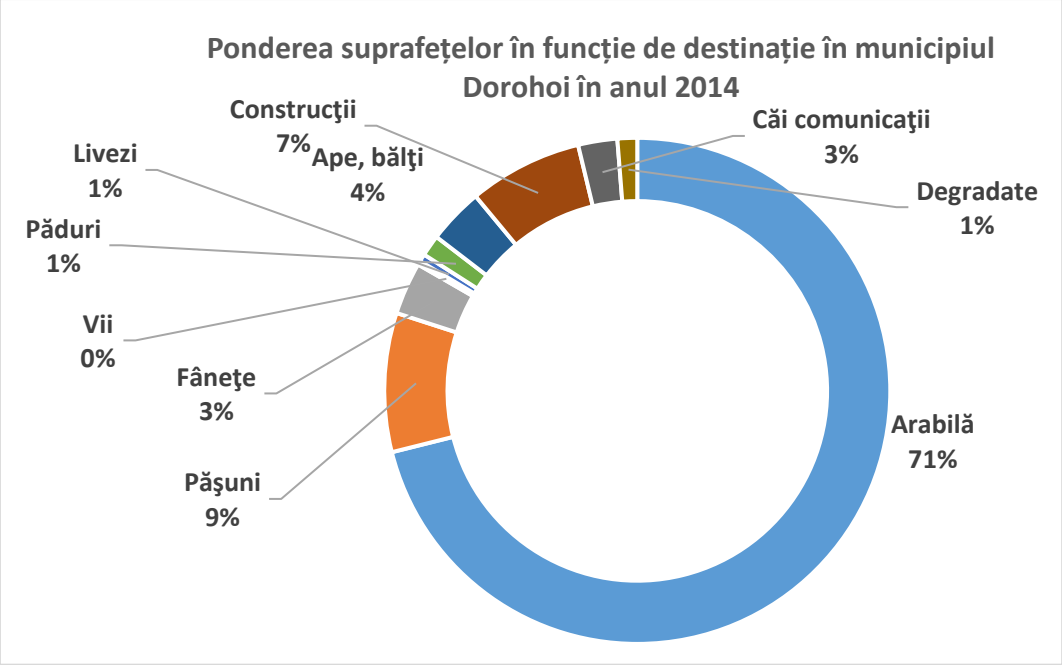
În ceea ce privește forța de muncă implicată în acest sector, se pune treptat problema calificării acesteia, extrem de necesară pentru a asigura o bună utilizare a mașinilor și utilajelor agricole, coroborat cu lipsa tot mai accentuată a forței de muncă calificată.

În anul 2014 la nivelul Municipiului Dorohoi conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică, cea mai mare suprafață a fondului funciar este deținută de suprafața ocupată de suprafața arabilă – 4.294 ha. Suprafața ocupată de pășuni este de 536 ha, suprafața ocupată de fânețe este de 202 ha.

	1990	2000	2010	2014
Total	6,039	6,039	6,039	6,039
Agricolă	5,070	5,016	5,076	5,076
Arabilă	4,335	4,204	4,294	4,294
Pășuni	652	577	536	536
Fânețe	51	188	202	202
Vii	9	15	15	15
Livezi	23	32	29	29
Terenuri neagricole	0	0	963	963
Păduri	0	0	82	82
Ape, bălți	0	0	215	215
Construcții	0	0	439	439
Căi comunicații	0	0	151	151
Degradate	0	0	76	76

Tabel 8 Ponderea suprafețelor în funcție de destinație în localitatea Dorohoi 1990- 2014

Sursa: INS baza de date TEMPO

Figură 14 Ponderea suprafețelor în funcție de destinație în Municipiul Dorohoi în anul 2014

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Analizând graficul structurii fondului funciar al localității Dorohoi se observă ponderea mare a suprafeței agricole, aceasta având o pondere de 84% din totalul fondului funciar, suprafața arabilă reprezintă 71%, suprafața ocupată de pășuni are o pondere de 9%, fânețele au o pondere de 3%. Suprafața neagricolă - reprezintă 16% din suprafața teritoriului. Suprafață ocupată de construcții – 7%, suprafața ocupată de căi de comunicații 3%, pădurile ocupă 1% din suprafață teritoriului.

Deși există acest potențial agricol evident, dezvoltarea activităților cu caracter agricol din cadrul localității nu a avut o dinamică foarte bună.

Potrivit datelor analizate, în anul 2021 în sectorul primar populația ocupată a fost de 1.013 persoane , reprezentând aproximativ 12% din populația ocupată a localității.

Deficiențele sectorului agricol:

- Costuri de producție ridicate, comparativ cu profitul generat
- Lipsă silozuri, hambare și alte spații de depozitare precum și a micilor unități de producție
- Forța de muncă din sectorul agricol: îmbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa liceelor cu profil agricol, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri.

Recomandări pentru dezvoltarea si eficientizarea agriculturii la nivelul zonelor studiate:

- Gruparea micilor producători agricoli și crescători de animale în asociații sau cooperative
- Atragerea fondurilor europene, fondurilor guvernamentale pentru dezvoltarea sistemelor de irigații, pentru achiziționarea de utilaje moderne și eficiente, pentru construcția de silozuri, de hambare, de grajduri
- Încurajarea culturilor ecologice, încurajarea creșterii animalelor
- Sprijinirea asociațiilor de producători pentru încheierea contractelor de achiziție a produselor finite, precum și a contractelor de desfacere a produselor.

Tabel 9 Suprafața cultivată cu principalele culturi în Regiunea Nord-Est în anul 2023

	Regiunea Nord-Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Grâu	863,558	93,578	146,937	189,866	111,221	99,593	222,363
Orz si orzoaica	98,689	6,510	9,059	23,228	20,972	19,131	19,789
Porumb	1,605,293	281,656	396,248	256,037	266,392	270,972	133,988
Floarea soarelui	350,082	42,022	94,287	84,808	45,078	30,124	53,763
Rapița	153,005	18,635	29,007	35,085	24,578	8,970	36,730
Cartofi	340,867	7,730	8,535	4,027	19,970	300,031	574
Legume	417,606	46,929	59,569	88,511	35,777	144,110	42,710

Sursa: INS baza de date TEMPO

Suprafețele cultivate cu principalele culturi în județul Botoșani sunt ocupate de culturile de grâu, porumb, rapiță, soia, cartofi, legume, suprafețele cultivate oscilând anual datorită rotației culturilor, cererii de pe piața internă și externă și avantajelor economice urmărite de producătorii agricoli.

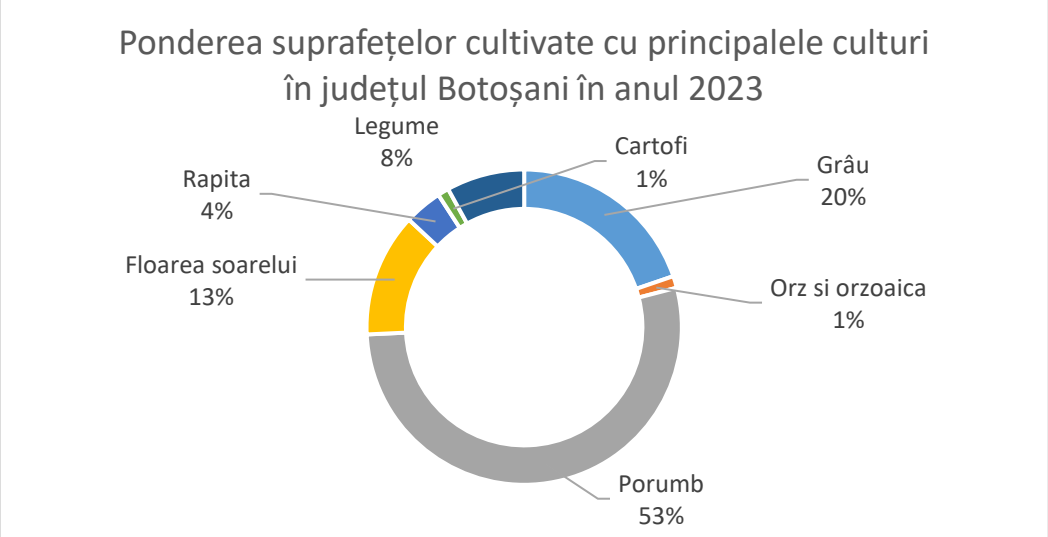
În privința suprafețelor cultivate cu grâu, județul Botoșani ocupă locul 3 în cadrul regiunii, având o supărată cultivată cu grâu de 146.937 ha.

Suprafața cultivată cu porumb situează județul Botoșani pe locul 1 în cadrul regiunii, reprezentând 24,7% din suprafața totală cultivată cu porumb din regiune.

Suprafața cultivată cu rapiță a fost în anul 2023 de 29.007 ha, plasând județul pe locul 2 în Regiunea Nord-Est cu o pondere de 19% din suprafața totală cultivată cu rapiță din regiune.

Suprafețele cultivate cu floarea soarelui din județul Botoșani au fost în anul 2023 de 94.287 ha situând județul pe locul 1 în regiune, având o pondere de 27% din suprafețele cultivate cu cartofi in Regiunea Nord-Est

În cazul suprafețelor cultivate cu legume, județul Botoșani se situează pe locul 3 într-un top al suprafețelor din regiune.

Figură 15 Ponderea suprafețelor cultivate cu principalele culturi agricole în județul Botoșani în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

În cadrul județului Botoșani cele mai mari ponderi ale suprafețelor cultivate sunt ocupate de culturile de porumb- 53%, grâu – 20%, floarea soarelui – 13%, legume- 8%, rapiță – 4%, cartofi 1%, orz și orzoaică -1%. Deci producția de porumb are cea mai mare pondere, urmată de cultura grâu, a plantelor tehnice, a legumelor și a cartofului .

La nivelul regiunii Nord-Est în privința suprafețelor cultivate cu principalele culturi se constată următoarele:

- Județul Botoșani deține a treia cea mai mare pondere din suprafața cultivată cu grâu din Regiunea Nord-Est 17%
- Suprafața cultivată cu porumb a fost în anul 2023 în județul Botoșani de 396.248 ha, reprezentând 25% din suprafața cultivată cu porumb în regiune
- Suprafață cultivată cu floarea soarelui în județul Botoșani este cea mai mare din regiune, reprezentând 27% din suprafața cultivată cu această plantă la nivel regional
- În privința culturii de rapiță, județul Botoșani are o pondere de 19% din totalul suprafețelor cultivate cu rapiță la nivel regional

Tabel 10 Producția medie/hectar în cadrul Regiunii Nord-Est în anul 2023

	Regiunea Nord-Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Grâu	3,750	3,222	3,592	3,883	4,517	4,787	3,368
Orz si orzoaica	3,525	2,497	2,708	4,256	4,401	3,951	2,835
Porumb	3,728	4,333	3,781	2,884	4,265	6,010	2,079
Floarea soarelui	1,811	1,885	2,028	1,862	2,411	2,850	1,083
Rapița	2,415	2,444	2,325	2,419	2,844	3,289	2,112
Cartofi	17,672	11,658	8,044	6,848	10,542	19,981	8,032

Sursa: INS baza de date TEMPO

În cazul producției medii/hectar județul Botoșani se remarcă prin:

- producția medie/hectar de 3.592 kg/ha la cultura de grâu plasează județul pe locul 4 în regiune, producția fiind mai mică decât media regiunii

- producția la hectar pentru porumb a fost în anul 2023 în județul Botoșani de 3.781 kg/ha, producție ce plasează județul pe locul 4 în regiune, producția fiind mai mare decât media regiunii

- producția medie/ha de rapiță obținută în anul 2023 in județul Botoșani a fost de 2.325 kg/ha, clasând județul pe locul 5 în regiune, producția fiind mai redusă decât media regiunii.

- cultura de floarea soarelui a avut în județul Botoșani în anul 2023 o producție medie de 2.028 kg/ha, mai mare decât media regionala, plasând județul pe locul 3 în regiune

Sectorul zootehnic

Tabel 11 Sectorul zootehnic pe tipuri de animale la nivel regional și județean

	Regiunea Nord-Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Bovine	399,814	42,757	82,748	66,546	58,932	115,670	33,161
Porcine	360,826	57,530	38,677	68,214	118,987	39,310	38,108
Ovine	1,393,829	208,033	251,657	257,799	201,550	259,593	215,197

Caprine	216,995	57,661	28,793	39,194	39,414	14,359	37,574
Păsări	13,839,813	3,189,946	1,183,377	3,576,725	1,570,406	925,047	3,394,312
Familii albine	252,912	50,786	33,256	49,150	23,770	41,250	54,700

Sursa: INS baza de date TEMPO

Efectivele de bovine din județul Botoșani plasează județul pe locul 2 în regiune, având o pondere de 20,7% din totalul exemplarelor din regiune.

În privința numărului de porcine, județul Botoșani deține 38.677 exemplare, clasând județul pe locul al 5-lea în regiune cu o pondere de 10,7% din numărul total de exemplare.

În județul Botoșani au fost raportate 251.657 capete din familia ovinelor, situându-se pe locul 3 in regiunea Nord-Est cu o pondere de 18% din totalul efectivelor de ovine raportat în regiune.

Efectivul de păsări raportat în anul 2023 în Botoșani a situat județul pe locul 5 în regiune-1.183.377 exemplare, reprezentând 8,5% din efectivul total al regiunii.

Județul Botoșani a raportat în anul 2023 33.256 familii de albine, situând județul pe locul 5 în regiune, familiile de albine având o pondere de 13% din numărul total din regiune.

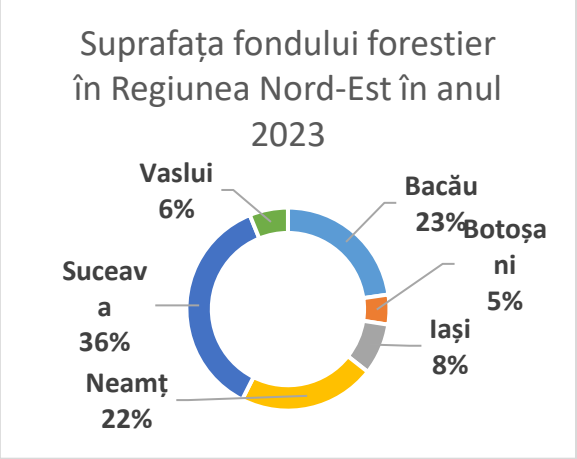
La nivelul anului 2023 în județul Botoșani valoarea producției agricole a fost de 2.781.070 milioane lei, din această valoare producția vegetală a fost în valoare de 1.701.042 milioane lei, reprezentând 61% din valoarea totală, producția animală a fost de 1.024.328 milioane lei, având o pondere de 36,8% din valoarea totală. Diferența de 55.700 milioane lei reprezintă valoarea serviciilor agricole.

Silvicultură

Fondul forestier al unei localități reprezintă o valoare ridicată și diversificată. Masa lemnoasă reprezintă o importantă sursă: materie primă, de biomasă, combustibil, o resursă de energie regenerabilă, aducând avantaje strategice localității. Pe de altă parte pădurile care aparțin teritoriului administrativ al comunei funcționează ca ecosisteme complexe care oferă adăpost pentru multe specii de animale sălbatice și multe soiuri de plante, fructe ciuperci, etc.

Tabel 12 Suprafața fondului forestier la nivel regional și pe județean în anul 2023

	Mii ha
Regiunea Nord-Est	1202.4
Bacău	273
Botoșani	57.1
Iași	98
Neamț	262.8
Suceava	437.8
Vaslui	73.7

Figură 16 Suprafața fondului forestier în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

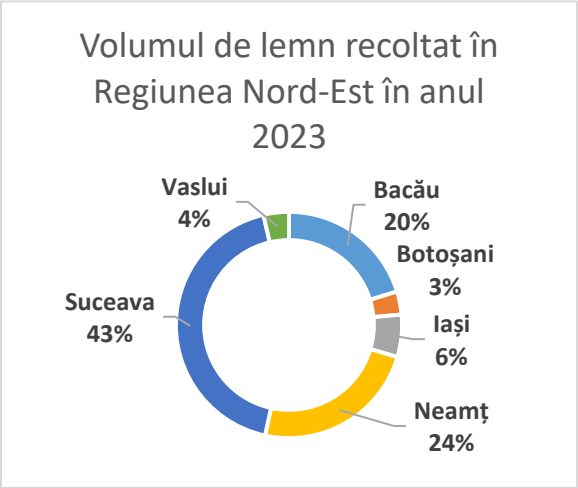
Județul Botoșani deține cea mai mică suprafață de fond forestier din Regiunea Nord-Est, suprafața fondului forestier fiind de 57.1 mii hectare, reprezentând 5% din fondul forestier al regiunii.

La nivelul localității Dorohoi suprafața ocupată de păduri și vegetație forestieră este de 82 ha suprafața reprezentând 1% din teritoriu.

Volumul lemnului recoltat

Tabel 13 Volumul lemnului recoltat Regiunea Nord-Est în anul 2023

	mii mc recoltați
Regiunea Nord-Est	5,372.60
Bacău	1,086.00
Botoșani	177.80
Iași	325.80
Neamț	1,279.30
Suceava	2,308.30
Vaslui	195.40

Figură 17 Volumul de lemn recoltat în Regiunea Nord-Est în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

În județul Botoșani, în anul 2023 s-a recoltat un volum de 177,8 mii mc, reprezentând 3% din totalul volumului de lemn recoltat în Regiunea Nord-Est. Din punct de vedere al volumului de lemn recoltat, județul Botoșani se plasează pe locul 6 în regiune.

Un volum mare de lemn recoltat aduce beneficii atât proprietarilor de păduri cât și companiilor care prelucrează, comercializează și distribuie materialul lemnos. Trebuie avut in vedere ca pădurile trebuie exploatate responsabil, și autoritățile trebuie să urmărească atât exploatările cât și campaniile de replantare. Principiile dezvoltării durabile, și de protejare a resurselor regenerabile trebuie respectate, pentru ca respectivele resurse să poată fi valorificate și pe viitor.

În localitatea Dorohoi următorii agenți economici activează în subramuri ale agriculturii și silviculturii:

1. **Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase**: LIV AGRO GRUP (CA 61,9 mil lei), AGRICOLA CEREAL FRUCT(CA 20,6 mil lei), AGRO SPICUL (CA 5,1 mil lei), DEMETRA (CA 3,2 mil lei), LAZÎR AGRO COMPANY (CA 1 mil lei)
2. **Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și a tuberculilor**: AGRICOLA FRUGAL (CA 2,6 mil lei), MODAVIOAN GREEN HOUSES, NABIA EXPRESS STORE GEGA MOBGRO
3. **Creșterea bovinelor de lapte:** AGRO MUGUR (CA 2,3 mil lei)

4. **Exploatare forestieră**: REBO FOREST(CA 4,3 mil lei), EURO BA COS (CA 1,9 mil lei) , PROGRESILV EXPLOATARE (CA 1,2 mil lei)
5. **Activități de servicii anexe silviculturii**: DOROPAD (CA 5,3 mil lei)

După prezentare datelor statistice prezentăm o serie de disfuncționalități ale sectorului agricol, care necesită intervenții strategice.

• Prezența produselor agricole de import, produce concurență pe piața locală, datorită volumului mare de marfă și a prețului mai redus, marii comercianți preferând să achiziționeze cantități mari. În cazul producătorilor locali se observă lipsa organizării în vederea valorificării produselor agricole, care se desfășoară de regulă individual. Conform opiniilor locale producătorii nu-și pot valorifica produsele la un preț rezonabil ci la un nivel de preț stabilit de cumpărători (acțiuni de tip cartel între marile supermarketuri).

• Dimensiunea relativ redusă a pășunilor în raport cu ritmul de creștere a efectivului de bovine și ovine, creând dificultăți în dezvoltarea acestui sector.

• Atragerea populației active în ocuparea în sectorul agricol, iar pentru populația care se retrage din agricultură trebuie asigurat o alternativă de ocupare la nivelul comunei. Trebuie sprijinite metode inovative de producție, respectiv introducerea noilor soiuri pentru care există cerere pe piață, concomitent cu sprijinirea tinerilor fermieri să dezvolte afaceri în agricultură, zootehnie și silvicultură.

• Modernizarea parcului de utilaje, respectiv dezvoltarea infrastructurii agricole reprezintă de asemenea o provocare strategică în lipsa cărora va stagna sau chiar va scădea atât competitivitatea cât și volumul producției agricole locale. Trebuie sprijinite investiții care deservesc deodată mai mulți agricultori și oferă soluție pentru mai mulți (construire hambare comune pentru cereale, punct de colectare).

• Informarea fermierilor în privința fondurilor Europene. Pentru dezvoltarea fermelor locale trebuie acordat un sprijin informațional și consultanță în accesarea fondurilor destinate dezvoltării agriculturii, în special în ceea ce privește Programul Național de Dezvoltare Rurală.

4.2. INDUSTRIE

În Dorohoi au existat mai multe complexe industriale de mari dimensiuni, care înainte de anul 1989 activau predominant în industria de sticlărie și porțelan, industria constructoare de mașini, industria textilă, industria alimentară.
Sunt prezente la nivelul localității companii din sectoarele industrie alimentară, industria textilă, industria materialelor de construcții, industria pieselor auto, industria prelucrării lemnului, construcțiilor metalice și metalurgie, industria maselor plastice, industria chimică . Autoritățile trebuie să aibă în vedere impulsionarea și să încurajarea mediul de afaceri local prin asigurarea de consiliere și consultanță în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie Botoșani și a incubatoarelor de afaceri prezente în județ.

Pe raza Municipiului Dorohoi sunt 3 foste situri industriale, aflate în proprietate privată (Zona de tratare a nisipului, Zona IMUG, Zona Cărămidăriei). Acestea trebuie ecologizate, modernizate și reconvertite în unități industriale moderne.

Sectorul industrial din localitatea Dorohoi, este reprezentat de următoarele subramuri industriale:

1. **Extracția pietrei ornamentale**: EURO ANDEZIT (CA 1,3 mil lei)
2. **Extracția pietrișului și nisipului**: TRASERBUS (CA 11,5 mil lei)
3. **Extracția și aglomerarea turbei**: FLORISOL PRODUCT (CA 4,3 mil lei)
4. **Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor**: SPICUL 2 (CA 71,4 mil lei), RAM (Ca 27 mil lei)

5. **Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie**: PIZZA COM (CA 4,7 mil lei), AUTO IOSIF (CA 3,9 mil lei), GENERAL TURBINE COMPONENTS (CA 0,9 mil lei), AXIMIRAL HARMONY
6. **Fabricarea biscuiților și pișcoturilor, fabricarea prăjiturilor** : CHIC SAVORETTE
7. **Fabricarea de articole confecționate din textile**: BRYA SEFONATEX
8. **Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru lucru**: LISA
9. **Producția altor articole de îmbrăcăminte**: CONTED(CA 41 mil lei), CRISTINA FASHION GROUP (CA 2,8 mil lei), SOC COOP MESTESUGAREASCA(CA 0,9 mil lei), V STYLE CLOTHING WASH, DMD NEW SERVICE
10. **Fabricarea încălțămintei:** MANUFACTOR PRO SIGURANȚA (CA 2,8 mil lei), CORY ÎNCĂLȚĂMINTE, PROD COM GUBY
11. **Tăierea și rindeluirea lemnului**: MITICA IMPORT EXPORT(CA 3,3 mil lei)
12. **Alte activități de tipărire**: ATOMEI GLASS ART, MULTIVERS COPY CENTER, LUCEAFARUL ANDBOG TIPO, PRINTCOVER TECHNOLOGY, TRADSERIFLOR MARKET
13. **Fabricarea îngrășămintelor și produselor azotoase**: ECOFERTIL BIOVIT
14. **Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și pofilelor din material plastic**: FABRICA DE FOLII (CA 0,92 mil lei)
15. **Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții**: TERMOPRODUCT GAM (CA 4,3 mil lei), ELIM 70, DESIGN AUR THERM, TOMAS PLAST GATO
16. **Fabricarea articolelor din sticlă**: ARTA STICLEI (CA 1,6 mil lei), GLASS ART
17. **Fabricarea mortarului**: MINDO (CA 30 mil lei), EUROMATCON
18. **Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice:** RITCOM (CA 10,8 mil lei), VMP TOTAL WELDER SMITH, SELM STEEL
19. **Fabricarea articolelor din metal:** KOTA
20. **Fabricarea utilajelor și a mașinilor pentru prelucrarea metalului:** MDP SERVICE
21. **Fabricarea de mobilă pentru magazine:** PUNCT, GREEN WOOD&LIGHT
22. **Fabricarea de mobilă:** DELUXE MOBRAREȘ, ARTE LEGNO BURLACU, CRYS EXECUTIE MOBILIER, BSP, ART MOBCART MANUFACTURE

Cele mai performante ramuri industriale din anul 2023 prezente în Municipiul Dorohoi au fost:

Fabricarea lactatelor și a brânzeturilor, sectorul a obținut în anul 2023 cifră de afaceri în valoare de 98,4 milioane lei, plasând sectorul pe locul 4 în localitate, cifra de afaceri reprezentând 6,99% din cifra de afaceri totală raportată la nivelul localității. În acest domenii funcționează următoarele companii: spicul 2 (CA 71,4 mil lei- 72,5% din cifra de afaceri din sector), RAM (CA 27 mil lei- 27,5% din cifra de afaceri a sectorului)

Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte - cifra cumulată a sectorului a fost în anul 2023 în valoare de 46,1 milioane lei (10,5 milioane euro), fiind al 9-lea sector lin localitate ca și valoare a vânzărilor raportate. În domeniu funcționează companiile: CONTED (CA 41 mil lei), CRISTINA FASHION GROUP (CA 2,8 mil lei), SOC COOPERATIVA MESTESUGĂREASCĂ (CA 0,94 mil lei), V STYLE CLOTHING WASH (CA 0,7 mil lei), DMD NEW SERVICE (0,46 mil lei)

Fabricarea mortarului - companiile din domeniu au raportat în anul 2023 cifră de afaceri cumulată în valoare de 30,4 mil lei, sector aflat pe locul 11 în clasamentul domeniilor după cifra de afaceri obținută. Companiile din sector sunt: MINDO (CA 30 mil lei), EUROMATCON (CA 0,4mil lei).

Extracția pietrișului și nisipului- prin firma TRASERBUS, sectorul a raportat o cifră de afaceri de 11,5 mil lei (2,6 mil euro), plasând sectorul pe locul 18 în clasamentul după cifra de afaceri.

Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice – locul 19 în clasamentul subsectoarelor economice după cifra de afaceri raportată, companiile din

sector au avut în anul 2023 cifră de afaceri cumulată în valoare de 10,9 mil lei (2,5 mil euro). Firmele care activează în acest sector sunt: RITCOM, VMP TOTAL WELDER, SELM STEEL

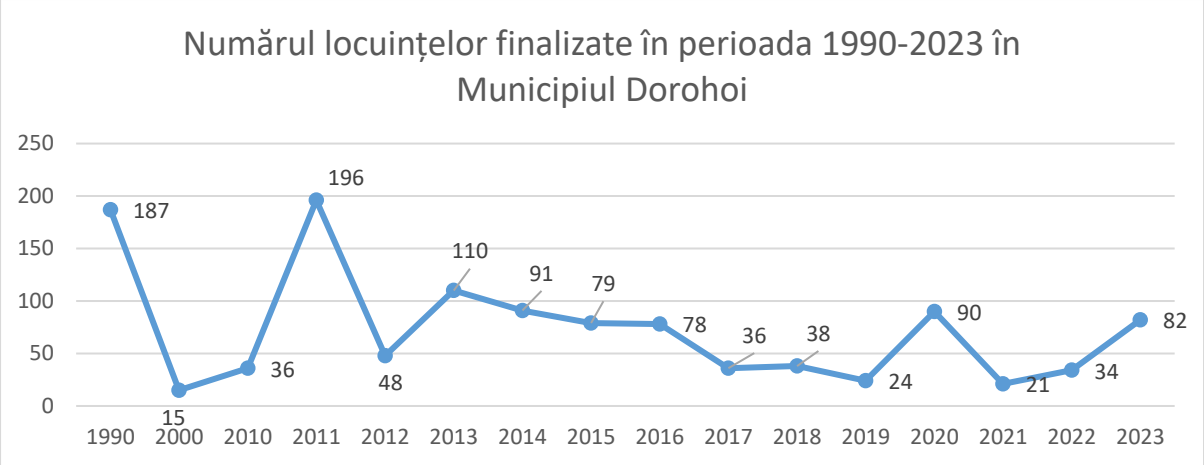
În baza unui contract de finanțare semnat cu Ministerul Energiei la finalul anului 2024, în localitatea Dorohoi va fi derulat Proiectul „Parc fotovoltaic pentru consum propriu în municipiul Dorohoi, județul Botoșani”, contract de finanțare 114/07.06.2024, cod SMIS 315191, finanțat prin Fondul pentru Modernizare este implementat de către U.A.T. MUNICIPIUL DOROHOI și are o valoare totală de 3.017.530,51 lei. Producția medie de energie din surse regenerabile a parcului va fi de 454,91 MWh/an.

4.3. CONSTRUCȚII

În Municipiul Dorohoi, companiile care își desfășoară activitatea de construcții acoperă o paletă largă de lucrări din zona construcțiilor de drumuri și poduri, civile și industriale, tehnico-edilitare, la care se adaugă producția de materiale de construcții (betoane, mortare, mixturi asfaltice, agregate minerale, confecții metalice, tâmplărie etc.), laboratoare de construcții, închirieri de utilaje etc.

Dinamica sectorului construcțiilor depinde de volumul investițiilor din fonduri publice (cu precădere în domeniul infrastructurii tehnico-edilitare și de transport, dar și a relansării apetitului investițional în mediul privat (de ex. construcții rezidențiale, comerciale, industriale etc.).

Sectorul construcțiilor a cunoscut o creștere accentuată la nivel național după anul 1989 datorită migrației populației înspre polii regionali de dezvoltare, în căutarea de condiții mai bune de locuire, condiții mai bune de viață si locuri de munca mai bine remunerate. Datorită terenurilor libere din proximitatea orașului, a prețurilor reduse ale acestora și a cererii crescute pentru locuințe individuale sectorul construcțiilor a cunoscut o creștere susținută.

Figură 18 Numărul locuințelor finalizate în Mun. Dorohoi în perioada 1990-2022

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Numărul locuințelor finalizate a avut evoluții oscilante, înregistrându-se atât ani de creștere cât și ani de scădere, totuși se poate constata ca în nici un an valoarea locuințelor finalizate nu a avut valoarea 0, fapt ce indică atât existență cererii de locuințe noi, cât și existența unei oferte în acest sector. Cel mai mare număr de locuințe noi finalizate în intervalul 2000-2023

s-a înregistrat în anul 2011 – 196 locuințe noi. Din anul 2012 numărul locuințelor finalizate a intrat pe un trend descrescător. Începând cu anul 2020 numărul locuințelor finalizate a reintrat pe un tren crescător, în anul 2023 s-au raportat 82 locuințe noi, valoare în creștere față de anii 2021-2022.

Localitatea Dorohoi dispune de o forță de muncă având calificare variată, în sectorul construcțiilor, prezența forței de muncă specializată/nespecializată în sectorul construcțiilor se datorează cererii de pe piață pentru construcții rezidențiale, industriale, clădiri de birouri, unități comerciale, infrastructură edilitară.

La nivelul Municipiului Dorohoi funcționează următoarele subramuri din sectorul construcțiilor

1. **Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale**: 36 agenți economici activează în acest sector, având în anul 2023 cifră de afaceri cumulată în valoare de 56,1 mil lei (4% din cifra de afaceri obținută la nivelul municipiului Dorohoi), cele mai mari cifre de afaceri au fost obținute de companiile AST PÎNZARIU(CA 2023 – 26,1 mil lei), DELTA CON (CA 2023 – 16,1 mil lei), LOZNA CONSTRUCCT (CA 2023– 2,5 mil lei), PIFBUSINESS ANALYST (CA 2,5 mil lei), TEHNIC MARFLO (CA 2,3 mil lei)
2. **Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor**: VIP TERRALAND (CA 0,7 mil lei)
3. **Lucrări de construcții a proiectelor utilitare**: EDITH FIBER-S NET
4. **Lucrări de pregătire a terenului**: ALLCON ULTRATOP, PRESTĂRI SERVICII UTILAJE IONUȚ, DAROKAT SUNWARD
5. **Lucrări de instalații electrice**: ELIENA EPCON (CA 5,6 mil lei), MAXCON ELECTRIC, GPG AUTOMATISME LINEA, ELECTRO CIB, PROIECT ACS
6. **Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat**: COOLTECK AIRFLOW, VERIFICĂRI REVIZII GAZ, TOMIOT INSTAL
7. **Lucrări de tâmplărie și dulgherie**: FERMA EUROAGUS
8. **Lucrări de pardosire si placare**: SON CON
9. **Lucrări de vopsitorie**: JUVEL METHOD, RENOV FASTER
10. **Alte lucrări de finisare**: TEKTO INDUSTRIES, TERAPUNCT INVEST

4.4. COMERŢ/SERVICII

În localitatea Dorohoi funcționează firme care oferă următoarele servicii:

1. **Întreținerea și repararea autovehiculelor**
2. **Transporturi urbane, suburbane, metropolitane**
3. **Transporturi cu taxiuri**
4. **Alte transporturi terestre de călători**
5. **Transporturi rutiere de mărfuri**
6. **Transporturi maritime ți costiere de marfă**
7. **Depozitări**
8. **Alte activități anexe transportului pe apă**
9. **Alte activități poștale și de curier**
10. **Hoteluri și alte facilități de cazare similare**
11. **Alte servicii de cazare**
12. **Restaurante**
13. **Baruri și alte activități de servire a băuturilor**
14. **Activități de editare a cărților**
15. **Alte activității de editare**
16. **Activități de editare a jocurilor de calculator**
17. **Activități de producție cinematografică, video și programe de televiziune**
18. **Activități de difuzare a programelor de televiziune**
19. **Alte activități de telecomunicații**
20. **Activități de realizare a soft-ului la comandă**

21. **Activități ale portalurilor web**
22. **Alte activități de creditare**
23. **Alte intermedieri financiare**
24. **Activități ale agenților și brokerilor de asigurări**
25. **Cumpărarea și vânzarea de bunuri imobiliare proprii**
26. **Închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate**
27. **Agenții imobiliare**
28. **Activități de consultanță pentru afaceri și management**
29. **Activități de arhitectură**
30. **Activități de inginerie și consultanță tehnică**
31. **Activități de testare și analize tehnice**
32. **Activități ale agențiilor de publicitate**
33. **Activități de design specializat**
34. **Activități fotografice**
35. **Activități de traducere scrisă și orală**
36. **Alte activități profesionale, științifice și tehnice**
37. **Activități veterinare**
38. **Școli de conducere**
39. **Alte forme de învățământ**
40. **Activități de asistență medicală generală**
41. **Activități de asistență medicală specializată**
42. **Activități de asistență stomatologică**
43. **Alte activități referitoare la sănătatea umană**
44. **Activități de interpretare artistică**
45. **Activități de creație artistică**
46. **Activități de jocuri de noroc și pariuri**
47. **Activități ale bazelor sportive**
48. **Activități ale centrelor de fitness**
49. **Alte activități recreative și distractive**
50. **Repararea calculatoarelor**
51. **Spălarea și curățarea articolelor textile**
52. **Coafură și alte activități de înfrumusețare**
53. **Activități de întreținere corporală**

Sectorul serviciilor este dezvoltat și diversificat la nivelul localității Dorohoi. Cele mai performante subramuri ale sectorului serviciilor în anul 2023 au fost:

- **Depozitări** – locul 1 în clasamentul subsectoarelor economice după cifra de afaceri raportată, compania PROAGRO a avut în anul 2023 cifră de afaceri în valoare de 315 mil lei (71,6 mil euro) reprezentând 22,37% din cifra de afaceri din Dorohoi

- **Restaurante**- locul 14 în clasamentul subsectoarelor economice după cifra de afaceri raportată. Cifra de afaceri raportată în anul 2023 a fost de 26,4 mil lei (6 mil euro), profitul net a fost de 3,1 mil lei, companiile având 154 angajați

- Sectorul **Transporturi rutiere de mărfuri** a ocupat poziția 15 în clasamentul sectoarelor economice din Mun. Dorohoi după cifra de afaceri raportată în anul 2023. Cei 31 agenți economici din domeniu au raportat cifră de afaceri de 25,7 mil lei (5,9 mil euro), profitul net rezultat fiind de 2,4 mil lei, 86 angajați lucrând în acest domeniu.

- **Activități de asistență stomatologică** – acest domeniu a ocupat locul 22 în topul domeniilor de activitate după cifra de afaceri obținută, care a fost în 2023 de 6,6 mil lei (1,5 mil euro), profitul net raportat fiind de 2,7 mil lei, cei 14 agenți economici din sector având 23 angajați.

- **Colectarea deșeurilor nepericuloase** compania din sector au raportat în anul 2023 cifră de afaceri cumulată în valoare de 5,5 milioane lei, profit net de 0,57 mil lei, firmele având 55 angajați

Sectorul comercial este reprezentat, în localitatea regăsim următoarele tipuri de comerț:

1. **Comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare**
2. **Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule**
3. **Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor**
4. **Comerț cu ridicata al florilor și plantelor**
5. **Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălelor, uleiurilor și grăsimilor**
6. **Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare**
7. **Comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodăresc**
8. **Comerț cu ridicata al produselor cosmetice și de parfumerie**
9. **Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice**
10. **Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice**
11. **Comerț cu ridicata al altor mașini și echipamente**
12. **Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi, gazoși**
13. **Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții**
14. **Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie**
15. **Comerț cu ridicata al altor produse intermediare**
16. **Comerț cu ridicata nespecializat**
17. **Comerț cu amănuntul cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun**
18. **Comerț cu amănuntul a produselor nealimentare**
19. **Comerț cu amănuntul al fructelor și legumelor**
20. **Comerț cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne**
21. **Comerț cu amănuntul al pâinii, produselor de patiserie și produselor zaharoase**
22. **Comerț cu amănuntul al băuturilor**
23. **Comerț cu amănuntul al carburanților**
24. **Comerț cu amănuntul al calculatoarelor**
25. **Comerț cu amănuntul al echipamentului pentru telecomunicații**
26. **Comerț cu amănuntul al echipamentului audio/video**
27. **Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit**
28. **Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice**
29. **Comerț cu amănuntul al mobilei, articolelor de iluminat și de uz casnic**
30. **Comerț cu amănuntul al cărților**
31. **Comerț cu amănuntul al echipamentelor sportive**
32. **Comerț cu amănuntul al îmbrăcămintei**
33. **Comerț cu amănuntul al încălțămintei**
34. **Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice**
35. **Comerț cu amănuntul al articolelor medicale și ortopedice**
36. **Comerț cu amănuntul al produselor cosmetice**
37. **Comerț cu amănuntul al florilor, plantelor, semințelor**
38. **Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi**
39. **Comerț cu amănuntul al altor bunuri de ocazie**
40. **Comerț cu amănuntul prin standuri, chioșcuri și piețe al altor produse**
41. **Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet**

Sectorul **Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare de produse alimentare** a raportat în anul 2023 cifră de afaceri cumulată de 185 mil lei (42 mil euro) fiind a 2-a cea mai mare cifră de afaceri sectorială din localitate, reprezentând 13,13% din cifra de afaceri din Dorohoi.

”**Comerț cu amănuntul al carburanților**” ocupă locul 3 în topul sectoarelor economice din localitate după cifra de afaceri în valoare de 118,9 mil lei(27 mil euro) - raportată în anul 2023, profitul net fiind de 3,5 milioane lei.

Domeniul ”**Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie**” se situează pe locul 6 într-un clasament al domeniilor economice din Dorohoi, firmele din sector raportând în anul 2023 cifră de afaceri de 60 mil lei (13,6 mil euro) reprezentând 4,26% din cifra de afaceri din Dorohoi, profitul net fiind 1 mil lei.

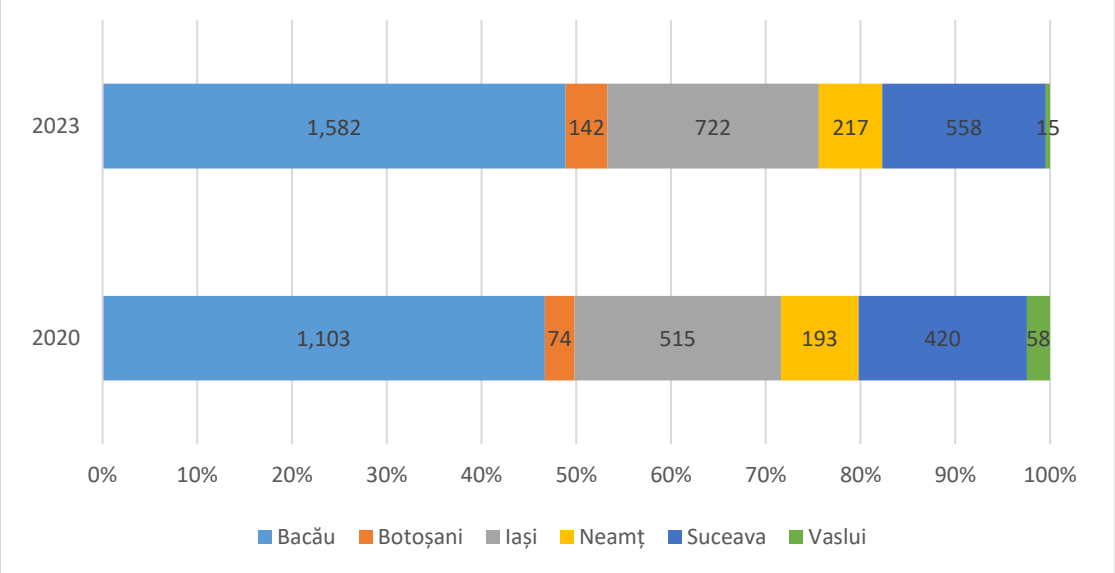
Domeniul ”**Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice**” ocupă poziția a 7-a în topul sectoarelor economice după cifra de afaceri – 57 mil lei (13 mil euro).

Domeniul ”**Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit**” ocupă poziția 10 în topul sectoarelor economice după cifra de afaceri obținută în anul 2023, care a fost de 31,9 mil lei (7,2 mil euro), profitul net fiind de 2,7 mil lei, agenții economic din sector având 33 angajați.

4.5. INVESTIȚII, COMERȚ EXTERIOR

4.5.1. INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

Conform raportului Băncii Naționale a României privind investițiile străine directe (ISD), în anul 2023 valoarea soldului ISD în Regiunea Nord-Est avea o valoare de 3.236 milioane EUR, din care doar 3% se regăseau în județul Botoșani, la nivel județean înregistrându-se 142 milioane euro, penultima valoare din regiune. În anii 2022-2023 valoarea ISD a crescut în județul Botoșani, comparativ cu anul 2020 când valoarea ISD a fost de 74 milioane euro, în anul 2023 valoarea a crescut cu 92% până la valoarea de 142 milioane euro.

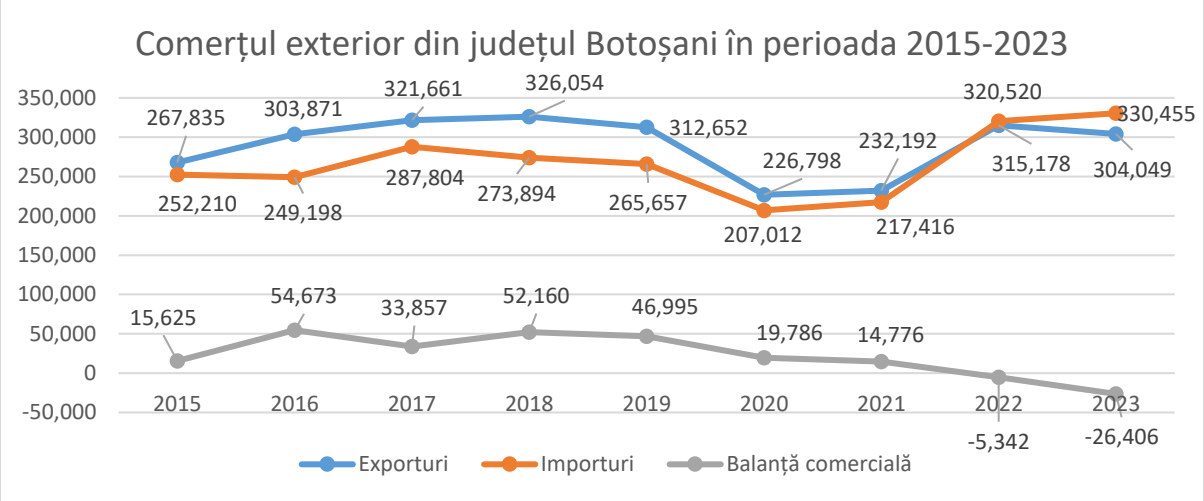
Figură 19 Distribuția soldului ISD la nivelul regiunii Nord-Est

Sursa: Raportul BNR privind investițiile străine directe 2023

La nivelul județului Botoșani s-a înregistrat a cincea valoare a investițiilor străine din Regiunea Nord-Est, acest fapt indică o atractivitate scăzută pentru potențialii investitori comparativ cu județele din regiune.

4.5.2. COMERȚ INTERIOR/EXTERIOR

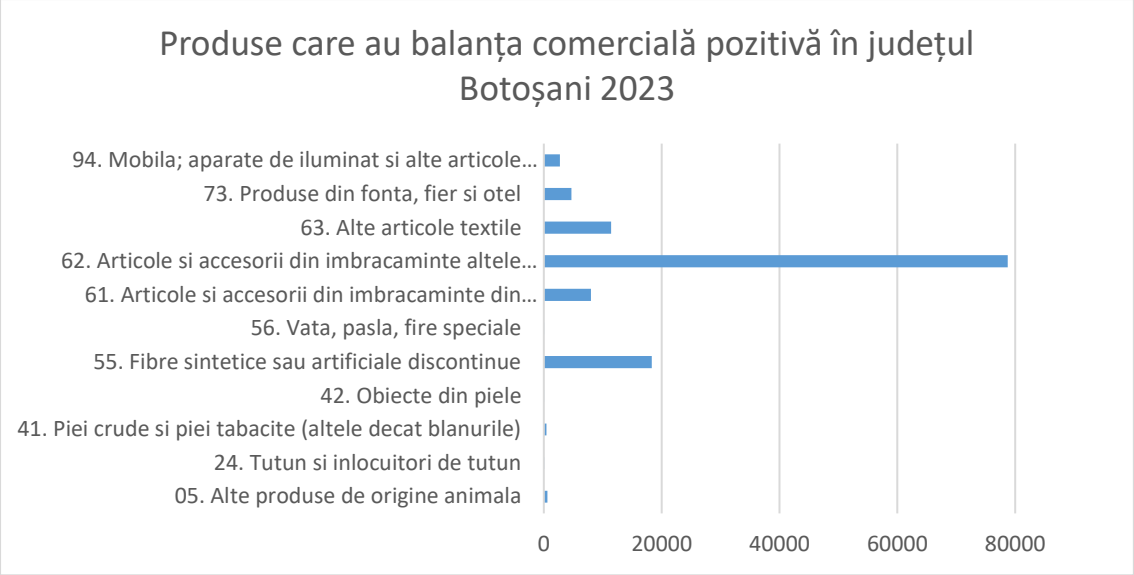
Activitatea de comerț exterior este caracterizată de o balanță comercială pozitivă în perioada 2015-2019, începând cu anul 2020, balanța comercială a intrat pe o traiectorie descendentă datorită diminuării a producției ca urmare a măsurilor sanitare în contextul pandemiei de COVID-19 a dus la reducerea exporturilor din partea principalilor jucători industriali din municipiu, tendința negativă menținându-se și în anii următori. Tendința de creștere a unor exporturi nete este benefică pentru dezvoltarea economică a localității, însă este nevoie de diversificarea categoriilor de mărfuri și produse exportate pentru a se asigura sustenabilitatea pe termen mai lung a economiei locale.

Figură 20 Evoluția comerțului exterior în județul Botoșani în perioada 2015-2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

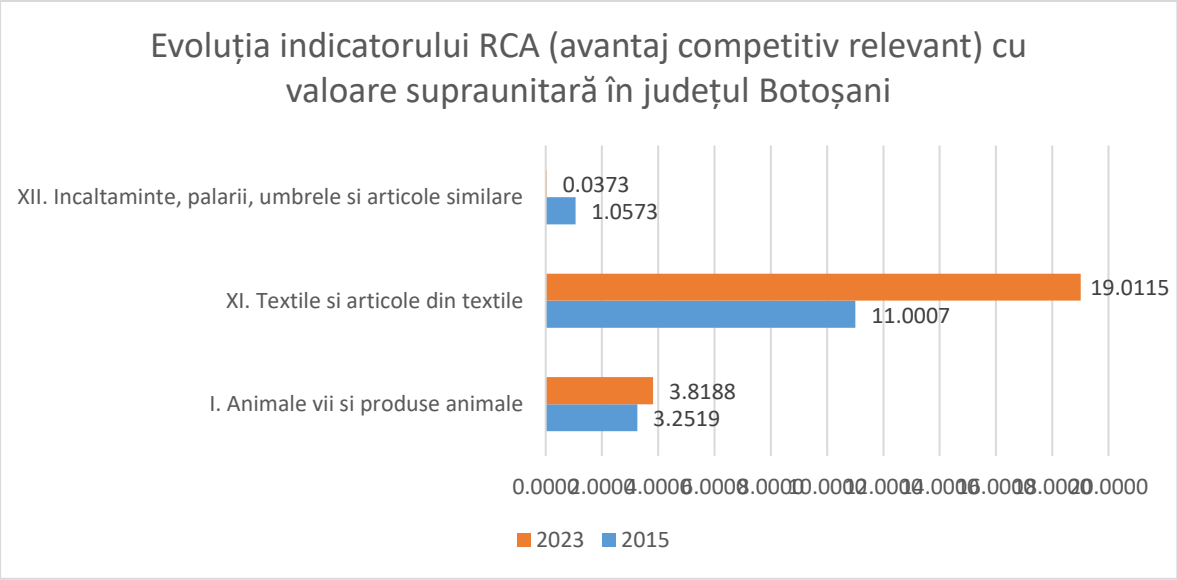
În anii 2022-2023 balanța comercială a înregistrat valori negative, importurile fiind mai mari decât exporturile cu 5.342 mii euro în anul 2022 și cu 26.406 euro in anul 2023. Deficitele balanțelor comercială nu înregistrează valori negative mari, astfel printr-o creștere moderată a exporturilor , balanța comercială poate deveni pozitivă.

Figură 21 Produse având balanța comercială pozitivă în județul Botoșani în anul 2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

La nivelul anului 2023 există produse care au avut o balanță comercială pozitivă dintre care cea mai mare pondere o dețin articolele și accesoriile din îmbrăcăminte, fibrele sintetice, alte articole textile, produselor din fontă, fier și oțel, mobila, aparatele de iluminat, piei crude și piei tăbăcite. În continuare, este nevoie de diversificarea categoriilor de produse care să contribuie la exporturi (nete), iar industriile prelucrătoare (ex. Prelucrarea produselor agricole și zootehnice, prelucrarea lemnului, industria metalurgică) pot contribui la aceasta. Totodată, o integrare mai bună a companiilor locale mici și mijlocii în lanțurile de valoare internaționale, prin activități de internaționalizare, poate favoriza creșterea exporturilor, în special dacă sunt valorificate elemente cu valoare adăugată mare (ex. produse rezultate din activitatea meșteșugarilor sau produse rezultate din industria prelucrătoare)

Figură 22 Evoluția indicatorului RCA – avantaj competitive relevant

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

Pentru calculului indicatorului s-a utilizat formula de calcul: RCA=(Xij/Xit)/(Xnj/Xnt), unde Xij = exportul produsului j la nivel județean, Xit = valoarea totală a exporturilor la nivel județean, Xnj = exportul produsului j la nivel național și Xnt = valoarea totală a exporturilor la nivel național.

La nivelul județului Botoșani indicatorul care arată avantajul competitiv raportat la nivel național arată domenii unde se obțin exporturi mari comparativ cu exporturile totale naționale. Sectorul animale vii, produse vegetale, textile și articole din textile, încălțăminte au competitivitate mare la nivel național. Existența unor categorii de produse pentru care concentrarea este mai mare decât cea la nivel național în ceea ce privește exporturile este importantă din perspectiva nevoilor de dezvoltare ale UAT-urilor pentru susținerea acestor avantaje și în viitor.
Potențialul agricol și zootehnic al județului poate fi mai bine valorificat, inclusiv pentru menținerea avantajelor la export, prin asigurarea infrastructurii și serviciilor necesare pentru desfacere și acces pe piețe internaționale, precum și încurajarea sectorului prelucrător al produselor agricole/zootehnice în vederea obținerii unor valori adăugate mai mari la comercializarea produselor ar trebui sa fie un obiectiv.
Sectorul industriei prelucrătoare este competitiv la nivel județean, acesta trebuie sprijinit și încurajat prin politici naționale și locale în vederea creșterii producțiilor și o mai bună desfacere la export.

4.6. TURISM

Dorohoiul are o viață culturală variată şi o infrastructură culturală favorabilă, existând numeroase posibilități pentru participarea la evenimente organizate ocazional sau permanent de instituțiile culturale reprezentative ale municipiului. În Municipiul Dorohoi există 18 monumente de arhitectură, 3 monumente cu valoare memorială, o bibliotecă publică, 2 statui și 15 busturi, unele dintre ele necesitând lucrări de restaurare.

Patrimoniul cultural
Muzeul de Științe ale Naturii, înființat în anul 1953, funcționează în clădirea construită în anul 1887 (fosta clădire a prefecturii). Muzeul dispune de 17 săli de expoziție, dintre care 9 săli cu piese de istorie naturală și 8 săli cu exponate de sticlă și porțelan.

Tot în cadrul muzeului se regăsește și un mic spațiu cu păsări și pești exotici. Patrimoniul muzeal cuprinde aproximativ 276.000 exemplare. Muzeul este organizat pe principii ecologice, vizitatorii putând admira diorame de exemplare de animale autohtone și exotice. În patrimoniul muzeului se mai află piese naturalizate din toate grupele sistematice: minerale, plante, moluște, pești, păsări, mamifere etc., printre achizițiile cele mai importante numărându-se colecția entomologică prof. Ioan Nemeș, colecția de lepidoptere exotice farmacist Wilhem Weber, colecția de păsări exotice (Zair – Africa) prof. Rang Cătălin etc. Catalogată printre primele din țară din punct de vedere al valorii științifice, colecția prof. Ioan Nemeș conține aproximativ 105.000 exemplare de fluturi colectați din toate regiunile țării sau obținuți prin schimb la nivel internațional. Colecția cuprinde mai mult de 250 specii noi pentru fauna României, iar 18 specii și forme sunt noi pentru domeniul științific. În cadrul muzeului există și câteva piese cu valoare deosebită, specii foarte rare cum ar fi: ciocârlia urecheată, pasărea omătului, rață cu perucă, fluturele hermafrodit, Licaena icarus; lepidoptere exotice deosebit de rare: Papilio nictoriae, Urania madagascariensis, Papilio carrenses poseidon etc.
Muzeul găzduiește începând cu anul 1985 și Galeriile de artă contemporană din sticlă – porțelan – 12 săli de expoziție unde și-au prezentat creațiile artiști consacrați din întreaga țară. Obiectele din sticlă și porțelan au fost realizate la Fabrica de sticlă din Dorohoi, sub egida unei tabere de creație. Materia primă folosită a fost nisipul cuarțos de la Hudeşti – Miorcani. Dintre artiștii participanți se pot aminti Ovidiu Buba, Ioana Şetran, Cristina Popescu Rusu, Dionisie Popa etc.

Muzeul memorial ,,George Enescu” din Dorohoi este amenajat în casa achiziționată în anul 1910 de către Costache Enescu, tatăl marelui compozitor. Casa construită în stil moldovenesc în anul 1881 a fost locuită de tatăl artistului între 1910 - 1919 și păstrată de George Enescu ca loc de odihnă și creație. În camera sa de lucru, care se păstrează și astăzi, George Enescu a scris Cvartetul de coarde op. 30, Simfonia a 3-a. În 1957, la doi ani de la moartea marelui compozitor, un grup de intelectuali din Dorohoi a reușit să transforme casa în muzeu. Colecția muzeală cuprinde astăzi 1.200 de piese, obiecte originale de mobilier și îmbrăcăminte, fotografii, fotocopii, afișe, programe de concert, lucrări de pictură, grafică, peniță, sculptură, manuscrise muzicale, corespondență, toate acestea oferind informații despre viața și activitatea lui George Enescu.

Casa Municipală de Cultură a Municipiului Dorohoi a fost construită în anul 1902 și a avut numele inițial de „Ateneu”. Edificiul găzduiește astăzi Galeria de Artă „Minerva”, cu un număr de 296 de exponate realizate prin linogravură și sculptură, picturi în acuarelă sau obiecte din ceramică. Aici sunt găzduite frecvent lansări de carte, concerte de muzică ușoară și populară, precum și festivaluri devenite deja tradiție, cum ar fi Festivalul Național de Muzică Folk „Nord-Est Folk” și festivalul de datini și obiceiuri de iarnă „Carnavalul Zăpezii”.

Biblioteca Municipală Dorohoi Una dintre cele mai vechi instituții culturale din Municipiul Dorohoi, biblioteca publică este atestată documentar în 28 aprilie 1870. Ea a fost înființată în urma apelului făcut de către Ministrul instrucțiunilor publice și cultelor de la acea vreme, Dimitrie Gusti. În 1870, doctorul Costache Vârnav a donat Primăriei Dorohoi 42 de cărți pentru dotarea bibliotecii publice care funcționa în cadrul Școlii de băieți Nr. 1. „Gheorghe Asachi” Dorohoi. Sediul bibliotecii s-a mutat anul 1954 în str. Gr. Ghica nr. 35 (fost restaurant Boraschi, situat în parcul de lângă Banca Agricolă) funcționând până în 1962, în acel local. Sediul bibliotecii s-a mutat anul 1954 în str. Gr. Ghica nr. 35 (fost restaurant Boraschi, situat în parcul de lângă Banca Agricolă) funcționând până în 1962, în acel local.

Monumente cu valoare memorială
- Statuia ostașului român în atac (1924);
- Statuia lui Al.I.Cuza (2002);
- Bustul lui Mihail Kogălniceanu(1913);
- Bustul lui Valter Mărăcineanu (1924);
- Bustul lui Octavian Cotescu (2003);
- Monumentul eroilor din primul război mondial (1926);
- Monumentul ,,Piața Phinas Waisserman” (2003);
- Monumentul Eroilor din cimitirul municipal;
- Bustul lui Mihai Eminescu (1982);
- Bustul lui Ion Creangă;
- Bustul lui Ion Pillat;
- Bustul voievodului Ștefan cel Mare;
- Bustul slt. Sorin Dumitraș;
- Bustul lui Dimitrie Pompeiu;
- Bustul lui Dimitrie Furtună.

Evenimentele culturale reprezentative pentru Municipiul Dorohoi sunt următoarele:
- Festivalul de muzică ușoară ,,Mărțișor Dorohoian”27 februarie -1 martie;
- Festivalul pentru preșcolari ,,Do-re-mi” 25 – 27 mai;
- Festivalul interjudețean de muzică populară ,,Mugurelul” 3 - 6 iunie;
- Festivalul interjudețean de interpretare pentru pian și vioară ,,Jurjac” 1 - 30 octombrie;
- Festivalul de epigrame ,,Păstorel Teodoreanu” 3 - 5 octombrie;
- Festivalul Național al Șanselor Tale 1 – 7 noiembrie;
- Festivalul pentru preșcolari de datini și obiceiuri ,,Moştenitorii”20 -22 decembrie;
- Festivalul de datini și obiceiuri 31 decembrie.

TURISMUL

Municipiul Dorohoi a acumulat în îndelungata sa existență un patrimoniu cultural și istoric de excepție, sectorul turistic putând fi valorificat în următoarea perioadă de dezvoltare.

Turiștii au ocazia să viziteze următoarele obiective cu importanță culturală și istorică:

- Biserica „Sfântul Nicolae Domnesc” și Turnul Clopotnița;
- Biserica de lemn;
- Muzeul de Științe ale Naturii;
- Muzeul memorial „George Enescu”

Infrastructura turistică

La nivelul anului 2024, în Municipiul Dorohoi sunt clasificate conform datelor furnizare de către beneficiar , 2 structuri de primire a turiștilor- 1 vilă turistică și o pensiune turistică. Vila turistică are 10 locuri cazare, iar pensiunea turistică deține 68 locuri cazare.

Circulația și performanța turistică

Sectorul turismului a înregistrat în ultimii ani o creștere susținută, fiind un sector care contribuie exponențial la dezvoltarea regională și creșterea competitivității economice. Principalele beneficii ale turismului sunt producerea de venit și generarea de locuri de muncă, însă pentru multe regiuni și țări, turismul este cea mai importantă sursă de bunăstare.

În ceea ce privește utilizarea acestor unități de cazare, în ultimii ani putem observă o creștere a solicitărilor. Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, principalii indicatori statistici din turism, referitoare la Municipiul Dorohoi, se prezintă astfel:

Tabel 14 Capacitate de cazare din Municipiul Dorohoi 2001- 2023

Anul	2001	2010	2019	2020	2021	2022	2023
Capacitatea de cazare turistică existentă	18	50	78	78	78	78	78
Capacitatea de cazare turistică în funcțiune	6,390	18,250	26,430	22,678	28,470	28,470	28,470
Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică	1,445	1,310	3,880	1,267	1,435	2,187	2,696
Înnoptări în structuri de primire turistică	2,088	1,429	3,912	1,465	2,039	2,552	3,137
Durata medie de ședere	1.44	1.09	1.01	1.16	1.42	1.17	1.16
Grad de ocupare a capacităților de cazare	31.78%	7.83%	13.74%	5.15%	7.16%	8.96%	11.02%

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

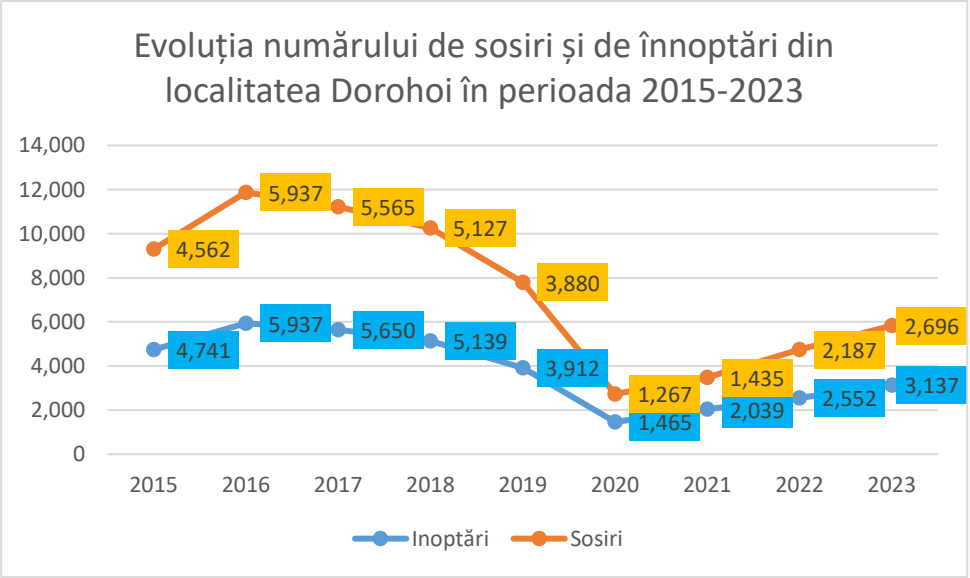
Capacitatea de cazare turistică existentă reprezintă numărul de locuri disponibile în același timp pentru toate unitățile de cazare din perimetrul vizat. Acest indicator a crescut în ultimii 10 ani, după ce s-au deschis mai multe unități de cazare în oraș.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune se calculează înmulțind numărul locurilor de cazare turistice existente cu numărul de zile pe un anumit interval de timp. În cazul nostru acest interval este un an. Acest indicator stă la baza mai multor calcule referitoare la cei mai importanți indicatori din turism.

Un alt indicator foarte interesant reprezintă numărul sosirilor turistice, acesta ne arată câți turiști s-au cazat în unitățile de cazare turistică din localitate. Una din performanțele cele mai mari s-a realizat în creșterea sosirilor turistice în Dorohoi în ultimii 20 de ani, de la doar 1.445

sosiri în anul 2001, s-a ajuns la un maxim de 3.880 sosiri în anul 2019, numărul acestora scăzând la 1.465 sosiri în anul 2020. În anii următori numărul sosirilor a crescut, în anul 2023 înregistrându-se 2.696 sosiri.

Înnoptările reprezintă, ca cei cazați în unitățile de cazare turistice câte nopți au petrecut aici. De aici se pot calcula veniturile și profitabilitatea unităților de cazare. Cu cât numărul înnoptărilor este mai mare, cu atât este unitatea de cazare mai profitabilă.
După cum se observă în tabelul anterior, și acest număr este în continuă creștere, crescând de 2,7 ori în anul 2019 față de anul 2001. În anul 2023 se înregistrează o valoare în creștere, de 3.137 înnoptări.
Împărțind numărul înnoptărilor cu numărul sosirilor turistice obținem durata medie de ședere. Valorile acestui indicator, referitor la Mun. Dorohoi, valorile înregistrate sunt modeste, nedepășind în nici un an valoarea de 1,42 zile. Acest lucru înseamnă, că majoritatea turiștilor cazați vin doar pentru 1-2 nopți, practicându-se un turism de tranzit.
Specialiștii interesați în dezvoltarea turismului vor trebui să lucreze mult, ca acest indicator să depășească 3 zile. Acest lucru se va realiza doar, dacă se vor dezvolta atracții turistice, care să rețină turiștii pentru sejururi mai lungi.
Totuși, numărul crescând al sosirilor a condus la valori mai mari în ceea ce privește gradul de ocupare a capacităților de cazare. Gradul de ocupare reprezintă în ce măsură au fost ocupate capacitățile de cazare în funcțiune pe o anumită perioadă de timp? Valoarea înregistrată în anii 2023 este de 11%, fiind o valoare redusă. În mod sigur, dacă autoritățile locale se vor ocupa de dezvoltarea sectorului turistic vor fi și mai mulți sosiri, astfel gradul de ocupare va crește.

Figură 23 Numărul sosirilor și înnoptărilor în Municipiul Dorohoi, perioada 2015-2023

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS baza de date TEMPO

În perioada 2020-2023, numărul înnoptărilor din localitatea Dorohoi se află pe un trend crescător, în anul 2023 înregistrându-se 3.137 înnoptări, valoarea fiind în creștere față de anul 2022, când au fost înregistrate 2.552 înnoptări.
În privința numărului de sosiri, în localitatea Dorohoi se observă o evoluție crescătoare, în anul 2023 înregistrându-se 2.696 sosiri, numărul sosirilor fiind în creștere față de anul 2022, când s-au înregistrat 2.187 sosiri.

Sectorul turistic necesită investiții pentru dezvoltare, dar și promovare și o abordare nouă printr-o cooperare mai intensă între actorii implicați.

Trebuie dezvoltată infrastructura de turism, dezvoltarea de noi funcții de agrement, facilități de relaxare și spa, construire piste de biciclete, etc. La nivelul localității trebuie concepute și dezvoltate produse turistice în cooperare cu diferiți actori din turism (produse de agrement, produse ale turismului cultural, produse agroturistice, etc.). Pentru stimularea acestor activități ar fi nevoie de înființarea unei asociații în domeniu respectiv de un angajament ferm din partea administrației publice locale, de asemenea actorii din sectorul turism trebuie să se implice individual în promovarea localității și atragerea unui număr mai mare de turiști.

Obiectivele specifice sunt:

− creșterea numărului de turiști din oraș (se urmărește o creștere anuală de minimum 2%);

− creșterea gradului de informare a turiștilor și a operatorilor din domeniul turismului

− crearea locurilor de muncă în domeniul turismului: permanente, cu normă întreagă/full-time, pe perioadă nedeterminată;

– creșterea rolului socio-economic și a potențialului Municipiului Dorohoi, printr-o abordare policentrică, în vederea stimulării unei dezvoltări durabile, utilizând mijloace moderne de promovare a zonei ca destinație turistică;

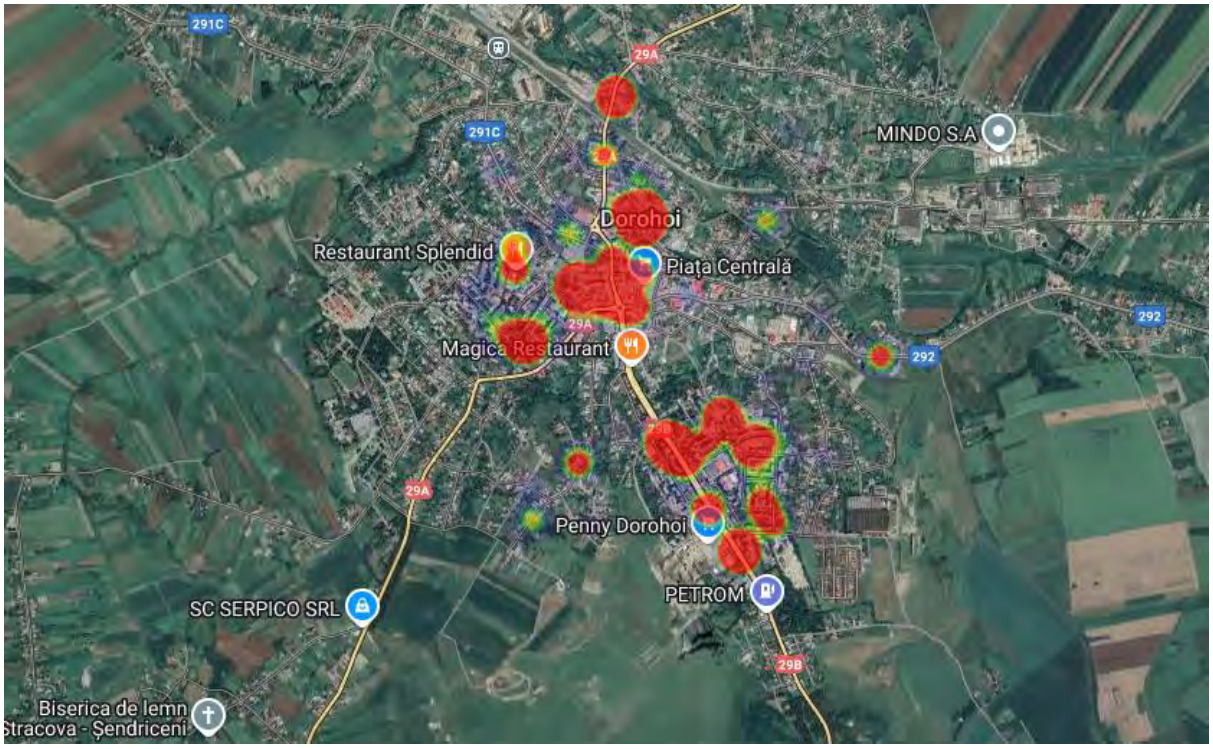
− promovarea orașului Dorohoi ca destinație de turism de agrement, cultural și ecumenic, de business/afaceri. Asigurarea unui nivel maxim de expunere pentru Municipiul Dorohoi și pentru avantajele sale turistice, prin promovarea obiectivelor turistice și a practicării activităților care pun în valoare componente ale mediului natural și antropic.

5. ECONOMIE LOCALĂ

Conform site-ul Termene.ro în Municipiul Dorohoi sunt înregistrate in prezent un total de 906 firme, dintre care: 883 firme SRL, 9 firme SRLD, 5 firme SNC, 4 firme SA, 3 firme COAG, 2 firme SOCO. Domeniile de activitate cele mai populare in Dorohoi sunt: 4711 - Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare predominanta de produse alimentare, băuturi si tutun , 4932 - Transporturi cu taxiuri , 4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale si nerezidentiale .

Distribuția firmelor este mai ridicată în zona centrală, existând câteva nuclee mai accentuate în partea de nord și sud, acestea reliefând un număr mai ridicat de agenți economici. Agenții economici sunt slabi reprezentați în zonele de est, vest și sud-vest unde sunt densități mai mici ale clădirilor rezidențiale.

În zonele cu reprezentativitate mai scăzută, în care numărul agenților economici este neomogen se poate analiza dacă există deficit de servicii/comerț în vederea stabilirii de oportunități de afaceri, precum și creșterea gradului de accesibilitate a populației la activități economice.

Figură 24 Distribuția în teritoriu a agenților economici din Municipiul Dorohoi

Sursa: www.listafirme.ro

Agenții economici din localitate sunt destul de diversificați în ceea ce privește domeniul de activitate, totuși, putem evidenția câteva sectoare economice, care sunt foarte bine reprezentate în localitate: comerț (CAEN grupa 45-47), industria textilă(CAEN grupele 13-14), construcții (CAEN grupa 41), cultivarea cerealelor (CAEN grupa 111), fabricare produselor lactate (CAEN grupa 10), depozitări (CAEN 52), transporturi rutiere de mărfuri (CAEN 4941).

PROFILUL ECONOMIC DUPĂ ÎNCADRAREA POPULAȚIEI OCUPATE

Analizând distribuția populației ocupate pe sectoare de activitate, cea mai mare parte a acestora își desfășoară activitatea în Industria prelucrătoare (19,49%), conturând un profil industrial puternic în jurul industriilor: textila, alimentară, materiale construcții, populația ocupată în sectorul comercial are o pondere de 17,99%, ponderi însemnate ale salariaților dețin și sectoarele: agricultură (11,95%), construcții (9,71%), Transport și depozitare (9,57%).

Tabel 15 Clasamentul principalelor sectoare economice după populația ocupată, Municipiul Dorohoi în anii 2011 și 2021

	2011	2021	Dinamică 2021/2011
Total	8732	8476	
Agricultura, silvicultura si pescuit	1179	1013	-14.08%
Industria extractiva	18	16	-11.11%
Industria prelucrătoare	1842	1652	-10.31%

Producția si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer condiționat	97	31	-68.04%
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	98	108	10.20%
Construcții	628	823	31.05%
Comerț cu ridicata si cu amănuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	1392	1525	9.55%
Transport si depozitare	329	811	146.50%
Hoteluri si restaurante	163	178	9.20%
Informații si comunicații	78	99	26.92%
Intermedieri financiare si asigurări	121	76	-37.19%
Tranzacții imobiliare	5	5	0.00%
Activități profesionale, științifice si tehnice	80	103	28.75%
Activități de servicii administrative si activități de servicii suport	199	112	-43.72%
Administrație publica si apărare; asigurări sociale din sistemul public	665	441	-33.68%
Învățământ	780	512	-34.36%
Sănătate si asistenta sociala	751	729	-2.93%
Activități de spectacole, culturale si recreative	54	45	-16.67%
Alte activități ale economiei naționale	253	197	-22.13%

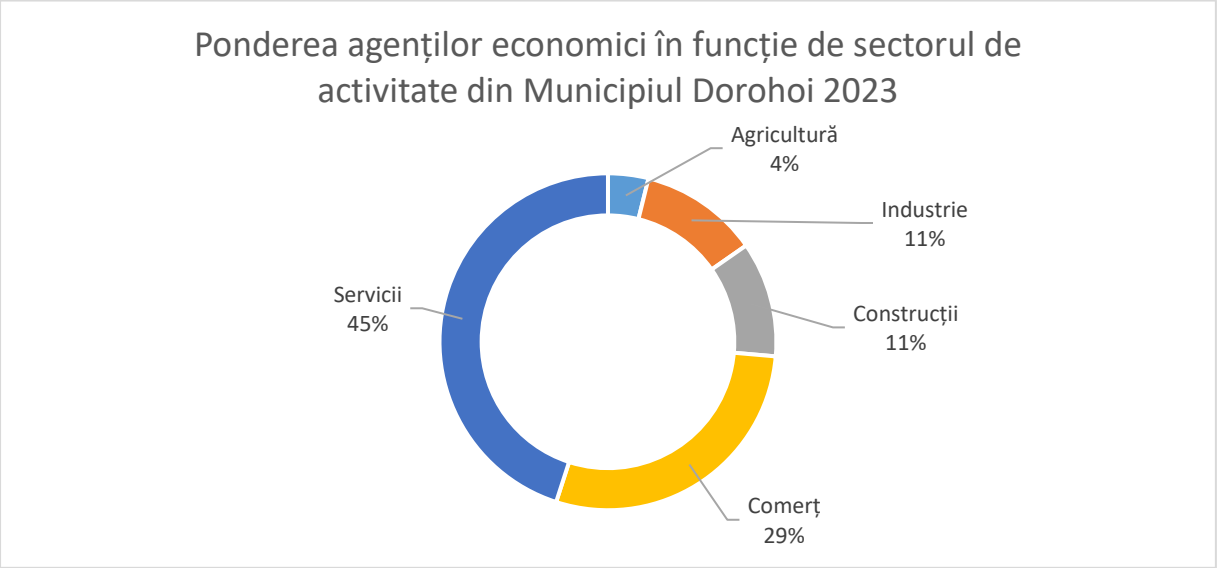
Analizând datele din anul 2021 cu cele din 2011 se constată că cele mai mari creșteri ale populației ocupate s-au înregistrat în domeniile:

- Transporturi și depozitare +146,5%
- Construcții +31,05%
- Activități profesionale, științifice și tehnice +28,75%
- Informații și comunicații +26,92%
- Distribuția utilităților +10,20%

Scăderi însemnate ale numărului populației ocupate s-au înregistrat în sectoarele:

- Producția și furnizarea utilităților – 68,04%
- Servicii administrative -43,72%
- Intermedieri financiare – 37,19%
- Învățământ – 34,36%
- Administrație publică – 33,68%

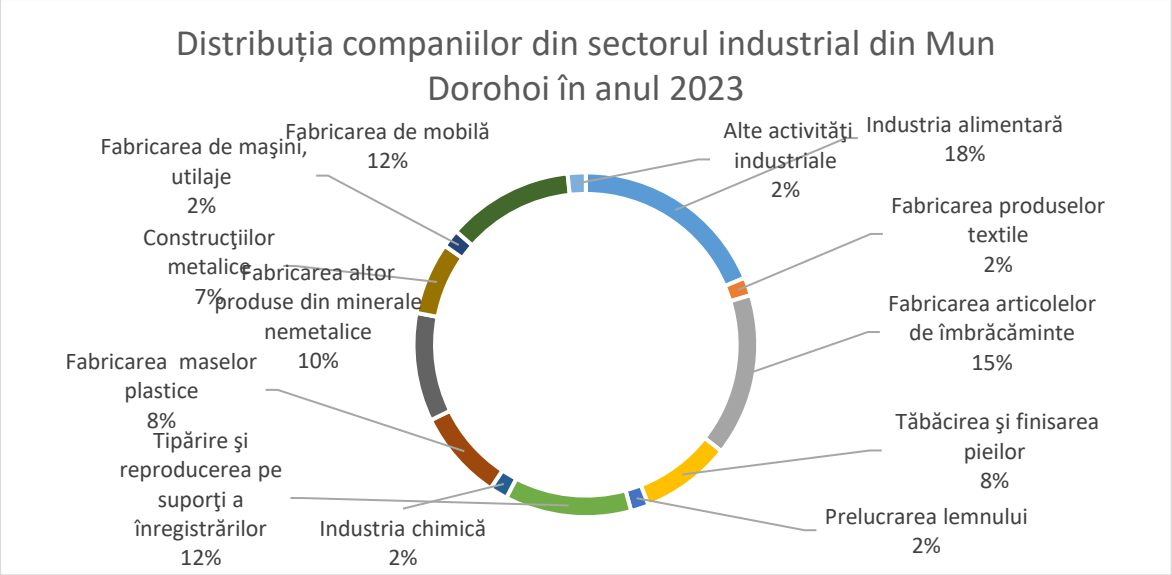
Conform datelor furnizate de Primăria Mun. Dorohoi în anul 2023 erau activi 542 agenți economici. Cea mai mare pondere a agenților economici se înregistrează în sectoarele servicii - 45% (244 agenți economici), Comerț – 29% (155 agenți economici), Industrie 11% (62 agenți economici), Construcții -11% (60 agensi economici).

Figură 25 Ponderea agenților economici din Dorohoi pe ramuri ale economiei 2023

Sursa: date furnizate Primăria Municipiului Dorohoi

Companiile din sectorul terțiar (servicii și comerț) au o pondere de74% din totalul companiilor din Dorohoi, companiile din sectorul secundar (industrie+construcții) au o pondere de 22% din totalul companiilor, firmele din sectorul primar (agricultură, zootehnie, silvicultură) au o pondere de 4% în total companii.

Figură 26 Ponderea companiilor din sectorul industrial din Mun Dorohoi

Sursa: prelucrare date furnizate Primăria Municipiului Dorohoi

La nivelul sectorului industrial, din punct de vedere al numărului companiilor din subrmauri, cele mai mari valori sunt raportate de:

- Industrial alimentară - 11 firme - 18%
- Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte - 9 firme - 15%
- Tipărirea și reproducerea pe suporți a înregistrărilor - 7 firme - 12%
- Fabricarea de mobilă - 7 firme- 12%
- Fabricarea produselor din minerale nemetalice - 6 firme - 10%
- Fabricarea maselor plastice - 5 firme -8%
- Tăbăcirea și finisarea pieilor – 5 firme 8%
- Construcții metalice -4 firme- 7%

Companiile din Municipiul Dorohoi au realizat în anul 2023 cifră de afaceri cumulată in valoare de 1,4 miliarde lei reprezentând 10,40% din cifra de afaceri a județului Botoșani și profit net în valoare de 93,2 milioane lei. La nivelul localității a fost raportat in anul 2023 un număr de 5.778 angajați.

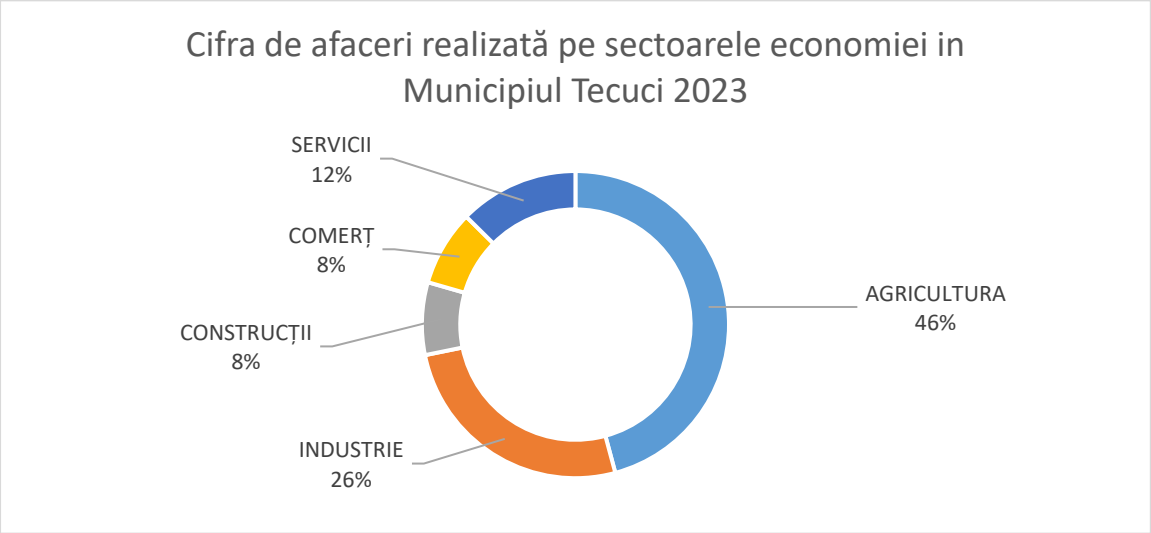
Priviți la nivel județean, acești indicatori care arată faptul că mediului de afaceri nu obține rezultare reprezentative la nivel județean:

- Cifra de afaceri realizată în Dorohoi reprezintă 10,40% din cifra de afaceri a județului Botoșani
- Profitul realizat de către companiile din Mun. Dorohoi reprezintă 8,13% din profitul realizat în județul Botoșani
- Numărul de angajați din Botoșani au o pondere 10,27% din totalul angajaților din județ

Domeniile cu cea mai mare cifra de afaceri din localitate sunt:

1. Depozitări 315 milioane lei (71,6 mil euro)
2. Comerț cu amănuntul a produselor alimentare 185 milioane lei (42 mil euro)
3. Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule 118,9 milioane lei (27 mil euro)
4. Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor 98,4 milioane lei (22,4 mil euro)

5. Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase 93,3 milioane lei (21,2 mil euro)

Figură 27 Cifra de afaceri realizată pe sectoarele economiei în Mun. Dorohoi în anul 2023

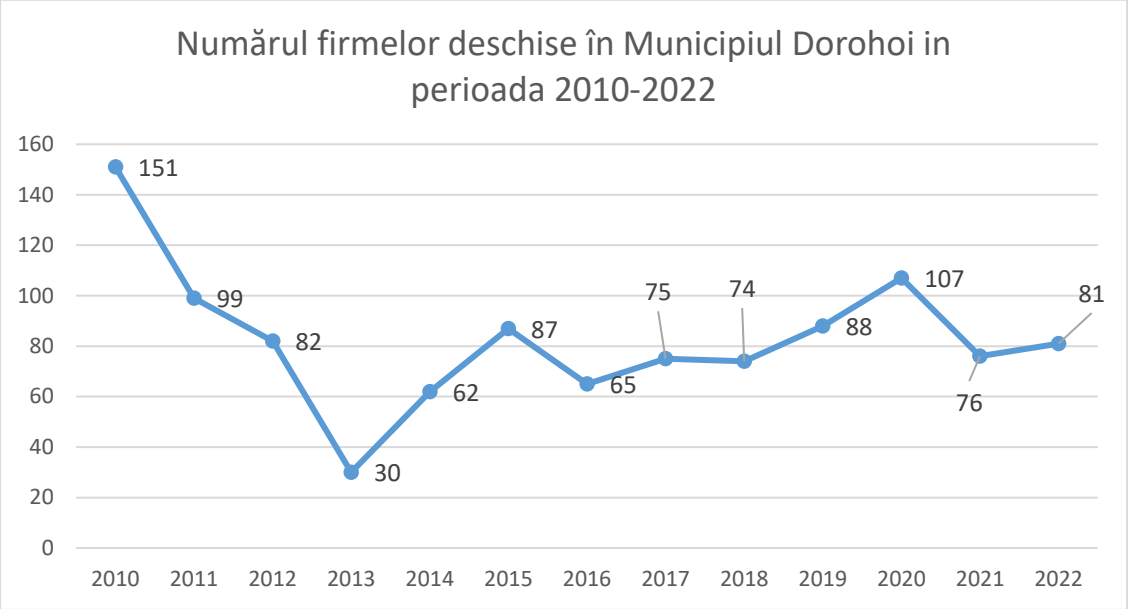
Sursa: prelucrare date furnizate Primăria Municipiului Dorohoi

Analizând indicatorul cifră de afaceri raportată la nivelul sectoarelor economice din Municipiul Dorohoi se constată ca cea mai mare cifră de afaceri este raportată de sectorul Agricultură – 45% din cifra de afaceri totală, pe locul secund se plasează sectorul industrial, având o pondere de 26% din total. La formarea cifrei de afaceri a Municipiului Dorohoi participa si celălalte sectoare economice: servicii -12%, comerț 8%, construcții 8%. Valoarea marea cifrei de afaceri raportată de către sectorul agricol demonstrează valorificarea ridicată a specificului și potențialului agricol. Un procent însemnat al vânzărilor raportate de către sectorul industrial semnifică capacitatea sectorului producător de a utiliza resursele locale în scopul producerii de bunuri care au cerere pe pieţele interne și externe, producând valoare adăugată. Obținerea unor valori ridicate ale cifrei de afaceri pentru sectorul industrial conduce la ipoteza potrivit căreia desfacerea produselor locale pe pieţele interne și externe ca urmare a unei cereri ferme conduce la prosperitate pentru mediul de afaceri local, forță de muncă specializată adaptată cererii de pe piața muncii, venituri in creștere pemntru salariați, creșterea economiei locale, aveniturilor la bugetul local și creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

Domeniile care au obținut cel mare profit în anul 2023 în Mun. Dorohoi sunt:
1. Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor 11,7 milioane lei (2,7 mil euro)
2. Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale 8,7 milioane lei (2 mil euro)
3. Comerț cu amănuntul a produselor alimentare 7,4 milioane lei (1,7 mil euro)
4. Extracția pietrișului și nisipului 5,1 milioane lei (1,1 mil euro)
5. Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase 4,2 milioane lei (0,95 mil euro)

Principalii agenți economici din localitate sunt:
1. PROAGRO SRL – Depozitări
2. SIMI IMPEX – Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule
3. SPICUL 2 – Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor
4. SABCO – S – Comerț cu amănuntul a produselor alimentare
5. SUPER SPLENDID - Comerț cu amănuntul a produselor alimentare

6. LIV AGRO GRUP – Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
7. MIRA COM – Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare
8. NORDIC ROMAR – Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice
9. CONTED – Fabricarea
10. MINDO – Fabricarea mortarului

Figură 28 Evoluția firmelor nou înființate în Municipiul Dorohoi în perioada 2010-2022

Sursa: prelucrare date furnizate Primăria Municipiului Dorohoi

Graficul privind evoluția firmelor nou înființate din Municipiul Dorohoi reflectă o evoluție preponderent crescătoare pentru perioada 2014-2022. În anul 2022 au fost deschise 81 de firme noi. Cele mai multe companii au fost deschise în sectoarele: transporturi terestre și transporturi prin conducte -21 firme, comerț 10 firme, construcții clădiri-6 firme, restaurante – 5 firme, tehnologia informației – 5 firme, activități de consultanță – 5 firme, alte activități de servicii 7 firme.

Parcul Industrial Dorohoi

Primăria municipiului Dorohoi a făcut primii pași pentru realizarea unui parc industrial în zona fostei Întreprinderi de Mașini și Utilaje Grele (IMUG), o fabrică în care lucrau mii de oameni în perioada comunistă și care a ajuns o ruină, la fel ca toate fabricile din municipiul Botoșani. Parcul industrial poate fi dezvoltat pe o suprafață de peste 15 hectare, în zonă există utilități, putându-se mari puterea instalata pentru energia electrică. Prin zonă va trece șoseaua de centură, creându-se astfel acces la rețeaua de drumuri.

Prin înființarea Parcului Industrial Dorohoi se urmărește:
- Creșterea atractivității regiunii ca locație pentru investiții în activități economice și sociale
- Efectul pozitiv de antrenare în economie;
- Crearea de noi locuri de muncă;

- Creșterea gradului de competitivitate economică;
- Atragerea investițiilor autohtone și străine;
- Atragerea de noi resurse la bugetul local și național.

Obiectivul general al Parcului Industrial Dorohoi este de a revigora și a dezvolta durabil economia locală și regională, creșterea nivelului de trai al locuitorilor, prin atragerea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă.

Obiective specifice
Realizarea de parteneriate cu instituții similare la nivel local, regional, național și internațional.
Atragerea de afaceri profitabile care să genereze un număr important de locuri de muncă stabile.
Creșterea rolului parcului industrial Dorohoi la nivel regional, național și internațional.

4.1.PROIECTE INVESTIȚII

Proiectele de investiții derulate de către autoritățile locale au ca scop modernizarea și dezvoltarea localității în toate componentele sale:

- infrastructură rutieră;
- infrastructură de utilități;
- infrastructura educațională;
- infrastructura medicală;
- creșterea calității locuirii;
- creșterea mediului de afaceri local;
- creșterea nivelului de siguranță

Lista principalelor obiective de investiții pentru anul 2025 cu finanțare parțială sau integrală de la bugetul local:

1. Extindere rețele de apa în Municipiul Dorohoi
2. Extindere canalizare în Municipiul Dorohoi
3. Extindere și modernizare Grădinița nr 10
4. Extindere și modernizare Școala Gimnazială Dimitrie Romanescu (Nr 4)
5. Reabilitare și modernizare Casa de Cultură
6. Reabilitare și modernizare Școala Ștefan cel Mare
7. Extindere și modernizare scoală Gimnazială Mihail Kogălniceanu
8. Eficientizarea energetică a sălii de sport școlare din Bulevardul Victoriei nr 120 B
9. Eficientizarea energetică a sălii de sport școlare din Str. George Enescu nr 53
10. Punere în siguranță Iaz Polonic și amenajare zonă de agrement
11. Creșterea siguranței pacienților în clădirile secției chirurgie din cadrul Spitalului Mun. Dorohoi
12. Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din Municipiul Dorohoi
13. Reparații curente Grădinița 10-Școala 2
14. Parc fotovoltaic
15. Extindere conductă de distribuție gaze naturale presiune redusă în localitatea Dorohoi
16. Construire creșă medie în Municipiul Dorohoi
17. Lucrări de intervenție în vederea creșterii performanței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale din Mun. Dorohoi
18. Înlocuirea parcului de autovehicule destinate transportului public (achiziția de vehicule nepoluante)
19. Construire locuințe nZeb în Municipiul Dorohoi
20. Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – puncte de reîncărcare vehicule electrice
21. Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde

22. Construirea de insule ecologice digitalizate în Mun. Dorohoi
23. Îmbunătățirea serviciilor medicale ale Spitalului Municipal Dorohoi prin dotarea cu echipamente și materiale destinate reducerii riscului de infecții nosocomiale
24. Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public în Municipiul Dorohoi
25. Creșterea capacității de asistență medicală a Ambalatorului din cadrul Spitalului Municipal Dorohoi
26. Eficientizarea energetică a clădirii internat Seminarul Teologic
27. Centrul de zi pentru persoane adulte cu dizabilități
28. Modernizare spații verzi în Municipiul Dorohoi
29. Dotarea Spitalului Municipal Dorohoi cu echipamente noi

Reabilitare și modernizarea unităților de învățământ din localitate va conduce la îmbunătățirea condițiilor de învățământ pentru copii din localitate, aceștia vor învăța în spații eficiente energetic, asigurând spații optime pentru activitățile zilnice.

Se urmărește creșterea facilităților pentru practicarea sportului în localitate, sportul contribuind la dezvoltarea armonioasă a copiilor și tinerilor și la o viață sănătoasă pentru locuitori.

Autoritățile urmăresc încurajarea transportului alternativ prin construirea de piste pentru biciclete.

Investițiile în energie regenerabilă contribuie la independența energetică a clădirilor din administrarea autorităților locale, reducând facturile plătite furnizorilor de energie, surplusul produs de parcul fotovoltaic poate fi comercializat.

Reabilitarea termică a clădirilor publice ți a unităților de locuințe multifamiliale urmărește pe de o parte îmbunătățirea imaginii urbane, iar pe de altă parte creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie si gaze.

Se remarcă interesul ridicat al autorităților pentru dezvoltarea sistemului de învățământ din localitate, o atenție deosebită se acordă calificării forței de muncă , de asemenea reabilitarea si modernizarea unităților de învățământ din localitate în scopul asigurării de condiții optime pentru creșterea calității procesului educațional este un avantaj competitiv pentru localitate.

Un aspect important este dezvoltarea economiei locale prin sprijinirea dezvoltării sectorului agricol și industrial, prin dezvoltarea infrastructurii industriale și sprijinirea agricultorilor locali. Se urmărește la nivel local atragerea de noi investitori în sectorului industrial in vederea deschiderii de noi unități de producție.

Prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de afaceri, infrastructurii logistice și rutiere din localitate, autoritățile urmăresc îmbunătățirea condițiilor pentru mediul de afaceri local, dar și creșterea accesibilității și îmbunătățirea condițiilor de transport, iar pe de altă parte scăderea riscurilor de producere a accidentelor.

Prin reabilitarea și extinderea rețelelor de utilități din localitate se are în vedere îmbunătățirea condițiilor de locuire din localitate pentru locuitorii săi.

4.2.PERFORMANȚA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL

Tabel 16 Top 10 agenți economici după cifra de afaceri

	Nume firmă	Domeniu activitate	Cifră afaceri
1	PROAGRO	Depozitări	315,024,122
2	SIMI IMPEX	Comerț cu amănuntul al carburanților	98,141,246
3	SPICUL 2	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	71,435,275
4	SABCO S	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	68,666,237
5	SUPER SPLENDID	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	64,993,043
6	LIV AGRO GRUP	Cultivarea cerealelor, plantelor oleaginoase	61,896,206

7	MIRA COM	Comerț cu ridicata al echipamentelor de fierărie pentru instalații sanitare	60,019,549
8	NORDIC ROMAR	Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice	56,977,138
9	CONTED	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	40,955,019
10	MINDO	Fabricarea mortarului	30,010,018

Sursa: www.topfirme.com

În clasament in funcție de cifra de afaceri al agenților economici care își desfășoară activitatea la nivelul localității Dorohoi se situează pe primul loc firma PROAGRO care se ocupă de depozitări, și care a obținut în anul 2023 cifră de afaceri de 315 milioane lei, reprezentând 22,37% din cifra de afaceri totală raportată la nivelul localității.

Pe poziția secundă se află firma SIMI IMPEX care are ca obiect de activitate comerț cu amănuntul al carburanților care a raportat în anul 2023 o cifră de afaceri de 98 milioane lei.

Pe a treia poziție în clasamentul agenților economici din Dorohoi după cifra de afaceri se situează SPICUL 2 care are ca obiect de activitate fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor, firmă care a raportat în anul 2023 cifră de afaceri de 71,4 milioane lei .

Pe următoarele poziții în topul agenților economici după cifra de afaceri se situează : SABCOS – comerț cu amănuntul a produselor alimentare – cifra afaceri 68,7 milioane lei, SUPER SPLENDID– Comerț cu amănuntul a produselor alimentare – 64,9 milioane lei, LIV AGRO GRUP – Cultivarea cerealelor, plantelor oleaginoase – 61,9 milioane lei, MIRA COM– comerț cu ridicata al echipamentelor de fierărie – 60 milioane lei, NORDIC ROMAR – Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice – 56,9 milioane lei , CONTED –I fabricarea altor articole de îmbrăcăminte– 17,55 milioane lei, MINDO – fabricarea mortarului – 30 milioane lei. .

Cele mai mari valori ale vânzărilor din Dorohoi sunt obținute de companii din sectoarele industrie/producție, comerț, depozitări, agricultură. Cele mai performante companii din Dorohoi au obținut în anul 2023 cifră de afaceri cumulată în valoare de 868 milioane lei, reprezentând 62% din cifra de afaceri realizată la nivelul localității.

Tabel 17 Top 10 agenți economici după profitul realizat

	Nume firmă	Domeniu activitate	Profit
1	SPICUL 2	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	6,933,335
2	TRASERBUS	Extracția pietrișului și nisipului	5,051,034
3	RAM	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	4,743,654
4	AST PÎNZARIU	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	4,142,125
5	SUPER SPLENDID	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	3,546,841
6	NORDIC ROMAR	Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice	3,408,193
7	PROAGRO	Depozitări	2,814,478
8	LIV AGRO GRUP	Cultivarea cerealelor, plantelor oleaginoase	2,587,655
9	SIMI IMPEX	Comerț cu amănuntul al carburanților	2,492,589
10	SPLENDID	Restaurante	2,332,465

Sursa: www.topfirme.com

În clasamentul agenților economici din Dorohoi după profitul raportat pe primul loc se situează compania SPICUL 2 care are ca obiect de activitate Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor, care a raportat în anul 2023 un profit de 6,9 milioane lei.

Pe locul secund în clasamentul firmelor după profitul obținut în anul 2023 se situează firma TRASEBUS care are ca obiect de activitate extracția pietrișului și a nisipului , al cărei profit în anul 2023 a fost de 5 milioane lei.

Pe al treilea loc se situează compania RAM cărei obiect de activitate este: Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor , și al cărei profit a fost de 4,74 milioane lei.

Pe pozițiile 4-10 în clasamentul companiilor din Dorohoi după profitul raportat în anul 2023 se află următoarele companii: AST PÎNZARIU– lucrări de construcții - profit 4,1 mil lei; SUPER SPLENDID – comerțul produselor alimentare – 3,5 mil lei; NORDIC ROMAR – comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice –3,4 mil lei, PROAGRO – depozitări – 2,8 mil lei; LIV AGRO GRUP –cultivarea cerealelor, plantelor oleaginoase – 2,6 mil lei; SIMI IMPEX – Comerț cu amănuntul al carburanților – 2,49 mil lei; SPLENDID – Restaurante – 2,33 mil lei.

Cele mai profitabile 10 companii din Dorohoi au înregistrat o valoare de profitului de 38 mil lei, reprezentând 40,8% din profitul total al localității .

Rentabilitatea celor mai performante companii din Dorohoi

Indicatorii de rentabilitate joacă un rol important deoarece oferă o imagine detaliată asupra capacității companiei de a genera profituri în fața veniturilor și investițiilor. Analizarea unei companii prin interpretarea fundamentelor ei înseamnă a diseca acești indicatori care oferă o lentilă prin care se examinează performanțele trecute și prezente ale companiei și constituie o bază de la care se pot proiecta scenarii viitoare.

Tabel 18 Rentabilitatea primelor 10 companii din Municipiul Dorohoi în funcție de profitul raportat

	Nume firmă	Domeniu activitate	Profit	Total Active	RENTABILITATE ROA	Capitaluri proprii	RENTABILITATE ROE
1	SPICUL 2	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	6,933,335	31,462,824	22.04%	14,754,964	46.99%
2	TRASERBUS	Extracția pietrișului și nisipului	5,051,034	23,997,585	21.05%	7,031,046	71.84%
3	RAM	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	4,743,654	26,984,067	17.58%	20,727,482	22.89%
4	AST PÎNZARIU	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	4,142,125	27,553,508	15.03%	10,011,944	41.37%
5	SUPER SPLENDID	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	3,546,841	17,928,586	19.78%	13,060,523	27.16%
6	NORDIC ROMAR	Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice	3,408,193	62,767,451	5.43%	60,648,020	5.62%
7	PROAGRO	Depozitări	2,814,478	102,904,287	2.74%	13,056,941	21.56%
8	LIV AGRO GRUP	Cultivarea cerealelor, plantelor oleaginoase	2,587,655	10,118,799	25.57%	3,494,855	74.04%

9	SIMI IMPEX	Comerț cu amănunul al carburanților	2,492,589	11,690,690	21.32%	8,667,741	28.76%
10	SPLENDID	Restaurante	2,332,465	7,056,599	33.05%	5,336,974	43.70%

Sursa: www.topfirme.com

Indicatorul de măsurare a rentabilității: ROA

ROA (Return on Assets) măsoară rentabilitatea activelor pe care o companie le are, deci, un ROA ridicat înseamnă că activele unei companii generează un profit mare, în timp ce un ROA scăzut este interpretat ca și cum activele unei companii nu ar genera profituri excesive. ROA măsoară eficiența unei companii în utilizarea bunurilor sale. Formula de calcul este ROA = Profit net / Total active.

Cele mai mari raporturi ale profitului obținut în funcție de activele deținute au fost obținute de firmele:

- SPLENDID – ROA 33,05%
- LIV AGRO GRUP – ROA 25,57%
- SPICUL 2 – ROA 22,04%
- SIMI IMPEX – ROA 21,32%
- TRASERBUS – ROA 21,05%

Compania PROAGRO care activează în sectorul depozitărilor are cea mai ridicată valoare a activelor, profitul redus comparat cu firmele din clasament conduc la o rentabilitate scăzută.

O rentabilitate ridicată se poate obține ca raport dintre un profit ridicat si un nivel al activelor redus reprezentând utilizarea cu o eficiență optimă a resurselor companiilor obținându-se un rezultat maxim.

Indicatorul de măsurare a rentabilității: ROE

ROE (Return On Equity): ROE este un raport care măsoară rentabilitatea acționarilor raportând profitul net la capitalul propriu. Este interpretat și ca randamentul capitalului propriu. Prin urmare, ROE măsoară eficiența unei companii în raport cu resursele aduse de acționari (capitalul propriu sau capitalul net). Formula de calcul ROE = Profit net / Capital propriu

O companie cu un procent mic de capital propriu va avea o valoare mare a ROE, deci va trebui să fim atenți dacă o valoare mare a ROE este legată de o datorie mare.

La nivelul Municipiului Dorohoi companiile cu cel mai mare ROE sunt:

- LIV AGRO GROUP – ROE 74,04%
- TRASERBUS – ROE 71,84%
- SPICUL 2 – ROE 46,99%
- SPLENDID – ROE 43,70%
- AST PÎNZARIU – 41,37%

Nivel ridicat pentru indicatorul ROE a fost realizat de firmele care au valori reduse ale capitalurilor proprii, astfel rentabilitatea poate fi ridicată deși companiile obțin un nivel mediu al profitului.

Tabel 19 Top agenți economici după numărul de angajați

	Nume firmă	Domeniu activitate	Nr angajați
1	CONTED	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	337
2	SPICUL 2	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	236

3	NORDIC ROMAR	Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice	196
4	SUPER SPLENDID	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	106
5	G&G AGRO	Restaurante	100
6	SABCO-S	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	88
7	PROAGRO	Depozitări	62
8	DELTA CON	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	62
9	SIMI IMPEX	Comerț cu amănuntul al carburanților	61
10	AST PÎNZARIU	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	59

Sursa: www.topfirme.com

În clasamentul angajatorilor din localitatea Dorohoi pe primul loc se situează compania Conted , care are ca obiect de activitate fabricarea altor articole de îmbrăcăminte, raportând în anul 2023 377 angajați. Pe locul secund se situează firma SPICUL 2 care are ca obiect de activitate fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor, raportând în anul 2023 un număr de 196 angajați.

Pe al treilea loc se situează NORDIC ROMAR care are ca obiect de activitate comerț cu amănuntul al articolelor electrocasnice și care a raportat în anul 2023 un număr de 104 angajați.

Pe locurile 4-10 în clasamentul celor mai mari angajatori din localitate se situează următoarele companii: SUPER SPLENDID – 106 angajați; G&G AGRO – 100 angajați; SABCO-S – 88 angajați; PROAGRO – 62 angajați; DELTA CON – 62 angajați; SIMI IMPEX – 61 angajați, AST PÎNZARIU– 59 angajați.

PROFITABILITATEA ȘI RENTABILITATEA DOMENIILOR DE ACTIVITATE DIN MUNICIPIUL DOROHOI

Pentru calculul indicatorului de profitabilitatea a domeniilor din Municipiul Dorohoi, au fost utilizate datele din situațiile financiare ale firmelor înregistrate în localitate, fiind calculate două tipuri de indicatori pentru fiecare dintre sectoarele economiei, respectiv: marja profitului net (profit/cifra de afaceri) și profitul ce revine pe salariat.

Marja neta a profitului este un indicator financiar de profitabilitate, care ne arata in procente cat de profitabila este activitatea totala a unui sector sau a unei companii.

Este o comparație intre profitul ramas după impozit si vanzarile nete si arata profitul rămas dupa ce toate costurile de producție si de administratie au fost deduse din vânzări si impozitul pe profit recunoscut. Este una dintre cele mai bune masuri ale rezultatelor firmei in mod special daca este combinat cu o evaluare a modului in care este utilizat capitalul circulant.

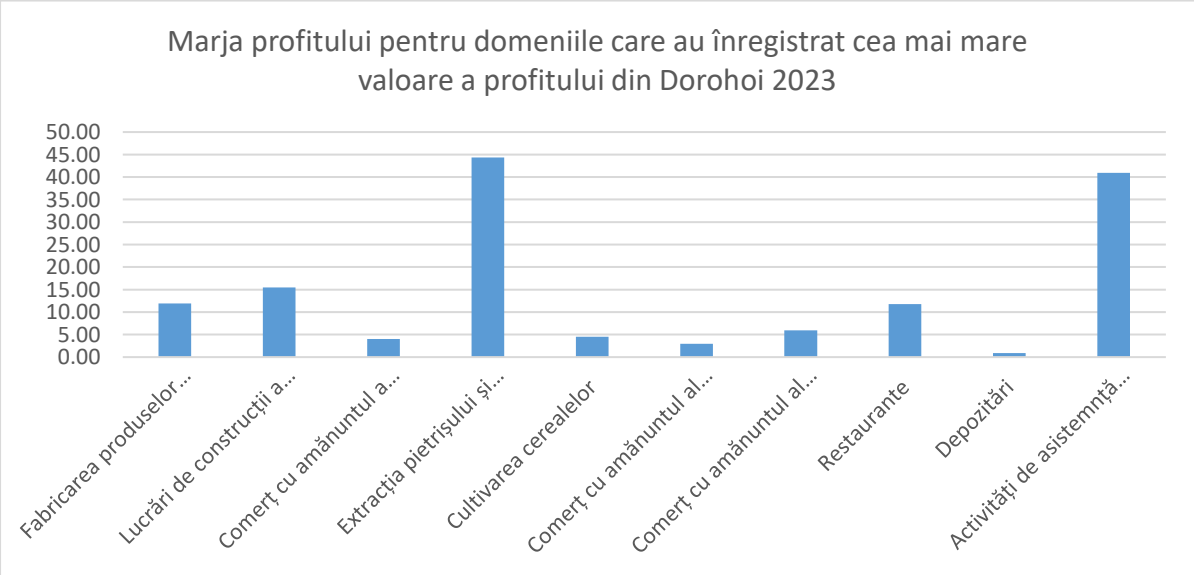
Cu cât procentul este mai mare, cu atât firma din punct de vedere a profitabilității este mai stabila si ne sugerează o situatie buna a acesteia.

Cu cât marja de profit este mai ridicata, cu atât se considera ca firma a avut o activitatea mai buna in perioada precedenta.

Tabel 20 Marja profitului și rentabilitatea obținută de cele mai profitabile domenii din Dorohoi, 2023

	Domeniu	Profit	Cifra de afaceri	Nr salariați	Marja profitului	Profit/salariat
1	Fabricarea produselor lactate și a brânzaturilor	11,700,000	98,400,000	266	11.89	43,985
2	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	8,700,000	56,100,000	264	15.51	32,955
3	Comerț cu amănuntul a produselor alimentare	7,400,000	185,000,000	325	4.00	22,769
4	Extracția pietrișului și nisipului, extracția argilei	5,100,000	11,500,000	19	44.35	268,421
5	Cultivarea cerealelor	4,200,000	93,300,000	35	4.50	120,000
6	Comerț cu amănuntul al carburanților	3,500,000	118,900,000	79	2.94	44,304
7	Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electronice	3,400,000	57,000,000	196	5.96	17,347
8	Restaurante	3,100,000	26,400,000	154	11.74	20,130
9	Depozitări	2,800,000	315,000,000	62	0.89	45,161
10	Activități de asistemnță stomatologică	2,700,000	6,600,000	23	40.91	117,391

Sursa: www.topfirme.com

Figură 29 Marja profitului celor mai profitabile sectoare de activitate din Dorohoi

Sursa: Prelucrare proprie www.topfirme.com

Marja profitului obținută de cele mai profitabile sectoare de activitate din Dorohoi indică stabilitate pentru aceste domenii, indicând o performanță bună a companiilor din aceste sectoare.
Cele mai mari marje ale profitului au fost obținute de următoarele domenii:

- Extracția pietrișului și nisipului – marjă profit 44,35%
- Activități de asistență stomatologică - marjă profit 40,91%
- Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale - marjă profit 15,51%
- Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor - marjă profit 11,89%
- Restaurante - marjă profit 11,74%

În ceea ce privește rentabilitatea, respectiv profitul ce revine pe salariat, cele mai ridicate valori se regăsesc în anul 2023 în domeniile:

- Extracția pietrișului liu nisipului 268.421 lei
- Cultivarea cerealelor 120.000 lei
- Activități de asistență stomatologică 117.391 lei
- Depozitări 45.161 lei
- Comerț cu amănuntul al carburanților 44.304 lei

5. ANALIZĂ S.W.O.T. ECONOMIE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
•Indicatorii PIB și PIB/locuitor raportați în județul Botoșani sunt în creștere • Existența resurselor solului, subsolului, a apelor precum și potențial ridicat de producție a energiei electrice din surse regenerabile •Domeniile dominante ale economiei locale sunt industria prelucrătoare, construcții, agricultură; •Sectorul industrial este bine dezvoltat, •Sectorul comercial este bine reprezentat în fiind prezente toate tipurile de comerț •Existența terenurilor arabile de bună calitate, a pășunilor și a fânețelor •Solul și clima sunt favorabile dezvoltării agriculturii și zootehniei •Tradiție și continuitate în practicarea agriculturii și zootehniei •Ponderea terenurilor valorificabile din punct de vedere agrar este mare, suprafața agricolă fiind • Existența zonelor industriale care ocupă suprafețe extinse (3 situri) , dispunând de utilități și spații moderne sprijinind dezvoltarea sectoarelor industrial și servicii. • Dezvoltarea unui parc fotovoltaic va aduce beneficii la nivelul bugetului local • Resurse de terenuri care pot asigura dezvoltarea de infrastructuri industriale • Existența agenților economici din sectorul industrial care asigură locuri de muncă si dezvoltarea economiei locale •Sectorul industriei prelucrătoare este reprezentat și diversificat la nivelul localității prin sectoarele industrie textilă, materiale construcții, industria alimentară, construcții metalice • Sectorul construcțiilor este bine reprezentat obținând rezultate economice bune • Sectorul serviciilor este puternic și diversificat la nivelul localității ▪ Servicii financiar-bancare în plină expansiune;	• Indicatorii PIB și PIB/locuitor înregistrează a doua cea mai redusă valoare din regiune •Populația activă și ocupată din județ prezintă tendințe accentuate de scădere • Ponderea mare a populației vârstnice, scăderea continuă a populației tinere care rămâne în localitate • Lipsa unor programe de instruire a resursei umane pentru domeniile competitive cerute pe piața muncii • Slabă diversificare pe sectoare economice; sectorul industrial nu este dezvoltat obține rezultate financiare modeste; • Dorohoi are un profil economic bine conturat și este încă departe de atingerea potențialului în acest domeniu. Lipsa investitorilor și problema generală a infrastructurii explică în mare măsură această situație •Costuri de producție ridicate în agricultură, comparativ cu profitul generat •Nivel scăzut de mecanizare în agricultură, nu sunt folosite metode moderne de cultivare •Sectorul procesator al produselor de origine vegetală și animală este insuficient dezvoltat • Asociativitate scăzută a fermierilor conduce la un nivel slab al desfacerii produselor precum și incapacitatea accesării programelor de finanțare ale Guvernului României și Uniunii Europene • Absența unor sectoare (IT, industrii creative) care să rețină forța de muncă calificată •Costuri ridicate ale investițiilor în sectorul industriei prelucrătoare •Capacitate redusă de atragerea fondurilor a întreprinderilor și agricultorilor •Potențialul turistic al Municipiului Dorohoi nu este suficient valorificat pentru a genera un flux constant de vizitatori

▪ Prezența unor lanțuri importante de magazine •Există spațiu de depozitare a produselor agricole • Existența resurselor și atracțiilor turistice (cadru natural, produse locale, patrimoniu, cultură locală) conduce la un sector turistic dezvoltat • Șomaj sub media județului •Potențial ridicat pentru energia regenerabilă, existând și interes crescut pentru investițiile în acest sector •Sectorul transporturi este reprezentat la nivelul localității •Existența unui centru local de informare, consiliere, asistență pentru ocuparea pe piața muncii și formare profesională; •Existența unui incubator de afaceri cu peste 20 de firme din domenii diferite; •Valoare mare a cifrei de afaceri realizată de serctoarele industrial și agricol, indicatori de rentabilitate și profitabilitate mari raportate de firmele din Dorohoi •Numărul firmelor noi înființate este in creștere •Accesarea fondurilor europene nerambursabile de către primărie pentru dezvoltarea infrastructurii, a drumurilor, a unităților de învățământ, a unităților sanitare și a facilităților pentru practicarea sportului •Există axe de finanțare pentru creșterea independenței energetice prin dotarea cu panouri fotovoltaice, unități de stocarea și pompe de căldură atât cu destinație rezidențială, cât și pentru agenții economici și pentru clădirile aflate în proprietatea autorităților locale •În Municipiul Dorohoi există un mediu antreprenorial diversificat care activează în domeniile: servicii hoteliere, transporturi, imobiliare, industria extractivă, sănătate, asistență socială, învățământ și alte activități	• Lipsa cooperării pentru promovarea agroturismului • Slabă cooperare între UAT, mediul de afaceri local și comunitate; • Lipsa unor trasee turistice ale zonei, incluse în traseele turistice naționale sau județene, care să scoată în evidență obiective turistice importante precum: Biserica Sf. Nicolae, Bisericuța de lemn, Casa Memorială George. Enescu •Interes scăzut al tinerilor pentru dezvoltarea afacerilor în localitate și implicit pentru accesarea fondurilor europene •Infrastructura de sprijin a afacerilor insuficient dezvoltată, capacitate redusă de consultanță
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
• Apropierea localizării Municipiului Dorohoi de Botoșani reprezintă un potențial de dezvoltare pe plan social și economic ▪ Utilizarea de tehnologii moderne și inovative în agricultură; ▪ Dezvoltarea unei agriculturi ecologice; ▪ Interes ridicat al consumatorilor români pentru produsele tradiționale și ecologice; • Înființarea unui parcul industrial reprezintă atractivitate pentru investitorii din sectorul industrial ▪Reconversia și ecologizarea zonelor industriale și repunerea în circuitul economic local; ▪ Stimularea spiritului antreprenorial în domeniul industriei; ▪ Stabilirea unor clustere economice pentru dezvoltarea sectorială a sectorului industrial • Prelucrarea produselor agricole în special a produselor ecologice	• Migrarea forței de muncă din localitate produce dezechilibre pe piața muncii locale, forța de muncă fiind insuficientă • Tranzitul mare poate îngreuna gestionarea situației transportului și a circulației • Forța de munca din sectoarele economiei: îmbătrânirea populației, lipsa pregătirii corespunzătoare a absolvenților, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa de interes a autorităților locale pentru sprijinirea tinerilor fermieri și a tinerilor antreprenori •Reducerea forței de muncă în sectorul agricol, datorită nivelurilor salariale reduse și a condițiilor grele de muncă •Reducerea ponderii populației active, și creșterea ponderii populației bătrâne • Nivelul în creștere al prețurilor conduce la necesitatea creșterilor salariale care afectează angajatorii •Productivitatea culturilor agricole este redusă nu se aplică tehnici moderne de plantare și recoltare

• Sprijin oferit de Camera de Comerț și Industrie Botoșani cu privire la accesarea fondurilor europene •Existența ADI (Asociații de Dezvoltare Intercomunitară); GAL (Grupurile de Acțiune Locală) și FORME DE ASOCIERE INTRE LOCALITĂȚI • Resursele naturale din localitate împreună cu tradițiile pot conduce la dezvoltarea sectorului agricol, zootehnic și prelucrător • Existența liceului tehnologic profil agricol, industrial, servicii, • Promovarea produselor tradiționale locale • Încurajarea spiritului antreprenorial •Interes crescut pentru investiții în sectorul energiei regenerabile, existând potențial de dezvoltare a acestui sector • Soluții și servicii care ajută redresarea firmelor aflate în dificultate •Sponsorizări din partea firmelor care înregistrează valori mari ale cifrelor de afaceri și a profitului • Organizare cursuri de formare, calificare și recalificare, dezvoltarea învățământului liceal din localitate va conduce la obținerea forței de muncă specializate • Construire relații cu destinații turistice din zonă •Obținerea de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea sectoarelor agricol, industrial, turism la nivelul localității •Sprijinirea prin acordarea de facilități fiscale, terenuri pentru viitori investitori •Încurajarea înființării de micro fabrici pentru procesarea produselor de origine vegetală și animala • Posibilitatea extinderii parcului industrial și logistic în funcție de cererea de pe piață • Dezvoltarea activității de afaceri și servicii specifice turismului; •Impulsionarea sectorului turistic ar putea impulsiona dezvoltarea sectoarelor economice conexe •Sprijinirea inițiativei locale, sprijinirea micilor agricultori, industriași, comercianți, operatori turism • Dezvoltarea durabilă și protecția mediului pentru crearea unei zone curate, propice turismului ecologic •Existența programelor de finanțare pentru sectorul turistic și pentru infrastructura turistică	•Importul produselor agricole creează concurență producătorilor locali • Scăderea veniturilor și al nivelului de trai • Creșterea șomajului •Creșterea prețurilor la utilități, la materiile prime descurajează potențialii investitori să dezvolte afaceri în oraș •Dobânzile mari pentru produsele de creditare descurajează agenții economici să dezvolte afacerile sau să înființeze afaceri noi •Nivel crescut al ratei inflației, scăderea economiei la nivel național •Venituri insuficiente pentru a menține o afacere în sectorul turistic •Schimbările climatice afectează producția agricolă, precum si celelalte sectoare economice prin fenomene extreme: secetă, furtuni, grindină, nivel mare de precipitații

La nivelul economiei Municipiului Dorohoi au fost identificate o serie de disfuncționalități precum și priorități de intervenție pentru remedierea în vederea creșterii economiei locale.

DISFUNCȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE
1. Populația activă și ocupată din județ /municipiu prezintă tendințe de scădere	Atragerea de noi investitori precum si dezvoltarea afacerilor prezente în zonă conduc la crearea de noi locuri de muncă,

	si la tendințe de creștere a veniturilor salariaților. Proiectele de investiții publice (dezvoltare infrastructură rutiere și de utilități, reabilitarea patrimoniului construit) conduc la creșterea cererii pe piața muncii locale precum și la creșterea nivelului salarial oferit forței de muncă. Îmbunătățirea continuă a infrastructurii publice (educație, sănătate, cultură, sport, construcții locuire) va conduce la retenția și atragerea populației active la nivel local.
2. Venitul salariaților pe ramuri ale economiei este mai redus decât media regională/națională	Dezvoltarea mediului de afaceri local precum și o promovare activă în rândul populației în vederea deschiderii de afaceri va conduce la o creștere a veniturilor salariale. De asemenea o politică locală de facilități fiscale oferite pentru mediul antreprenorial poate avea ca efecte relocarea cheltuielilor fiscale către cheltuieli cu forța de muncă. Lipsa forței de muncă de pe piața locală conduce la creșterea ofertei salariale pentru populația activă existentă. Posibilitatea participării la programe de reconversie profesională oferă oportunități pentru forța de muncă în vederea specializării în domenii cu cerere ridicată.
3. Dependența mare de Conted și Spicul 2 din punct de vedere al ponderii deținute în totalul efectivului salarial	Prin Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Botoșani se pot dezvolta programe de consultanță în afaceri în vederea dezvoltării mediului de afaceri local, astfel afacerile în creștere vor conduce la creșterea cererii pentru forța de muncă. Înființarea la nivel local a unui parc industrial și a unui accelerator de afaceri, în vederea sprijinirii mediului de afaceri local.
4. Costuri de producție ridicate în agricultură, comparativ cu profitul generat	Încurajarea micilor producători locali să se asocieze în vederea împărțirii costurilor de producție și desfacere. Acordarea de consiliere în vederea atragerii de finanțări pentru tehnologizarea sectorului agricol. Înființarea de fabrici de procesare a producției Agricole/animale în vederea creșterii valorii adăugate.
5. Sectorul procesator al produselor de origine vegetală și animală este insuficient dezvoltat	Înființarea de fabrici de procesare a producției Agricole/animale în vederea creșterii valorii adăugate. Gruparea producătorilor in asociații, înființarea de unități procesatoare fiind mai facilă dacă este dezvoltată prin asociație.

6. Nu există spațiu de depozitare a produselor agricole și un centru de colectare a laptelui	Gruparea producătorilor in asociații, înființarea de unități de depozitare și stocare precum și centre de colectare fiind mai facilă dacă este dezvoltată prin asociație. Atragerea de investitori în localitate care să dezvolte depozite și unități de stocare.
7. Absența unor sectoare (IT, industrii creative) care să rețină forța de muncă calificată	Atragerea de investitori din sectoarele IT și industrii creative prin acordarea de facilități fiscale, prin oferirea de spații moderne conform cerințelor pentru desfășurarea activităților specific.
8. Costuri ridicate ale investițiilor în sectorul industriei prelucrătoare	Alocarea de terenuri și spații pentru deschiderea/extinderea de afaceri în sectorul industrial. Sprijinirea în obținerea de finanțări pentru înființarea/extinderea afacerilor în sectorul industriei prelucrătoare.
9. Reconversia zonelor industriale dezafectate (zona de tratare a nisipului, zona IMUG, zona Cărămidăriei)	Transformarea zonelor industriale dezafectate/abandonate în unități moderne destinate producției/serviciilor/comerțului Atragerea de investitori în parteneriate public-privat pentru dezvoltarea zonelor industriale. Atragerea de finanțări externe pentru reabilitarea acestor zone. Organizarea unui concurs pentru găsirea soluției optime de reconversie a zonelor industriale Dezvoltarea rețelelor de utilități și rutiere pentru deservirea noilor unități
10. Legăturile rutiere nemodernizate	Atragerea de finanțări pentru modernizarea infrastructurii rutiere și feroviare.
11. Resurse și atracții turistice nevalorificate (cadru natural, produse locale, patrimoniu, cultură locală)	Promovarea internă și externă a resurselor și atracțiilor turistice. Alocarea de fonduri pentru reabilitarea monumentelor, atragerea de finanțări pentru promovarea turismului local, atragerea de finanțări pentru dezvoltarea turismului de relaxare și spa. Încheierea de parteneriate cu agențiile turistice interne și externe pentru atragerea unui număr mai mare de turiști.
12. Lipsă de cooperare în domeniul turismului	Dezvoltarea de parteneriate cu ministerul turismului, promovarea proiectelor de importanță locală care pot aduce beneficii pentru localitate (circuite turistice, evenimente culturale de importanța locală/regională, competiții sportive, sporturi nautice si activități de agrement pe râul Jijia,)
13. Capacitate redusă de atragerea fondurilor a întreprinderilor și agricultorilor	Înființarea unui centru în vederea oferirii de consultanță agenților economici pentru accesarea finanțărilor necesare dezvoltării mediului de afaceri.

14. Lipsa cooperării pentru promovarea agroturismului	Promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale, a gastronomiei locale în vederea atragerii unui număr mai ridicat de turiști.
15. Interes scăzut al tinerilor pentru dezvoltarea afacerilor în localitate și implicit pentru accesarea fondurilor europene	Organizarea de cursuri pentru tineri în vederea însușirii de cunoștințe de management și business. Sprijinirea înființării de companii de către tinerii din localitate și consilierea acestora prin structurile de sprijin pentru accesarea de finanțări.
16. Lipsa structurilor de sprijin pentru afaceri (infrastructură, servicii specializate) – centru de afaceri, accelerator, fonduri de investiții, unități care oferă consultanță etc.	Înființarea și promovarea de structuri care să ofere consultanță pentru creșterea mediului de afaceri local.
17. Creșterea producției locale in vederea susținerii exporturilor pentru pozitivarea balanței comerciale	Diversificarea economiei locale prin atragerea de noi investitori în sectorul producător folosind avantajele competitive: accesibilitate ridicată, specializarea forței de muncă, terenuri accesibile. Prelucrarea produselor agricole, animale în vederea obținerii de valori adăugate mai mari Creșterea veniturilor populației în scopul creșterii consumului. Revitalizarea sectorului industrial cu tradiție: sticlărie și porțelan

6. DIRECȚII DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ. CONCLUZII

Pentru dezvoltarea economiei locale a localității Dorohoi, se recomandă implicarea autorităților pentru dezvoltarea mediului economic local având ca scop pe termen mediu si lung următoarele aspecte:

1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor
2. Stoparea migrației populației, atragerea populatiei din localitățile apropiate
3. Dezvoltarea instituțiilor de învățământ
4. Dezvoltarea serviciilor publice oferite
5. Dezvoltarea sectoarelor economiei locale

1. Creșterea nivelului de trai al cetățenilor

Autoritățile locale pot acționa in mai multe direcții în vederea creării de noi locuri de muncă, asigurarea stabilității locurilor de muncă, atragerea de noi investitori în localitate pentru atragerea forței de muncă/populației din localitățile limitrofe.

Direcții de acțiune recomandate

- **Dezvoltarea mediului de afaceri local** în scopul înființării de noi afaceri în localitate și dezvoltării afacerilor existente, dezvoltarea mediului de afaceri local va conduce la creșterea numărului locurilor de muncă, stabilitatea acestora și la creșterea veniturilor salariale.
- **Sprijinirea cetățenilor pentru deschiderea de afaceri în localitate**, prin acordarea de consultanță juridică, cât și prin acordarea de terenuri și spații pentru agenții economici noi, dar și prin măsuri fiscale pentru încurajarea agenților economici

Acțiuni recomandate pentru autoritățile locale

- Reabilitarea/modernizarea zonelor industriale abandonate (Zona de tratare a nisipului, Zona IMUG, Zona Cărămidăriei) în scopul dezvoltării sectorului industrial
- Înființarea unui parc industrial, reabilitarea zonelor industriale abandonate
- Atragerea de noi investitori in sectoarele IT și al producției de energie
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere și de servicii publice oferite
- Concesionarea terenurilor și spațiilor în vederea dezvoltării de obiective economice
- Scutiri de la plata taxelor și impozitelor locale pentru potențialii investitori
- Promovarea în rândul locuitorilor a modalităților de accesare a fondurilor europene nerambursabile
- Susținerea din bugetul local sau din fonduri guvernamentale a parteneriatelor public-private
- Stabilirea de relații comerciale cu agenții de turism interne și externe pentru promovarea localității
- Organizarea de târguri pentru promovarea produselor micilor producători locali
- Organizarea de cursuri de perfecționare și/sau reconversie profesională în domeniile agricol, industrial, comercial și in funcție de cerințele pieței în alte domenii
- Stabilirea de contacte externe în vederea comercializării producției agricole la prețuri mai bune
- Organizarea și promovarea festivalurilor gastronomice tradiționale ce pot atrage un număr mare de turiști atât români cât și străini, atrăgând totodată resurse financiare la nivelul localității.

2. Stoparea migrației populației, atragerea populatiei din localitățile apropiate

Stoparea migrației externe se poate realiza prin dezvoltarea economiei locale. Implementarea proiectelor prezentate mai sus, și a proiectelor de dezvoltare economică sau a oricăror alte proiecte ce pot atrage resurse financiare la nivelul localității pot conduce la reducerea și stoparea migrației externe.

Prin crearea de noi locuri de munca, prin promovarea de modalități și oportunități pentru dezvoltarea sectoarelor economiei, prin atragerea finanțărilor la nivelul localității, migrația se poate opri, locuitorii putând avea resursele financiare unui trai decent, nefiind nevoiți să plece înspre orașele din apropiere sau peste graniță.

Pe de altă parte, prin crearea de noi locuri de muncă, prin sprijinirea micilor producători locali, prin facilități fiscale sau locative, autoritățile pot crește gradul de atractivitate a localității la nivel județean.

3. Dezvoltarea instituțiilor de învățământ

Capitalul uman are o importanță deosebită pentru dezvoltarea rurala. Dezvoltarea rurală și diversificarea economiei rurale depind de nivelul educației, al cunoașterii și calificării.

Liceul tehnologic Alexandru Vlahuță Șendriceni oferă specializări în toate sectoarele economice: Agricultură, Industrie, prestări servicii, fiind un punct forte pentru piața muncii din localitate, asigurând forța de muncă necesară economiei locale.

Organizarea de stagii de practică, oferirea de job-uri sezoniere, implicarea tinerilor încă din perioada liceului în companiile din Dorohoi poate fi o strategie pentru asigurarea forței de muncă necesare.

Prin accesarea fondurilor europene se pot organiza cursuri de specializare/reconversie în sectoarele de interes pentru localitate: agricol, industrial și productiv, servicii. Organizarea de stagii de practică și programe de tip schimb de experiență cu unitățile economice din UE ar putea constitui un puternic avantaj pentru tinerii specialiști. Pentru aceste stagii se pot accesa finanțări atât naționale cât și de la Uniunea Europeană.

Trebuie avut în vedere ca resursa umană este cea mai importanta investiție pe termen lung, forța de muncă specializată în domeniile de excelență poate conduce la dezvoltarea economică și la îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației. În acest sens se pot organiza cursuri orientarea în carieră, prin accesarea de fonduri structurale.

Cunoașterea ultimelor tehnologii de cultivare, recoltare, procesare in domeniul agricol, poate conduce pe termen lung la creșterea recoltelor obținute. Cunoașterea evoluției materialului săditor, selecția și folosirea semințelor rezistente la dăunători va conduce la recolte mai bune. Cunoașterea tehnicilor de promovare și negociere va avea ca efect obținerea de venituri mai mari din valorificarea recoltelor.
Produsele agricole prelucrate pot suplimenta veniturile producătorilor agricoli. Se pot organiza cursuri in vederea specializării forței de muncă, în vederea prelucrării produselor agricole.
Sectoarele IT, industrii creative, energie regenerabilă au cunoscut o dezvoltare puternică în ultimii ani, este important ca forța de muncă sa fie calificată pentru domeniile cu cerere mare de personal.

4. Dezvoltarea serviciilor publice oferite

Îmbunătățirea serviciilor educaționale, medicale, prin organizarea de cursuri de reconversie/ specializare profesională, prin îmbunătățirea serviciilor tehnico-edilitare oferite autoritățile pot atrage noi locuitori, dar și investitori.
Pregătirea populației active pentru domeniile industrial, comercial, servicii, agricol, ramurile cele mai dezvoltate la nivelul localității dar și pentru activitățile adiacente acestor domenii (materie primă, fabricare piese de schimb și accesorii, procesare, prelucrare, comerț, gastronomie) poate atrage investitori în zonă, aceștia beneficiind de forță de muncă specializată, nemaifiind obligați să instruiască personalul.

5. Dezvoltarea sectoarelor economiei locale

Sectorul agricol

Datorită faptului, că teritoriul comunei este preponderent teren ocupat de pășuni și fânețe, dezvoltarea sectorului zootehnic este necesară pentru utilizarea optimă a resurselor de terenuri disponibile. Pentru acesta vom avea în vedere următoarele direcții de dezvoltare:
Utilizarea noilor tehnologii sustenabile și durabile în agricultură și zootehnic, prin găsirea raselor de animale pentru condițiile existente, automatizarea lucrărilor de teren, folosirea unor îngrășăminte organice, creșterea animalelor în aer liber.

Pe terenurile de dimensiuni mai reduse (până la 2 hectare) cultivarea legumelor (roșii, ardei, varză, vinete), sau a fructelor pot aduce venituri mai mari. Totodată, cultivarea plantelor medicinale și a condimentelor verzi pot reprezenta soluții pentru optimizarea veniturilor din agricultură.
Dezvoltarea și diversificarea legumiculturii prin introducerea unor noi soiuri mai rentabile, a căror producție , prin dezvoltarea specializării în agricultură, cooperări cu alte instituții similare din România – Institute agricole și din alte țări europene (unde specificitățile climatice sunt asemănătoare, iar nivelul de dezvoltare a legumiculturii este superior față de cel din Dorohoi).
Pentru creșterea valorii adăugate din acest sector se poate gândi la construcția unei fabrici de prelucrare a legumelor și a fructelor, unde toți cultivatorii din Municipiul să aibă posibilitatea de a predea produsele agricole pentru prelucrare.
În ceea ce privește zootehnia, în periferia localității există condițiile naturale pentru dezvoltarea sectorului, de asemenea tradiția și continuitatea în acest sector creează premisele dezvoltării sectorului. O atenție specială trebuie acordată sectorului procesator, prin crearea de produse de către industria alimentară se urmărește abținerea unor produse cu valoare adăugată mai mare.

Măsurile necesare pentru realizarea dezvoltărilor propuse în sectorul agricol

Pentru realizarea acestor obiective de dezvoltare va fi nevoie de o strategie pe termen lung de gestionare a resurselor disponibile. Aici vorbim de stabilirea exactă a arealelor folosite în sectorul agricol și delimitarea acestora de stabilimentele industriale, pentru a crește eficiența în producție.

Alte măsuri concrete, ce pot ajuta sectorul agricol sunt:

● Studierea tipurilor de legume și fructe pentru care condițiile de sol și cele climaterice sunt bune, sau foarte bune
● Înființarea unui grup de producători (cooperativă de producție) pentru a se organiza pe plan local în introducerea produsului finit pe piață în cantități cât se poate de mari.
● Înființarea unei unități de prelucrare a legumelor și fructelor. Identificarea surselor de finanțare pentru a reuși punerea pe picioare a acestei întreprinderi. Aceste surse pot proveni din fonduri UE.
● Autoritățile locale să ajute aceste dezvoltări prin oferirea unor terenuri sau încăperi pentru realizarea acestor măsuri, sau prin consultanță gratuită în obținerea avizelor necesare.

Beneficii rezultate din realizarea acestor dezvoltări în sectorul agricol
● Crearea unor noi locuri de muncă, totodată revenirea la ocuparea forței de muncă prin activități tradiționale, astfel păstrarea tradițiilor.
● Ocuparea persoanelor din categoria defavorizată: rromi, femei
● Obținerea unei profitabilități mai mari prin prelucrarea legumelor și fructelor, sau a produselor de proveniență animală.

Sectorul industrial

Dezvoltarea sectorului industrial este o preocupare foarte importantă pentru autoritățile locale din Municipiul Dorohoi. Această dezvoltare este una sistematică, localitatea dezvoltându-se în ultimii 34 de ani. Existența unui proiect pentru dezvoltarea unui parc industrial și ocuparea acestuia de către companii strategice pentru economie locală, creează un avantaj puternic pentru dezvoltarea sectoarelor industrial/servicii/comercial.

Măsurile necesare pentru dezvoltarea sectorului industrial:
● Reconversia și modernizarea zonelor industriale abandonate: Zona de tratare a nisipului, Zona IMUG, Zona Cărămidăriei). Acestea trebuie ecologizate, modernizate și reconvertite în unități industriale moderne.
● Înființarea unui parc industrial modern adaptat cerințelor actuale de pe piață
●Atragerea de noi investitori în sectorul industrial prin acordarea de facilități fiscale, reduceri ale chiriei spațiilor, asigurarea de terenuri în vederea dezvoltării funcțiunilor complementare (depozite, garaje, spații depozitare, parcări)
●Organizarea de cursuri de specializare a forței de muncă în vederea asigurării cererii din sectorul industrial
● Atragerea de investitori în sectorul industriei alimentare, la nivelul localității existând resurse pentru acest sector
● Oferirea de consultanță pentru tinerii din localitate în vederea dezvoltării sectorului IMM la nivelul localității

Beneficii rezultate din dezvoltarea sectorului industrial
Menținerea poziției cu un grad în creștere de industrializare, și a importanței acesteia pentru economia județului Botoșani
Ocuparea forței de muncă înregistrată în prezent ca populație șomeră.
Ocuparea forței de muncă provenind din sectoarele vulnerabile: femei, rromi, persoane vârstnice, persoane cu handicap, aproape de vârsta de pensionare.
Pe termen lung realizarea unor venituri suplimentare pentru autoritățile locale din impozite și taxe.
Creșterea consumului populației – având venituri mai mari, vor cheltui mai mult.
Creșterea nivelului de trai a populației.

Sectorul construcții
Dezvoltarea sectorului industrial și a celui turistic propuse pentru Dorohoi, dar și cele realizate în Botoșani și împrejurimi, va conduce la creșterea cererii pentru noi construcții, firmele

existente vor putea suplimenta numărul angajaților, sau pot fi deschise noi firme cu acest specific.

Măsurile necesare pentru realizarea dezvoltărilor propuse în construcții
Asistență și rapiditate în faza autorizării construcțiilor noi.
Gândirea corectă și pe termen lung a delimitării zonelor intravilane și extravilane, pentru a înlesni autorizarea construcțiilor viitoare.
Concepție bine gândită și dezvoltare sistematică a zonelor de locuit, și a zonelor recreaționale
Susținerea prin măsuri fiscale (reduceri/scutiri de impozit) a construcțiilor eficiente energetic – case verzi, case pasive, case cu consum energetic aproape de zero (Near Zero Energy Building), clădiri industriale/centre logistice/depozite eficiente energetic și sustenabile.

Sectorul construcțiilor a evoluat devenind mult mai specializat odată cu evoluția tehnologiei, cererea de muncă pentru personal calificat fiind în creștere, se caută ingineri, specialiști manevrare utilaje, specialiști în instalații, specialiști în finisaje, specialiști în automatizări și în instalare surse energie.

Sectoarele comerț, transporturi și logistică
În ceea ce privește direcțiile de dezvoltare ale acestor sectoare economice, acestea trebuie corelate cu dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere, oferind totodată soluții pentru transportul în comun în zonele de interes pe axele Suceava-Dorohoi și Botoșani-Dorohoi.

Dezvoltările propuse pentru sectorul de transport și logistică vor fi axate pe amenajarea unor centre logistice la nivelul localității dacă există interes pentru astfel de dezvoltări.
În privința serviciilor comerciale viitorul se va axa la deservirea populației orașului și a localităților învecinate precum și a persoanelor aflate în tranzit. Cerințele și așteptările populației localității sunt în creștere pentru un sector comercial și de servicii dezvoltat și diversificat
Măsurile necesare pentru realizarea dezvoltărilor propuse în comerț, transporturi și logistică

Autoritățile locale vor avea un rol major în realizarea dezvoltărilor propuse pe planul tuturor ramurilor economice. Cooperarea acestora cu autoritățile regionale, și cu cele europene (atragerea de fonduri europene pentru a realiza proiectele propuse) va conduce la dezvoltarea localității.
Autoritățile vor trebui să acorde facilități pentru investitorii care doresc să înființeze firme, sau puncte de lucru, va trebui să aibă o echipă bine instruită care să se ocupe cu investitorii sosiți, ca să facă față cerințelor acestora..

Sectorul Turism

Sectorul Turism din Dorohoi nu are o evoluție pozitivă, numărului turiștilor care vizitează localitate este redus, fără perspective de creștere. Printre avantajele din punct de vedere turistic putem aminti: obiective turistice, patrimoniul construit, tradițiile și meșteșugurile locale, peisajul, traseele turistice.

Se pot contura o serie de măsuri pentru dezvoltarea sectorului turistic:

- Promovarea și valorificarea potențialului turistic al Municipiului Dorohoi, a numeroaselor oportunități de care beneficiază Municipiul Dorohoi, atât ca destinație turistică și centru de dezvoltare a mediului de afaceri, academic, medical etc., cât și ca punct de plecare spre alte obiective și trasee turistice din regiune
- Creșterea promovării la nivel național ca destinație de turism de drumeții, de odihnă, turism științific și de cunoaștere, turism sportiv și de agrement, cultural și ecumenic, de business/afaceri, asigurarea unui nivel maxim de expunere pentru orașul Dorohoi și pentru avantajele sale turistice, prin promovarea obiectivelor turistice și a practicării activităților care pun în valoare componente ale mediului natural și antropic.

- Diversificarea serviciilor turistice oferite, dezvoltarea de servicii existente de tip Welness& SPA, tabere școlare, cantonamente sportive
- Dezvoltarea sectorului agroturistic și a gastronomiei locale
- Organizarea de evenimente sportive pe traseele deja amenajate: drumeții și trasee de cicloturism

SCENARII DE EVOLUȚIE

Evoluția distribuției teritoriale a activităților economice în Municipiul Dorohoi raportându-ne la evoluția zonificării funcționale a teritoriului poate fi analizată prin două scenarii de dezvoltare.

Scenariul optimist
PUG Dorohoi va urmări dezvoltarea și diversificarea funcțiunilor economice din zonă, pe lângă funcțiunile de locuire fiind necesare consolidarea celorlaltor sectoare economice: industrie, comerț, servicii. Prin reglementarea funcțiunilor economice se urmărește dezvoltarea economică a localității, un sector economic diversificat conducând la creșterea veniturilor obținute de agenții economici.
Diversificarea sectoarelor economice la nivelul localității ar putea conduce la atragerea unui număr mai mare de agenți economici în zonă, astfel serviciile oferite ar trebui să crească din punct de vedere cantitativ și calitativ.
Reconversia și dezvoltarea zonelor industriale/de comerț/servicii/logistică care să concentreze agenții economici din sectoarele productiv și servicii contribuie la îmbunătățirea infrastructurii productive și de afaceri crescând gradul de atracție a localității pentru companii și pentru forța de muncă.
Creșterea calității și diversității serviciilor oferite (servicii de mentenanță, servicii medicale, centre de îngrijire, spații de petrecere a timpului liber pentru adulți și pentru copii, facilități pentru practicarea sporturilor pentru adulți și pentru copii, restaurante, săli de spectacole etc) ar putea atrage un număr mai mare de turiști/locuitori permanenți în localitate, aceștia contribuind la creșterea economiei locale.
Dezvoltarea sectorului turistic poate atrage turiști în localitate, având beneficii economice pentru comunitate. Trebuie avut în vedere dezvoltarea unităților de cazare la standarde moderne, care să ofere vizitatorilor dotări și activități pentru petrecerea timpului liber(piscină, centru spa, echitație, cicloturism etc).

Scenariul pesimist
Prin PUG trebuie reglementare noile construcții industriale/logistice conform cerințelor actuale, punându-se accent pe facilitățile oferite: parcări pentru tiruri, spații largi de intrare, accesibilitate ridicată, un control amănunțit al poluării, urmărirea dezvoltării de construcții moderne cu emisii reduse, ecologice, sustenabile.
Reglementarea necorespunzătoare a funcțiunilor economice și industriale la nivelul localității poate avea efecte negative pe termen lung, zonele de la periferia localității având atribuții specifice funcțiunilor economice – accesibilitate, rețea de utilități, suprafețe mari ale terenurilor trebuie valorificate conform potențialului economic. O reglementare deficitară precum și autorizarea structurilor industriale fără o gândire unitară și durabilă poate avea efecte negative pe termen lung cum ar fi: depășirea coeficienților urbanistici, blocarea dezvoltării ulterioare a rețelelor de drumuri, densificare mare, riscuri ridicate de incendii, explozii etc, risc de enclavizare și riscuri sociale asociate.
Trebuie avută în vedere o dezvoltare sustenabilă și durabilă pentru a nu fi afectat funcțiunea agricolă a terenurilor, patrimoniul natural și cultural precum și imaginea localității.

În dezvoltarea viitoare a localității, se recomandă urmărirea beneficiilor economice pe termen lung, dezvoltarea zonei trebuie să fie atractivă pentru toți actorii implicați cetățeni-investitori-antreprenori-autorități locale.

1.Cetățenii trebuie să beneficieze de condiții de locuire mai bune decât cele existente în prezent, trebuie sa aibă acces la servicii publice, si servicii medicale, educaționale, culturale, sportive. Trebuie să aibă o ofertă echilibrată de locuri de muncă.
2. Investitorii din sectoarele economice reprezentative (industrie, servicii, comerț, agricultură) trebuie să beneficieze de facilități moderne și de accesibilitate ridicată pentru logistica necesară desfășurării activității. De asemenea este foarte importantă cooperarea autorităților locale cu investitorii existenți și viitori.
3. Antreprenorii locali – trebuie sa aibă șansele să desfășoare afacerile în zona de dezvoltare, in orice domeniu și-ar desfășura activitatea. Este important sa aibă acces la infrastructură și utilitățile localității, și să-și poată amplasa punctele de lucru în zone atractive și cu vad comercial.
4. Autoritățile locale trebuie sa aibă în vedere pe termen mediu și lung creșterea veniturilor, respectiv recuperarea investițiilor publice făcute pentru dezvoltarea localității. De asemenea trebuie sa aibă în vedere ca zonele noi de dezvoltare (locuire și funcțiuni economice) să aducă beneficii orașului (atragerea de forță de muncă calificată, de noi investitori în sectoarele economice, obținerea pe termen lung a resurselor financiare necesare dezvoltării localității). Trebuie urmărite și aspectele negative ce pot apărea si pot aduce prejudicii (construcții de slabă calitate, rețea de utilități insuficient dezvoltată, insecuritate, presiune crescută pe infrastructura orașului, poluare, scăderea atractivității pentru locuitori/investitori etc).

Concluziile Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Dorohoi previzionează dezvoltarea viitoare a localității după cum urmează:

VIZIUNE

În anul 2027, Municipiul Dorohoi va fi o comunitate urbană reziliență, incluzivă, verde și accesibilă, în care locuitorii au la dispoziție mijloace alternative de mobilitate, trăiesc într-un mediu urban atractiv și eficient energetic; cu emisii reduse de GES, în care serviciile publice sunt accesibile tuturor la standarde ridicate de calitate și disponibilitate; cu un mediu economic competitiv care oferă locuri de muncă cu valoare adăugată ridicată și în care antreprenorii își pot pune în practică ideile de afaceri și beneficiind de produse alimentare produse local în cadrul unei agriculturi ecologice și performante. În acest sens, comunitatea va beneficia de o administrație publică mai apropiată de locuitorii săi și conectată cu celelalte administrații publice regionale și naționale, cu servicii publice digitalizate și simplificate, orientate către cetățean.

În cadrul strategiei de dezvoltare a Municipiului Dorohoi au fost identificate mai multe obiective pentru dezvoltarea economiei locale și a mediului de afaceri, detalierea acestora fiind expusă mai jos:
AXA PRIORITARĂ 1 – DEZVOLTARE VERDE ȘI SUSTENABILĂ
OS1.2. PROMOVAREA OBIECTIVELOR DE ECONOMIE CIRCULARĂ
În conformitate cu țintele de reducere a deșeurilor asumate de România, acest obiectiv strategic vizează îndeplinirea obligațiilor în materie de management integrat al deșeurilor și de promovare a economiei circulare. Pe scurt, conceptul de economie circulară reprezintă un sistem bazat pe reducere, refolosire și reciclare. În același timp, sondajul realizat pe un eșantion reprezentativ al populației municipiului, în cadrul elaborării SIDU, a relevat că mai sunt necesare îmbunătățiri ale sistemului de management municipal al deșeurilor, vizate fiind diversificarea posibilităților de colectare selectivă a deșeurilor menajere. Obiectivul vizează și îmbunătățirea cunoștințelor cetățenilor în materie de promovare a economiei circulare.

AXA PRIORITARĂ 2 – ECONOMIE LOCALĂ COMPETITIVĂ ȘI PRODUCTIVĂ
CONTEXT Competitivitatea reprezintă unii dintre pilonii principali ai unei economii locale solide. Competitivitatea poate avea mai multe utilizări, dar din punct economic ne referim strict

la capacitatea de a compara rezultatele obținute dar și a potențialului de creștere din viitor. În cadrul acestei direcții sunt incluse măsuri de susținere a economiei locale prin creșterea performanțelor, de susținere inițiativelor antreprenoriale precum și dezvoltarea unor sectoare de specializare inteligentă care să confere municipiului Dorohoi un avantaj în contextul competitivității cu orașele și zonele economice din vecinătatea sa. Având în vedere situația ultimilor ani trebuie avută în vedere atât competiția pentru piețe, produse și servici cât și pentru forța de muncă. În acest sens este foarte importantă dezvoltarea unor activități care pot genera valoarea adăugată ridicată implicit venituri ridicate pentru salariați. Reușita acestei direcții este condiționată de implicarea actorilor locali din domeniul economic, educațional, servicii publice și din administrația publică locală.

OBIECTIVE STRATEGICE

OS2.1. CREȘTEREA PERFORMANȚELOR ECONOMIEI LOCALE Dezvoltarea economică locală necesită implicarea tuturor actorilor locali din sectorul public, mediul de afaceri și societatea civilă care colaborează pentru a crea condiții mai bune pentru asigurarea condițiilor de creștere economică și pentru generarea de noi locuri de muncă. Creșterea economiei locale depinde de calitatea managementului urban și de politicile de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare. Alți factori care contribuie la productivitatea muncii includ calitatea fondului locativ, calitatea serviciilor medicale, educație și transport urban, precum și posibilitățile de formare și perfecționare profesională.

OS2.2. CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE INOVARE ȘI DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN Un capitol esențial pentru dezvoltarea unei economii competitive și productive îl reprezintă capacitatea de inovare și de dezvoltare a capitalului uman. În cadrul acestui obiectiv se urmărește dezvoltarea capacității de inovare și de stimulare a mediului antreprenorial precum și de dezvoltare a competențelor.

OS2.3. DEZVOLTAREA ȘI PROMOVAREA TURISMULUI Sectorul turistic din Municipiul Dorohoi se confruntă cu o serie de provocări, în primul rând turiștii nu petrec foarte mult timp și durata de ședere este scăzută, implicit cheltuielile sunt nesemnificative. Principalele cauze ale acestor provocări fiind date insuficienta dezvoltare turistică și a accesibilității scăzute precum și calitatea scăzută a experiențelor și serviciilor turistice disponibile. Acest obiectiv strategic contribuie la dezvoltarea infrastructurii turistice și de agreement și la creșterea atractivității turistice a Municipiului Dorohoi.

PLAN DE ACȚIUNE – Măsuri, programe, politici, proiecte

M2.1. Măsuri de stimulare a economiei locale

Acțiuni/intervenții:

- Consultarea periodică a mediului de afaceri local;
- Organizarea de campanii de informare a oamenilor de afaceri pentru accesare de fonduri europene și alte surse de finanțare;
- Încurajarea / sprijinirea grupurilor de producători locali în vederea asocierii și promovării produselor acestora la nivel local și național;
- Încurajarea investițiilor private, atragerea de investitori în municipiu, prin crearea unui cadru legal privind acordarea de facilități fiscale agenților economici din oraș, încurajarea lor în vederea extinderii capacităților de producție, creșterea numărului de angajați;
- Inventarierea spațiilor publice în vederea oportunităților de noi afaceri;
- Întâlniri periodice cu scopul identificării problemelor și necesităților specifice producătorilor locali;
- Organizarea unor târguri
- Elaborarea unui plan strategic de atragere a investițiilor
- Dezvoltarea și consolidarea de PPP;
- Promovarea oportunităților de dezvoltare a agriculturii ecologice și comercializarea acestor produse prin lanțul scurt de aprovizionare;
- Campanii de promovare și formare a competențelor antreprenoriale, inclusiv a grupurilor vulnerabile;
- Elaborarea unui plan strategic de atragere a investițiilor străine în zona transfrontalieră;
- Elaborarea unei strategii de dezvoltare economică;

- Modernizarea și amenajarea piețelor agroalimentare, a Halei Bazar și a Oborului;
- Înființarea unor centre de colectare și stocare a produselor provenite de la producătorii locali;
- Promovarea producătorilor locali prin dezvoltarea unei platforme web și de consum al produselor locale;
- Realizarea unui brand al municipiului Dorohoi;
- Zonificarea funcțională destinată dezvoltării de tip greenfiled/brownfield să fie delimitată clar prin PUG;

M2.2. Măsuri de încurajare a inovației și a start-up-urilor

Acțiuni/intervenții:

- Promovarea culturii antreprenoriale și sprijinirea antreprenoriatului prin valorificarea resurselor locale;
- Inventarierea terenurilor și spațiilor disponibile și pretabile pentru investiții;
- Achiziționarea de noi terenuri și spații pentru patrimoniul public;
- Stabilirea unui set de facilități/avantaje pentru investitori, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Pachet de taxe și impozite locale pentru start-up - uri;
- Crearea structurilor de sprijin a afacerilor;
- Crearea unei structuri de sprijinire a specializării inteligente în Municipiul Dorohoi;
- Construcția unui incubator de afaceri/parc industrial smart;
- Platformă de atragere de investiții și interacțiune cu mediul de afaceri;
- Programe de informare și conștientizare a avantajelor inovației pentru dezvoltarea afacerilor;
- Înființarea unui centru de sprijin pentru IMM-uri care cuprinde Centru de afaceri și pavilioane expoziționale;
- Înființarea unui centru de inovație și antreprenoriat care să cuprindă un incubator de afaceri;
- Crearea sau dezvoltarea în cadrul incubatoarelor sau acceleratoarelor de afaceri, a unor programe de asistență non-financiară și financiară destinate formării competențelor și culturii antreprenoriale;
- Înființarea unui parc industrial;
- Sprijinirea industriilor cultural-creative;
- Facilitarea stagiilor de practică a elevilor în industrie și dezvoltarea activităților extrașcolare dedicate creativității și atitudinii inovative;
- Elaborarea unei strategii de marketing;
- Participarea în calitate de lider/partener pentru atragerea de micro-granturi destinate start-up-urilor;s
- Promovarea unor scheme de garantare și creditare pentru idei de afaceri inovative/creative;

M2.3. Măsuri de creștere a nivelului de calificare în rândul forței de muncă

Acțiuni/intervenții:

- Corelarea cererii de forță de muncă și oferta educațională;
- Creșterea competențelor digitale;
- Stimularea mobilității forței de muncă;
- Sprijinirea persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- Dezvoltarea voluntariatului în rândul tinerilor, inclusiv NEETs, în scopul familiarizării cu cerințelor locurilor de muncă și de dobândire de noi cunoștințe;
- Dezvoltarea competențelor digitale;
- Pregătirea forței de muncă locale în concordanță cu specificul economic local, cu accent pus pe cerințele pieței locale de muncă;

M2.4. Măsuri de stimulare și promovare a turismului local

Acțiuni/intervenții:

- Dezvoltarea resurselor umane care activează în sectorul turistic;
- Modernizarea infrastructurii turistice locale;
- Sesiuni de informare și promovare a exemplelor de bună practică pentru antreprenorii și managerii unităților turistice locale;
- Elaborarea de panouri de orientare, hărți turistice, hărți cu trasee tematice etc.;

- Dezvoltarea parteneriatelor între producătorii locali și întreprinderile de turism cu funcțiune de cazare și alimentație publică;
- Acordarea de facilități pentru încurajarea dezvoltării agroturismului;
- Elaborarea unei strategii turistice;
- Sporirea atractivității municipiului pentru atragerea de vizitatori prin dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement;
- Dezvoltarea unei aplicații care să includă informații despre obiectivele turistice, în format audio;
- Sprijinirea și stimularea creării unor produse turistice autentice, promovarea gastronomiei locale;
- Stimularea producției meșteșugărești prin organizarea unor evenimente și activități de promovare (expoziții, festivaluri etc);
- Dezvoltarea signalisticii obiectivelor turistice (grafică, informații în mai multe limbi, informații standard) și asigurarea respectării acestor standarde;
- Creșterea capacității operaționale a Centrului de Informare Turistică Dorohoi;